

ISSN 0227 - 2423

1991. GADA JANVĀRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

42. GADA GĀJUMS

Nr. 1. (502.)

Laimīgu 1991

BŪSIM GATAVI PALĪDZĒT!

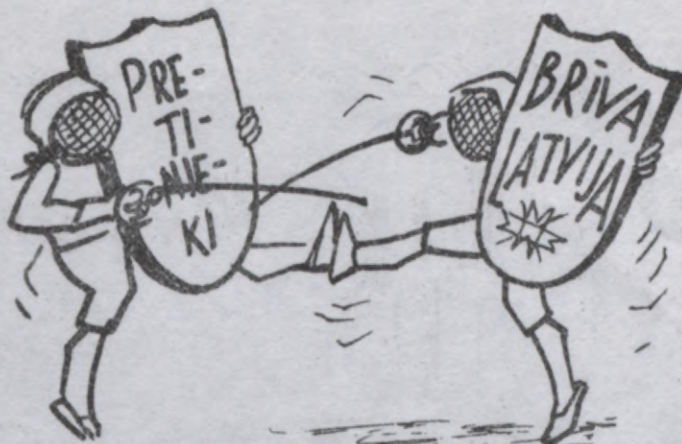
Pārdomas Jaungadā.

1990. gadā Latvijas vēstures lappusēs ierakstījās jauni atzīmējami notikumi, kuŗu vidū, šķiet, nozīmīgākais notika 4. maijā, kad patreizējā Latvijas (bez PSR) Augstākā padome pasludināja Latvijas neatkarību no Padomju Savienības. Šī neatkarība gan šobrīd vairāk pastāv uz papīra, jo Padomju Savienība Latvijai vēl līdz šim brīvības ceļu nav atļāvusi un likusi tam priekšā visdažādākos šķēršļus un iebildumus, mēģinājusi to paturēt savos žņaugos visiem iespējamajiem līdzekļiem. Tas tomēr nav apstādinājis brīvības centienus un nemitīgo darbu, kas jāpaveic, lai pie pilnīgas neatkarības varētu nonākt visīsākā laikā. Panākts itin daudz, ja, varbūt, arī ne viss, kas gada sākumā bija iecerēts. Vissvarīgākais panākums izrādījies tas, ka esam paši sadevušies rokās pāri kontinentiem un cenšamies darboties kā viena tautas vienība, kuŗai ir savs noteikts mērķis, bet kas reizē nav vienveidīga. Šo sadarbību ir ievērojusi pasaule, kamēr to savā veidā ignorējušas Rietumu lielvalstis, kuŗām šobrīd ir pavisam citas intereses, kuŗu ietvaros neietilpst mazo Eiropas tautu liktenis. Tas ir sāpīgi, bet reizē realitāte, ar kuŗu pagaidām jādzīvo. Rietumi par ļoti dargu naudu ir pirkuši Gorbačeva balsi Apvienotajās Nācijās un Aukstā kara šķietamā likvidēšanā. Kā šis pirkums ietekmēs pasaules nākotni un Baltijas valšķu likteni, pa daļai jau rādīs 1991. gads.

1990. gada beigās Padomju Savienībā sāk pūst jauni un nepatīkami vēji. To vidū grožu pievilksana, lai novērstu padomju impērijas galīgu sabrukšanu. Un sāpīgi vērot, ka šo grožu pievilksanā nonāk ļaudis, kuŗus itin visur dēvē par latviešiem, kā Pugo, Alksnis, Rubīks un citi. Par to būtībā gan nebūtu ko brīnīties, jo tādi tautas locekļi mums vienmēr būs. Dzīvojot ģeogrāfiskā novietojumā, kas atrodas lielo tautu interešu krustceļos, arvien atrodas vai atradīsies kāds, kas domā vai domās, ka savas nākotnes cerības varēsīm izlolot tikai ar viena vai otra lielā kaimiņa žēlastību, kādēļ tiem jāmaksā savi mesli. Šie ļaudis Latvijai un latviešu tautai šobrīd vismazāk noderīgi un atnes vislielāko postu.

Jaunais Krievijas impērijas valdnieks Gorbačevs sev sagādā arvien vairāk pilnvaru, lai nostiprinātu savu varu. Un viņš to turpinās darīt arī nākotnē. Tieši 1990. gada Ziemsvētku priekšvakarā viņš kļuva impērijas tiešais valdnieks, izveidojot savu iekšējo kabinetu pār visām nozīmīgākajām ministrijām. Lai gan izlietots ASV paraugs, Krievijā tā ir sava veida patvaldība, gandrīz vai diktatūra, pret kuŗu brīdināja Se-vernadze savā atteikšanās runā no ārlietu ministra postēja. No otras puses - varēsīm tagad Gorbačevu vainot tieši visās vardarbībās, draudos un jeb kuŗās citās izdarībās, kas būs vērstas pret humanitārām tiesībām, brīvību un tautu neatkarības centieniem, jo, lūk, viņa rokās nu atrodas faktiskā vara, un neviens cits, kā viņš, ir atbildīgais noteicējs un atbildības nesējs par apstākļiem Padomju Savienībā un tās okupētajās zemēs, kuŗu vidū ievērojamu vietu ieņem Baltija. No šīs atbildības viņš vaiņš nekādi nevar izmukt. Tas mums jāpatur prātā. Šo faktu labi varētu izmantot arī Rietumu demokrātiju vadītāji un prasīt jaunajam Krievijas caram respektēt brīvās pasaules demokrātisko pieeju valsts vadīšanā un saimniecībā. Un tikai tad, ja viņš piekrīt šādām pārmaiņām, atbalstīt viņu Padomju Savienības pārkārtošanu uz demokrātiskiem pamatiem. Un te mūsu prasībai pēc pilnīgi neatkarīgas Latvijas republikas ir jābūt fundamentālai, negrozamai. Tā jāprasa vienmēr un visur.

Mums jārēķinājas ar to, ka Latvijas brīvības deļai netrūks pretinieku. Tādēļ mums jāgatavojas nemitīgai cīņai un jābūt gatavībā reaģēt uz

Vēl cīņa nav galā - E. Keiņš.

visdažādākiem politiskiem un saimnieciskiem apspiešanas mēģinājumiem un pārsēigumiem. Un lai cik savādi tas neizklausītos, blakus politiskiem apsvērumiem mums jāizveido monetārā politika, jo naudai ir savs neatņemams spēks. Šobrīd nevaram atļauties tās nemākulīgu izdošanu, un bez tās - nepavisam nevarēsīm iztikt.

Svarīgi, ka spējam sagatavot un dot lietīšķus norādījums visdažādākās profesijās, lai jaunie neatkarības cīnītāji Latvijā varētu savu darbu paveikt atjautīgāk un saprātīgāk, lai tiem būtu pieejami materiāli, kas šādu palīdzību dotu. Viņu darba slodze ir tik liela, ka būtu neprātīgi prasīt, lai tie nodarbojas ar jau pieejamu un izveidotu sistēmu jaunatklāšanu, jo tam tiem taču nav laika. Protams, ja to nespēsīm veikt, viņiem ar šiem jautājumiem būs jānodarbojas. Tomēr pietīktu, ja tie varētu izvērtēt un pielāgot jau pieejamo. Te nu jāskubina mūsu speciālisti neliegt savu padomu un pieejamās ziņāšanas itin visur, kur pēc tām rodas vajadzība. Šis būs ļoti nozīmīgs darbs, ko vairs nevaram atlikt uz vēlāku laiku. Pie tā jāstrādā šobrīd - 1991. gadā. Daudzi jau to dara. Šim talcīnieku pulkam jāaug lielumā un jābūt gatavam ziedoties. Vajadzību netrūks un tās atnāks pēķņpi. Būsim tām sagatavojušies.

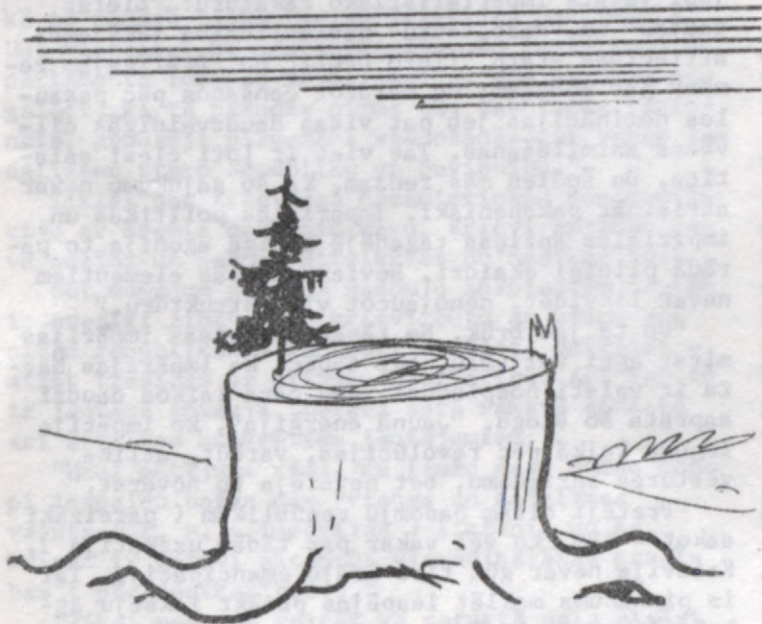

Veto Eiropas Drošības un sadarbības konferencē - E. Keiņš.

Un savos politīķos centienos mums arvien jāietver Baltijas valstis un Eiropa. Visiem iespējamajiem līdzekļiem mums ir jālikvidē veto tiesības Gorbačevam Eiropas likteņu veidošanā. Latvijai, Lietuvai un Igaunijai ir sava noteikta vieta Eiropas savienībā, jo tās nav slāvu izcelsmes valstis, kas savu nākotni vēlas saistīt ar austrumnieciskām ideoloģijām. Lai to panāktu, mums ir jāveido cieši sakaru tilti ne tikai ar Lietuvu un Igauniju, bet

MLB Ziņotājs, 1991. gada janvāris.

arī ar visām Skandināvijas valstīm un pārējo Eiropu. Un šē nu vietā, šķiet, būs maza pārorientācija mūsu saskarsmē ar mūsu patversmes zemju politiķiem. Jāliek uzsvārs uz to - ka mēs vēlamies savu noteiktu vietu, t. s., jaunajā Eiropā! Uz to mums ir visas tiesības, no kurām nekad nedrīkstam atteikties. Un ne tikai vietu - bet līdzvērtīgu vietu! Ar šādu līdzvērtīgas vietas iegūšanu mēs tūdaļ atbrīvosim no Krievijas rubļa un iegūtu jauno Eiropas monetāro vienību, kas dotu saimniecisko spēku un kontaktu ar brīvo pasauli. Un mūsu tirdzniecībai ar Padomju Savienību būs pavisam cits spēks.

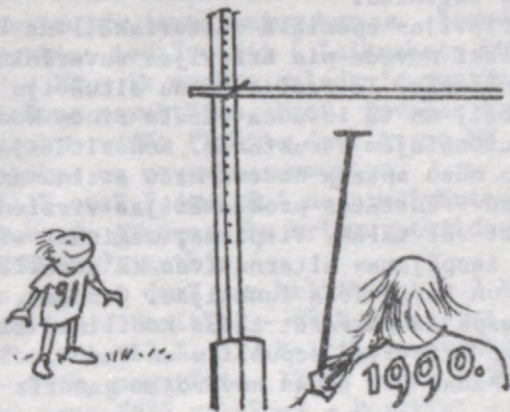

Paaudžu maiņa - E. Keišs.

Un nobeidzot - nevaram vairs neko grozīt, kas noticis aizvadītajā gadā. Viss tas pieder vēsturei. Varam tikai teikt, ka 1990. gads bija ievērojams ar aktivitātēm un panākumiem mazajai latviešu tautai. Par to esam pateicīgi.

Nākamais - 1991. gads iezīmēsies ar jauniem notikumiem, kuŗu vidū sevišķi nozīmīgs izrādīsies fakts, ka politiskā, sabiedriskā un saimnieciskā arēnā ienāks jauni cilvēki - jaunā maiņa. No tās būs atkarīga notikumu tālākā attīstība. Tādēļ šī jaunā maiņa ir pelnījusi visu mūsu atbalstu un uzmanību. No jaunās maiņas spējam izmantot vecāko paaudžu pieredzi, gribas un ticības spēka būs atkarīgi jaunā gada vēsturiskie pagriezieni neatkarīgās Latvijas un latviešu tautas labad. Aicināsim jaunajā maiņā piedalīties ikvienu, kam krūtīs pukst latviska sirds un kam brīva un neatkarīga Latvija ir tik spoža un dārga perle, ka tā dos tiem dzīves piepildījumu. Panākumi būs. Par to nešaubīsimies. Ir pienācis mūsu laiks.

M. ŠTAUVERS.

- Labāk vienu mēru zemāk.
Kur tie augstie lēcēji tikuši.

Ed. Keiša zīmējums Jaungadā.

o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o

JAUNAJĀ GADĀ.

Ārs stindzinošs: ir sniegots sals -
drīz vēsturiskam gadam gals!
Man domas tinas siltām jūtām
ap dvēselēm, dzīves ceļā gūtām -
nest mīļus sveicienus, ko draudzībā mēs sūtām
ar rakstu rindām, rozēm rūtām.
Bet draugu ir tik daudz: ar cilvēciņas glāstu
tie skāruši ir sadraudzības stāstu:
dažs ienācis ir sirdī gaidīts, paša Dievaraidīts
dažs negaidīts, dažs liela prieka svaids, dažs
nācis paskarbs - nepazīdams Lielo Bausli:
tam jāiepazīst vēl būs jūtu ceļi traušļi...
Sirds visus akordus ar labprātību saista,
un pāri visam saules gaismu laista,
lai netraucēta augtu gara harmonija,
lai gaiša atskanētu dzīves simfonija.
Aug dvēseles augumā, kas meklē gaišus ceļus,
tās visas godina tos dzīvus, un tos veļus,
kas rāda gara sasniegumu tekas -
un rādīs pasaulei šo sasniegumu sekas.
Iet mani vēlējumi līdz šim nākošajam gadam,
ko Laika - putna skrējienā mēs visi vadām,
lai plašiem ērgļa spārnieniem ceļas gara vēdas
uz augstumiem, kur nobāl visas bēdas, -
lai cilvēki, kas nav vēl labi draugi,
sāk izprast draudzību, kā labprātības augu,
lai gaismā staigājot - ar katru gadu augam
šai gaismā brīnīšķā, ko rāda mums pats Dievs.
Jo - Dievs ir Gaismā!

LIDIJA VENTA-DOBROVOĻSKA.

DZIMTENE.

No cikla "Dievs, svētī Latviju".

Apskaut Tevi pēc ilgpilniem gadiem
laipnību mīļu nest dvēseles radiem,
runāt ar maigajiem dzimtenes vējiem,
aizlūgt par gājušiem negaisiem spējiem.
Aplāstot Tevi, no ciešanām vārgu -
mīlestību Tev atvedu dārgu
no Taviem bērniem tāl-tālējās zemēs:
aizjūšās darbīgs un spožs viņu lemess!

Brīvības vēsmas ar saplēstiem audiem
vētī šeit sēnālas no rudzu graudiem,
prieka asarās slacītam ziedam
jāglezno nākotni granītam viedam.
Jāveido dzīve un jāaizmirst ļaunu,
jādziedē ienaida slimīgo kaunu,
ticībā jāglabā sīkstajos spēkus -
gadsimtiem krātus - tie izdeldēs grēkus.

Vientuļā priede uz jūrmalas kāpas
brīvības priekā šalc vējā - kas dziedēs,
spēcīgās saknes šos negaisus kļiedēs
laikmeta ietekmē prasības liedēs.

Dzimtene!

veselība mums Tava ir dārga:
jāsarga Tevi no likteņa barga!
Gudrība māca: kur divi un trīs
aizlūdz par Tevi un nomodu tur:
Palīgs ir tuvu, kas siltumu kuŗ,
mieru un prieku un Laimi buŗ...

Dzimtene mīļā, Tu biji - Tu būsi,
Dievišķā gaismā - Tu saulaina kļūsi.

Dievs, svētī Latviju!

LIDIJA VENTA-DOBROVOĻSKA.

ZIEMSVĒTKOS.

Ja Ziemsvētkos tik viena dzirkstelīte
no katras svecītes pie paša Dieva lidos:
plauks Kristus roze - starojošos ziedos -
tā Universam jaunu gaismu iedos.

LIDIJA VENTA-DOBROVOĻSKA.

o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o
o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o o0o

KO DOMĀ KRIEVIJA?

Pārsteidzoši Sabiedriskās domas pētījumu rezultāti.

Berlīnes mūra pārraušana 1989. gada 9. novembrī un atlikušās Vācijas apvienošanās 1990. gada oktobrī skaidri pierādīja kādu politikas pamatprincipu: lielas tautas un valstiskā Vācija ir reāls spēks. Tas pastāv gadu simtiem un tūkstošiem; fiktīvas konstrukcijas, kā "Vācijas Demokrātiskā Republika - DDR", sabrūk kā kāršu mājas, tiklīdz tās vairs nevar mākslīgi uzturēt ar varu.

Līdzīgā stāvoklī tagad Eiropas "Tālajos Austrumos" ir Krievija un PSRS (Padomju Savienība). Arī tur mēs tagad redzam dabīgu attīstību: Krievija nostājas uz savām kājām un prasa sev patstāvību, kamēr PSRS, simtiem mocītu tautu Gulags, brūk zem realitātes spiediena.

Vācu zeme apvienojās un kļuva par neatkarīgu Vāciju. Krievu zeme kļūst par neatkarīgu Krieviju, atkratoties no Padomju impērijas. DDR jau ir pazudusi tikpat kā "bez pēdām" - it kā kāds to, lietojot piemēroto zviedru teicienu, būtu "noskalojis"... Tāds pats liktenis var gadīties arī PSRS.

Padomija aizies un pazudīs. Krievija gadu simtiem ir bijusi un būs mūsu varens austrumu kaimiņš. Tāpēc tieši mums, baltiešiem, ir tik ļoti svarīgi zināt, kā uz pēdējo mēnešu notikumiem Padomijā skatās krievu tauta.

Ko domā krievi? Tas ir jautājums, kas gadu simtiem šausminājis mūsu tautu un citas zemes. Vai mazajām Baltijas tautām vēl arvien ir jābilstās par savu dzīvību, mēs varētu uzzināt tikai, ja atklātu krievu tautas uzskatus dažos mums vitālos jautājumos: Vai Krievija tagad ir apņēmies turpināt savu kādreizējo un Padomijas tagadējo imperiālo politiku? Vai krievu tauta nostājas pret citu padomju republiku centieniem pēc neatkarības? Ja atbildes ir apstiprinošas, tad latviešu, lietuviešu un igauņu nākotne var būt nelaimīga un grūta. Vienādi vai otrādi, būtu labāk zināt, kā nezināt.

Pavisam negaidīti ir radusies iespēja to uzzināt. Padomju Sabiedriskās Domas Pētīšanas Institūts (SPDI) jau vairāk kā pusgadu izdara regulāras aptaujas ne tikai visas Padvalsts mērogā, bet pēta arī uzskatus Krievijas republikā. Institūts jautā visai būtiskus jautājumus. Un krievi pārsteidzoši atklāti un saprātīgi atbild uz tiem (Pēc 70 gadiem zem nežēlīga režīma, kas apzinīgi maldināja un muļķoja tautu un aizliedza jebkuŗu brīvas domas izteikšanu, tas ir visai pārsteidzoši.).

Mums ir ārkārtīgi laimējies, ka krievu atbildes ir mums krietni lavēlīgākas, kā to varējām cerēt; ka tās ir daudz labākas, kā var spriest no apstākļiem Baltijas valstīs.

Kādi tad tagad ir Krievijas iedzīvotāju uzskati? Vislabāk kvalificēts to atbildēt ir pats SDP institūta direktors, profesors Jurijs Levada. Viņš raksta:

Krievu tauta noraida imperiālismu.

"Pēc 1990. gada "demokrātiskās eksplozijas" Krievijā, ir kļuvis skaidrs, ka sociālās attīstības iniciatīve ir nonākusi tautas, republiku un sabiedrības spēku pārstāvju rokās."

"Krievija raitā gaitā virzās uz priekšu uz jaunu konstitucionālu iekārtu. Tas veicinās pārmaiņas arī citās republikās un tā nenovēršami pārveidos visu Padomju Savienības seju, jeb kas no tās vēl ir atlicis."

"Krievijas Augstākā Padome (parlaments) ir nodomājusi izstrādāt savai zemei jaunu konstitūciju un likt to priekšā visas savas republikas tautas nobalsošanai. Tāds referends ir kaut kas ne-parasts Krievijas politiskajā dzīvē. Tāpēc nolēma vispirms domas aptaujā uzzināt ļaužu uzskatus par vairākiem priekšlikumiem. Tautas interese par problēmām bija liela, tikai nedaudzi atteicās at-

bildēt (arī tas ir kaut kas jauns turienes apstākļos!). Domas, protams, bija dažādas, bet ir skaidra vienprātība svarīgākajos jautājumos."

"Pamatjautājums Krievijas šīs dienas apstākļos: Kā tikt valā no impērijas mantojuma? Te tūlīt jāpiezīmē," turpina prof. Levada, "ka Krievijai vēsturiski ir bijusi tipiski imperiāla politiskā iekārta gandrīz jau no pašas valsts sākuma gadiem līdz šim laikam. Padomju laikos ne nosaukuma maiņa, ne mainītais politiskās elītes sastāvs un ideoloģiskais simbolisms nav iespaidojuši valsts imperiālistisko raksturu: "Lielās tautas" un "Mazo tautu" nevienlīdzība iekšzemē; attiecības starp "lielo brāli" un "Brālīgajām zemēm" gar robežām; un beidzot cenšanos pēc pasaules dominācijas jeb pat visas daudzveidīgās cilvēces asimilēšanas. Tas viss ir ļoti cieši saistīts. Un šodien mēs redzam, ka šo sajukumu nevar atrisināt pakāpeniski. Imperiālās politikas un imperiālās apziņas tagadējā sāpīgā agonija to pārāda pilnīgi skaidri. Nevienu no tās elementiem nevar likvidēt, nenojaucot visu struktūru."

"Un tā jau brūk. Ne tāpēc, ka visas impērijas mirst agri vai vēlu, bet tāpēc, ka impērijas nāta ir valsti nospiedusi. Jau cara laikos daudzi saprata šo slogu. "Jaunā enerģija", ko impērija ieguva laikā pēc revolūcijas, varbūt, atlika vēstures spriedumu, bet nevarēja to novērst."

"Pretēji citām padomju republikām (pareizāki sakot - tām, ko vēl vakar par tādām uzskatīja), Krievija nevar gūt tīri ārēju emancipāciju. Tai ir pienākums meklēt iespējas panākt iekšēju atbrīvošanos no impērijas nastas, un tādēļ no savas pašas impērijas birokrātijas un imperiālās augstprātības. Krievija ir nolemta vai nu demokrātijai vai bojā ejai."

"Imperiālās mentalitātes pendele ir šūpojusies no pašpārliecinātā ekspansionisma līdz apvainotam izolacionismam: "Mēs visiem palīdzējām un tagad mūs apvairo un noraida" utt. Tas nav tikai nožēlojami, tas ir bīstami: tā ir tā paša imperiālā lepnā otra puse, bet tas nekādā ziņā nav ceļš uz jaunu attiecību nodibināšanu starp brīvām tautām!"

Prof. Levada brīdina, ka nav nekādas nozīmes tagad izgudrot kaut kādu ideālu, mākslīgu atrisinājumu, neko būtiski neatminot. Ir jāatzīst un jārespektē realitāte:

"Nozīmīgi ir aktīvie spēki un jūtas, un interese, kas tagad ir aktīvas chaotiskajās sociālās un politiskās struktūrās. Manā skatījumā, jaunākās, enerģiskākās krievu valdības iestādes ir mēģinājušas lietot tieši tos izejmateriālus, lai atrastu ceļu ārā no imperiālā sastinguma. Šodien šīm iestādēm nav ne naudas, ne bruņoto spēku, ne izejvielu un citu nepieciešamo līdzekļu. Tos visus vēl arvien tur savā varā Centrā, jeb, pareizāk sakot, Savienības valdības departamenti un citas birokrātiskās struktūras. Bet krievu iestādes ir ieguvušas pavisam sevišķu bagātību - tautas uzticību."

"Krievijas speciālā vēsturiskā loma PSRS automātiski noveda pie Krievijas suverēnitātes pasludināšanas. Tā radīja jaunu situāciju visai Savienībai, un tā izsauca veselu rindu konfliktu ar tradicionālajām struktūrām. Konstitūcijas uzmetumi, ko mūsu aptauja nodeva masu atzinumam, dabīgi seko suverēnitātes proklamācijas virzienā. Bet tie iet vēl tālāk. Vispirms, mēģināts sīki raksturot iespējamās alternatīves kā atdalīt Republikas un Savienības funkcijas. Otrkārt, ir dažādas iespējas pārvarēt tādas konflikta situācijas (starp Krievijas republiku un Padomju Savienību), kādas mēs tagad novērojam gandrīz ik nedēļu."

"Tikai vienā punktā - par aizsardzību (armiju) - krievu sabiedrības doma būtu ar mieru atzīt Savienības iestāžu prioritāti, kaut arī šajā jautājumā daudzi prasa, lai rīcību koordinētu starp Republiku un Savienību. Gandrīz puse no visiem izjautātajiem jau tagad uzskata, ka publiskai kārtībai un valsts drošībai ir jābūt tikai

republikas noteikšanā; kamēr, apmēram, trešdaļa domā, ka par to kopīgi jāvienojas Republikai un Savienībai. Apmēram, tādā proporcijā ir arī uzskati jautājumā par starptautisko sakaru uzturēšanu. Saimnieciskā laukā Krievijas sabiedriskā doma ir ievērojami noteiktāka: gandrīz 70 % domā, ka viņu republikai pašai ir neatkarīgi jāizšķir jautājumi par 'zemes īpašuma tiesībām un minerālu bagātībām'.

Krievija nostājas pret Padomju Centrālvaru.

Krievu publikas domas pētnieks secina: "Visas zīmes rāda, ka pastāv ļoti noteikta, pat demonstratīva gatavība pretoties centrālvarai - tāda, kā to pēdējā laikā redzam Krievijas parlamentā. Un, vienalga, kā mēs novērtējam šo ļaužu masu un parlamenta locekļu mobilizāciju, mēs nevaram sagaidīt, ka tā pazudīs pirms būs sasniegta racionāla, abpusēji pieņemama vienošanās par varas sadalīšanu starp Republiku un Savienību."

Tiktāl par Krievijas nesamierināmo konfrontāciju ar Kremļa centrālo varu. Krievi apzinās savu nozīmi un nedomā atteikties no neatkarības.

Bet mums un pārējām padomju apspiestām tautām ir svarīgi zināt, vai krievi būtu ar mieru arī citām republikām - konkrēti runājot, Baltijai - atzīt tiesības uz pilnīgu neatkarību. Arī par to ir jautāts aptaujā. Levada savā rakstā apskata arī atbildes konkrētiem jautājumiem:

"Mani pētījumi rāda, ka ļaužu masu domas knapi iespaido bažas par "vienas un nedalāmas" valsts (i. e. - impērijas) likteni, un ka krievi ir gatavi akceptēt visradikālākās prasības (pēc neatkarības)."

"Tikai nedaudz vairāk kā ceturtdaļa atzīst vienotas valsts modeli; turpat puse, toties, uzskata par labāku federatīvu iekārtu (Krievijas republikai) ar līdzīgām tiesībām autonomām un nacionālām teritorijām (tās robežās). Bez tam 56 % ir gatavi pieļaut šo teritoriju izstāšanos no Krievijas federācijas, ja par to izšķiras (teritoriālo) iedzīvotāju vairākums."

"Arī no sociālisma krieviem pietiek uz ilgiem laikiem. Tikai 29,8 % grib lai Krievija sauktos "Sociālistiska" republika, tāpat kā līdz šim. 49 % nevēlas Krieviju saistīt ar šo diskreditēto un ideoloģisko nosaukumu."

"Vadošs Krievijas parlamentārietis Sergejs Sachrajs reiz teica, ka Krievijas Federācija (līdzšinējā Republika) esot visnevarīgākā un demokrātiskākā valsts pasaulē. Daudz, ko tagad dara, izskatās vairāk pēc simboliskām deklarācijām kā pēc lēmumiem, kas balstās uz spēku. Tas tāpēc, ka republikai ir maz jeb nav nekādu materiālu, finančiālu, militāru vai citu varas atribūtu." Bet - trāpīgi norāda sabiedriskās domas pētnieks - "simboli, idejas, ļaužu cerības un uzskati arī ir sociālās varas faktori. Jaunās konstitucionālās iekārtas meklējumi Krievijā šodien ir mēģinājumi pārvērst jaunās idejas un cerības par valsts varas sastāvdaļu." Tiktāl Levada.

Nobeidzot īsumā minēšu atbildes vēl dažiem citiem SPDI aptaujas jautājumiem, kuŗas šoruden ir devuši Krievijas iedzīvotāji (Laikraksts "Maskavas Ziņas" - MZ - ik nedēļu sniedz jaunus Institūta publicētus rezultātus. Prof. Levadas raksts bija MZ oktobra vidū. Pārējie dati ir no MZ septembra, oktobra un novembra numuriem.).

Jau jūlijā visā Padomijā (ne tikai Krievijā - taču nav iemesla pieņemt, ka krievu atbildes būtu daudz citādākas) jautāja -

(A) Ko pilsoņi domā par kritiku: (1) Kritiku pret armiju? - Pozitīvi - 63 %, negatīvi - 20 %, nezin, ko teikt - 17 %. (2) Kritiku pret KGB? - Pozitīvi - 63 %, negatīvi - 12 %, nezin - 25 %. (3) Kritiku pret PSRS valdību? - Pozitīvi - 75 %, negatīvi - 9 %, nezin - 16 %. (4) Kritiku pret Gorbačevu? - Pozitīvi - 64 %, negatīvi - 19 %, nezin teikt - 17 %.

(B) Par komunistu partiju: (1) Vai partija ir jāuzskata par atbildīgu par visām kļūdām 70 gados? - Jā - 74 %, nē - 15 %, nezin teikt - 11 %. (2) Vai partijai jāatdod daļa no tās ēkām, spiestuvēm,

īpašumiem? - Jā - 80 %, nē - 6 %, nezin - 14 %.

Kāda jaunās Krievijas federācijas (bij. Republikas) uzbūve jums liekas vislabākā: (a) vienota, vēsturiska valsts ar speciālām tiesībām mazākuma tautībām un teritorijām? - 28,6 %; (b) federācija ar nacionalitātēm, teritorijām un apgabaliem kā līdzīgiem partneriem? - 47,8 %; (c) nezin teikt - 23,7 %.

Jaunas cerības Latvijai.

Kāda ir jūsu nostāja pret to, ka Krievijas federācijā esošām tautām, teritorijām būtu līdzīgas tiesības? Par to - 55,9 %, pret - 27,87 %, nezin teikt - 11,4 %.

Vai autonomām tautībām, teritorijām, apgabaliem būtu tiesības izstāties no Krievijas federācijas, ja to iedzīvotāju vairākums tā vēlas? Jā - 55,9 %, nē - 27,8 %, nezin teikt - 16,3 %.

Sie jautājumi un atbildes mums dod lielas cerības: ja jau krievi ļautu minoritātēm izstāties no viņu pašu Krievijas valsts, tad nav iemesla pieņemt, ka viņiem būtu lielāki iebildumi, ja citas republikas izstātos no Padomju valsts, no kuŗas viņi paši grib tikt vaļā. Un interesants ir fakts, ka krievu tauta dotu tiesības izstāties tiem, kuŗu iedzīvotāju vienkāršs vairākums (tā tad, sākot ar 50,1 %) tā vēlas. Tādu rezultātu varētu panākt pat Latvijā.

Daudzi no mums zina, ka krievu iekļīdeņu uzskati Latvijā ir pavisam citādi, ka tie ne par ko negrib pielaist mūsu zemes neatkarību. Tas runā tieši pretim nupat minētajiem datiem. Vai SPDI būtu ieguvusi kļūdainus rezultātus jeb vai tiešām pašas Krievijas krievu uzskati ir citādi kā Latvijā iekļīdušo krievu? Un ja tā ir, kuŗu uzskati būs izšķirīgāki Baltijas nākotnei?

Arī šiem jautājumiem varam sameklēt tiešas vai netiešas atbildes SPDI aptauju dotos. Pētītāji ir jautājuši gan krieviem, gan atsevišķo republiku tautām viņu domas par izstāšanos no PSRS. (a) Pašu baltiešu nostāja izstāšanās jautājumā: par - 91 %, pret - 1 %, nezin teikt - 8 %. (b) Baltijas krievu nostāja citu republiku izstāšanās jautājumā: par - 41 %, pret - 50 %, nezin teikt - 9 %; Krievijas krievu: par - 44 %, pret - 41 %, nezin teikt - 15 %.

Iztauja rāda, ka Krievijas krieviem nav noteiktas nostājas pret republiku izstāšanos. Un visas zīmes rāda, ka viņi ir daudz vairāk saraduši ar domu, ka baltiešu republikas agri vai vēlu atstās Padomiju. Latvijas krievu iekļīdeņi ir noraizējušies par savu varas stāvokli un privilēģijām, kas nepārdzīvotu nacionālo neatkarību - tādēļ tik asa pretestība. Bez tam redzam, ka pat starp Baltijas krieviem vairāk kā 40 procenti atbalsta neatkarības ideju, ka kolonizatori nav vienoti savos uzskatos. Arī nacionālie politiķi Rīgā saka, ka krievi (kā vietējie, tā Krievijas) arvien vairāk "pierod" pie Baltijas neatkarības centieniem. Varbūt der vēl atzīmēt, ka šie dati ir no augusta mēneša pētījumiem, kamēr augstāk minētie dati par minoritāšu izstāšanos no Krievijas iegūti mēnesi vēlāk - septembrī. Tas varētu norādīt, ka vismaz Krievijas krievu uzskati izstāšanās jautājumā ar laiku kļūst pieļāvīgāki.

Vissvarīgākais mums, baltiešiem, ir, vai Krievija būtu gatava iet palīgā saviem agresīvajiem tautiešiem aizkavēt mūsu republiku neatkarību? Liekas gan, ka ne. Pirmkārt, jau tāpēc, ka - kā redzam - pašā Krievijā nav noteiktas nostājas pret mazo tautu izstāšanos no Savienības (pat ne no Krievijas!). Otrkārt, kā to konstatē SPDI pētnieks Levs Gudkovs, "analīze rāda, ka 'nacionālā pašapziņa' nenozīme vienu un to pašu visiem nacionālo republiku krieviem. Viņi sastāda dažādas sociālas un demogrāfiskas grupas, ieņem citādas varas pozīcijas... Impēriālās domāšanas sabrukums... rada atšķirības starp republiku krievu iedzīvotājiem, ieskaitot tos, kas atbalsta vēlēšanos atdalīties no Padomju Savienības."

Pētnieks Gudkovs secina: "Krievi visur nav vienādos uzskatos. Solidaritātes pakāpe ir zemāka, kur nav tiešu draudu viņu turībai, sociālam stā-

voklim un kultūrai. Piemēram, krieviem, kas dzīvo Transkaukāzā, Āzijas republikās un Ukrainā, neinteresē savu tautiešu nostāja Baltijas republikās (MZ, 21. 9. 90.)."

Krievu tautas domu pētījumi rāda mums negaidīti labvēlīgu ainu. Protams, neviens mums neuzdāvinās neatkarību. Bet - un tas ir vissvarīgākais - varbūt, ka neviens to nopietni nemēģinās aizkavēt: ka pati Krievija to nedarīs, ka tā arī nepalīdzēs Baltijas padomju impērijas balstītājiem krieviem mūs apspiest. Ka pat vietējie krievi Baltijā nav vienprātīgi naidīgi mūsu centieniem.

Ja grūtajā ziemā un ar to saistītajās saimnieciskās un politiskās krīzēs krievu tautas uzskati šinī ziņā nemainīsies, mums pavērsies ceļš uz brīvību.

Padomju Savienības reakcionārā vadība ar prezidentu M. Gorbačevu priekšgalā tagad par katru cenu mēģina uzturēt savu varu pār apspiestajām tautām. Tas baltiešiem var radīt visādas grūtības un nelaimes. Mirstošais šakalis - Padomju impērija - vēl var sadūšoties un bīstami iekost. Bet pati Krievija tagad mēģina to savaldīt, tam izvilkt pēdējos zobus...

Ko gan vairāk mūsu tauta lai vēlētos?! Vēsturiskais brīdis, šķiet, ir tik labvēlīgs kā reti kad. Gudri rīkojoties un politiski izmantojot augstāk minētos apstākļus, baltiešiem tagad, liekas, ir labas izredzes izcīnīt neatkarību. To sasniegt miera ceļā un pat nesanaidojoties ar mūsu austrumu kaimiņu - lielo Krieviju.

VILNIS ŠVEICIS.

DAŽĀDĀS TAKTIKAS.

Pirms 71 gadiem, toreiz dēvētā, "Latvijas pagaidu nacionālā padome" un "Demokrātiskais bloks", kas pārstāvēja visas demokratiskās partijas, izraudzīja delegātus vēsturiskai 18. novembra deklarācijai.

Stingru pamatu šai, dažu dēvētai, otrai Tautas atmodai deva latviešu strēlnieku vienību dibināšana. Tās saliedēja tautas nacionālo garu pirmajās nacionālās latviešu kaujas vienībās. Mums šodien der ieskatīties, kā panāca šo strēlnieku vienību dibināšanu. Toreiz, saprotams, Latvija cieta ķeizarkās Lielkrievijas žņaugos. Tā piedzīvoja kultūras un valodas nonicināšanu un industrializāciju, kas joprojām neļāva latviešiem kļūt par vairākumu savā galvaspilsētā Rīgā.

Krievija jau bija piedzīvojusi demokrātijas iedīgļus - varam to saukt kaut vai par perestroikas pirmizrādi. Ķeizaram piespieda veidot Krievijas valsts domi, kurā arī iegāja Latvijas domes deputāti Goldmanis, Zālītis un citi.

Bet kā lai saprotam viņu patētiskās runas domē, I pasaules kara draudiem ielencot Latviju? Vēl pārspīlētākas slavas runas ķeizara tēvam, nekā jebkurš lielkrievu nacionālists, teica Latvijas deputāts Goldmanis:

"No Baltijas apgabala iedzīvotāju puses, kurū viss lielums ir latvieši un igauņi, par atbildi uz vāciešu šāvieniem skapi norībēja: "Lai dzīvo Krievija!" (Trokšņaini aplausi. Saucieni - Bravo!!)... Starp latviešiem un igauņiem nav neviena cilvēka, kurš neatzītu, ka visu, ko labklājības ziņā mēs esam sasnieguši, to esam sasnieguši tikai zem Krievijas apsardzības (trokšņaini aplausi). Viss tas, ko vēl vajaga sasniegt, būs iespējams tikai tad, ja Baltija arī nākotnē būs lielās Krievijas nešķīdama daļa (Aukaini aplausi visos solos.).

... Ne tautība, ne valoda, ne ticība nekavē latviešiem un igauņiem būt par karstiem Krievijas patriotiem, stāvēt plecu pie pleca ar lielo krievu tautu savas tēvijas aizstāvēšanai. Ienaidnieks varēs ieliet kurā katrā būdīgā - gan viņš var mums noņemt galvu, bet nāves agonijā tas dzirdēs vārdus: "Lai dzīvo Krievija!" (Ilgi

trokšņaini aplausi visos solos.).

Bet vai šie bravūrīgie saukļi bija viņu pārliedība? Taču nē! Šī oratorija bija taktisks solis. Taktisks solis, lai iegūtu uzticību latviešiem dibināt savas pirmās kaujas vienības - latviešu strēlniekus.

Padomāsīm. Vai pēdējos gados nepiedzīvojām līdzīgu taktiku no Tautas Frontes. Sākumā, pēc sava vadītāja izteiciena, ejot "Roku rokā ar (Latvijas komunistu) partiju" un cīnoties par "Suverēnu Latviju jaunā federācijā". Vēl 1989. gada aprīlī, viesojoties DV delegātu sapulcē, LTF priekšsēdētājam Dainim Ivēnam bija jāizvairās no vārda "neatkarība" pieminēšanas un metaforiski jāiztiek ar apliecinājumu, ka "mēs visi tiecamies pēc tās pašas zvaigznes".

Viens otrs, varbūt, arī jau aizmirsis fakts, ka pirmās Helsinki '86 deklarācijas nebūt nepauda neatkarības prasības, ierobežojoties ar toreiz it kā reālākām prasībām, kā dienesta pārtraukšanu.

1917. gada februārī Krievija piedzīvoja savu lielo revolūciju, gāžot ķeizara autoratīvo valdību un ieviešot pirmo parlamentāro iekārtu Krievijā.

Latvijā valdīja mums šodien nesaprotams klušums. Zemnieku savienības laikraksts "Līdums" rakstīja: "Krievijas saule lec", bet aicināja - "Par visām lietām uzturēsim mieru..." Šajā pašā laikā Jānis Čakste, vēlāk mūsu valsts pirmais prezidents, teica: "Mēs esam bijuši pretinieki carismam, kas neļāva mums patstāvīgi organizēt mūsu pārvaldi, bet mēs nekad neesam bijuši Krievijas ienaidnieki, un mēs nekad neesam domājuši atdalīties no šīs zemes."

Toreiz latvieši Maskavā izvirzīja visradikālākās prasības un kritizēja konservatīvo sabiedrisko domu Latvijā. Maskavas avīze "Dzimtenes Atbalss" gaidīja īstu politisku pavasari. Tā ieteica, lai būtu "kopīgs politisks centrs, kas izteiktu visas tautas gribu - Latviešu Nacionālā Padome." Līdz ar vārdu "latviešu", nevis "Latvijas", šie tautieši atzina, ka latviešu nācijas likteni būs jāvirza tieši latviešu tautai. Vēl 9 mēnešus vēlāk, 1918. gada janvārī, mūsu pirmais valsts ārlietu ministrs deklarēja: "Demokrātiska Latvijas Republika ir mūsu maksimums. Mūsu minimums ir latviešu nedalamība!" Toreiz Latgale vēl nebija administratīva Latvijas daļa. Līdz ar to arī Meierovics vēl tobrīd izteica gatavību samierināties ar mazāk nekā pilnu neatkarību.

Vēlreiz padomāsīm - ievērojami Latvijas valsts darbinieki nebūt nebija no radikālākajiem, bet palēnām nonāca savās pozīcijās. Un kā galu galā tauta sagaidīja mūsu tautas neatkarību, kad beidzot pienāca šis lielais brīdis? Daudzi ar prieku gāvilēm, bet vismaz tikpat daudzi ar šaubām un neticību, par ko liecināja pirmais kaņaspēks, kurā pieteicās tikai pāris simtu zaldātu. Liela daļa tautas brīnījās, kādēļ populārais Ulmanis sadarbojas ar vācu okupācijas režīmu pret latviešu tautas dēliem - strēlniekiem. Šos radikalizētos tautas dēlus jau tad sauca par "sarkanajiem strēlniekiem".

Neaizmirsīsim, ka toreiz, daudz maz brīvās vēlēšanās, bolševiki ieguva 72 % no balsīm Vidzemē. Vai šodien, kā toreiz, mēs nedzirdam pirmos saldos solījumus no Latvijas neatkarīgo komunistu "gaišiem spēkiem" - tagad pārdēvētai Latvijas demokrātiskai Darba partijai - gluži līdzīgi, kā toreiz Vidzemē latviešiem solīja "maizi, mieru un brīvību" un "savu stūrīti zemes".

Vai mums arī var nedraudēt Rumānijas un Bulgārijas liktenis, kur tikai nomaina fasādi valstij, bet vadība paliek viena un tā pati? Taču nepārmetīsim mūsu valsts dibinātājiem piesardzību toreiz, nedz nepārmetīsim piesardzību pēdējos gados. Nepārmetīsim tikai tad, ja šī piesardzība ir bijusi ar apdomu un nav bijusi viltus pielaiķošanās laikā garam savtīgu iemeslu dēļ.

Minētās nostājas ir bijušas laika garam piemērotas taktikas. Šīs taktikas ir pakāpeniski pārņemušas tēzes no radikālu programmām. Tomēr der

iegaumēt sekojošo: kas attaisnojis piesardzīgu taktiku Latvijā nebūt nav attaisnojis piesardzību rietumos. Mēs esam spēlējuši un vēl joprojām spēlējam lomu, kur varam virzīt notikumus straujāk uz priekšu, uzstājoties par mūsu maksimālām prasībām spilgtā un stingrā veidā. Bijušā LTF domes valdes priekšsēdētāja Jāņa Freimaņa nule publicētais raksts "Laikā" norāda uz to, ka PBLA un LTF tikšanās "Abrenes" pilī Francijā bija tiešs katalizators pērgada LTF 31. maija aicinājumam uz neatkarību.

Mēs varam raudzīties uz šo pēdējo trīs gadu pieredzi un tās līdzšinējo labvēlīgo iznākumu. Mēs varam akceptēt LTF un Augstākās padomes rīcību, nepagriežot ausi nekādi konspirācijas teorijai, kas atzīst visu šo procesu par drošības komitejas un demokratiskās darba partijas vadītāja Ivara Ķezbera refinētu teātri, piemulķojot tautu.

Tomēr reizē nedrīkstam ignorēt ēnas puses. Šodienas apstākļos nedrīkstam neievērot vēl pamatīgo televīzijas un radio monopolu, kur tikpat kā velti meklēt ziņu par Vides aizsardzības kluba darbību un radikāli noskaņotām personībām. Bet attiecīgie "sarkanie baroni", ar vārdu sakot, kolchozu priekšsēdētāji pamatīgi izcelti, kā norūdīti darba darītāji. Tāpat bijušie neatkarīgās komunistu partijas locekļi, kā viens, svēti zvēr uzticību neatkarīgai Latvijas valstij, it kā tas vienmēr tā būtu bijis. It kā viņi nekad nebūtu draudējuši, t. s., buržuāziskiem nacionālistiem, kuŗi demonstrēja 18. novembrī. It kā viņi nekad nebūtu teikuši mulķīgas runas, racionāli aizstāvēt krievu virskundzību Latvijā un krievu valodas prioritāti, it kā viņi nekad nebūtu devuši vai akceptējuši rīkojumus apspiest Latvijas brīvības sīnītājus. Piemēram, pēc bijušā čekas virsnieka Oļega Kaļūgina ziņām (Kaļūgins, starp citu, ievēlēts Krievijas Augstākā padomē un reizē tiek tiesāts par nodevību) vietējām čekām rīkojumusdeva Maskava un republiku ideoloģijas sekretāri. Šāds konstatējums - un arī tas nav jauns - saprotams, kā jautājumu paceļ A. Gorbunova lomu G. Astras un citu brīvības cīnītāju vajāšanas posmos. Fakts, ka mēs demokratiskā sabiedrībā drīkstam apšaubīt Gorbunova kunga piemērotību amatam (un pat iespējamus kriminālus pārkāpumus) nenožīmē, ka es personīgi nedomāju, ka viņš dotajā brīdī nav vispiemērotākais darbinieks savam amatam. Ir vairāk nekā skaidrs, ka bez koalīcijas ar progresīviem krieviem Latvijai klāsies grūti iegūt neatkarību, un Gorbunovs kā vienīgais, pirms gada, būdāja tik augstu - 30 + % - uzticības rādītāju krievu sabiedriskās domas aptaujās.

Taču pienāks brīdis, kad būs jārevīdē mūsu valsts dzīve, atbilstoši rietumu morāliem standartiem, neviss pamatojoties uz īstermiņa izdevīguma mērauklām. Tas nozīmēs, ka interešu konflikti strādājot kompromitējošā valsts drošības komitejas darbā izslēgs no valsts amatiem (un es uzveru - kompromitējošā darbā, nevis sīkā ziņošanā, vai dzejnieku meslu došanā, kādā ievilināti daudzi latvieši.). Interešu konflikta nepieļaušana ir rietumu standarts, kas ieviests arī čehu un slovāku federācijā, agrāk Austrumvācijā un citur. Bijušie Drošības komitejas sadarbīgi ir bijuši spiesti atkāpties no saviem politiskiem amatiem, kad atklājās viņu sakari. Interesanti piezīmēt, ka šim viedoklim piekrist arī viens no Demokratiskās darba partijas ideoloģiskiem virzītājiem, prof. Andris Plotnieks. Ir ievērojams vērts ziņot, ka šādā garā Latvijas AP prezidija loceklis Andrejs Krastiņš Vašingtonā atklājis projektu dibināt LATVIJAS Drošības komiteju, kas turpmāk pasargātu Latvijas tautu no Maskavas Drošības komitejas darbības. Cik tas ir reāli šobrīd, to grūti pateikt.

Ieviešot principu, ka nedrīkst kalpot svešas varas izlūkdienestam, reizē pildot amatu, būs solis palīdzēt atgūt Latvijai principālas morā-

lās vērtības, kas ir sabiedrībā daļēji izskautas. Noziedzība strauji pieaug. Korupcija, zagšana gandrīz vai ikdienā. Vaclava Havela Čarta 77 grupa kā vienu no galvenajām sūdzībām pret agrāko komunistu diktatūru izvērta to, ka tauta pārvērsta par tīriem bezprincipāliem materialistiem. Bet principi tomēr pastāv. Mēs, galu galā, nedzīvojam Orveliskā pasaulē, kur brīvība ir verdzība un verdzība ir brīvība. Tāpēc, pārejot uz neatkarīgu Latviju, arī mums jāraugās, lai neiekrītam šaurā un bezprincipālā domāšanā. Lai mēs par katru cenu nemeklētu sabiedroto vietā un nevietā. Atskatīsimies vēlreiz uz mūsu pirmo neatkarības gadu, kad pulkvedis Kalpaks atstāja drošu vietu Krievijas kaŗaspēkā, lai vadītu pāris simtu vīru armiju bez ieročiem, kur Latvijas valdība nekontrolēja nekādu teritoriju. Viņš gāja cīņā par cēlu domu, par Latvijas valsti, ar vismazākajiem līdzekļiem. Šī principālā drosme bija viņa lielākais panākums. Arī šodien mums būtu vairāk jāpārlaujas uz mūsu gara un principu spēka, neviss bijībā pret impērijas spēku, raizēties par mūsu nespēku.

Vēl joprojām spilgtas manifestācijas var radīt izolācijas sajūtu neatkarības pretiniekos. Vēl joprojām tāds pats "People Power", kas radīja jaunās valdības Filipīnās, Dienvidkorejā, Čīlē - jā, arī Irānā - un gandrīz Ķīnā, būs stūrakmens mūsu neatkarības centieniem. Nedz diplomāti, nedz kaŗaspēki šodien parasti nevirza pasaules notikumus, bet gan tautas masas un preses spēks.

Un kā ir ar mūsu lomu trimdā?

Šodien, risinot iespējamās ceļus neatkarībai, mēs daudz skaidrāk redzam, ka tieši p o l i t i s k i atrisinājumi slēpjas aiz mūsu valsts visfundamentālākajām bēdām. Proti, nedz latviešu tautas vitālā "dzīvība", nedz šķīstas, juridiskas prasības atgūt mums nolaupīto, neizcīnīs mums apstākļus, kur latviešu tauta var patiesi zelt un plaukt, nosakot patī savu nākotni. Vienīgi politisks risinājums, radot apstākļus impērijai atteikties no dumpīgām republikām, noteiks labvēlīgu Latvijas nākotni. Tikai tad būs iespējams radīt apstākļus lielu ģimeņu audzināšanai un migrantu darba spēka kontrolei.

Domājot par šo politisko risinājumu, mums jāatceras, ka mums jāiet nevis tikai "solīti pa solītim", bet lielāku vēribu jāveltī, lai mēs ietu solīti pa priekšu. Nav vajadzība ik brīdi mest rokas gaisā Padomju Savienības pārspēka priekšā un sūroties par garo, grūto ceļu uz neatkarību.

Napoleons, ieceļot sevi par savas impērijas ķēniņu, simboliski izrāva kroni no pāvesta rokām koronācijas ceremonijā. Viņš pats sev uzlika kroni. "Es pats sevi atzīstu par ķēniņu!" viņš svinīgi teica. Arī latviešu tauta ir uzņēmīgi atzinusi, ka tā iet ceļu uz neatkarību. Rīkojoties tā, it kā Latvija ir neatkarīga, mēs nepiedalamies vēlmju domāšanā vien, bet radam psiholoģisko pamatu patiesai neatkarībai.

Tiesa, tas nenožīmē, ka vēl spējam kontrolēt mūsu robežas - ne imigrāciju, ne patēriņa preču izvedumus, lai gan mēģinām.

Saprotams, neatkarība nemēdz iekrist nācijai rokās. Tā ir jāizcīna. Bet mēs varam cīnīties pārliecībā, ka pārmaiņas Maskavā novedīs pie Gorbačeva (un PSKP) nomainīšanas nākamajā gadā, vai viņš nonāks simboliskā "Gromiko" paveida lomā. Tajā brīdī PSRS ekonomiskās problēmas var kļūt tik lielas, ka tai atmaksāsies atteikties no virskundzības pār neapmierinātu tautu, gluži līdzīgi kā citas impērijas sarāvušās uz savu centru, koloniālai impērijai izirstot. Vēsture rāda, ka gandrīz katrā gadījumā koloniālā vara vēl fiziski spēja pārvaldīt savu koloniju - bet tas vienkārši vairs neatmaksājās.

Mums šodien jābūt iecietīgiem pret šiem procesiem. Lielais vairums socio-ekonomisko spēku šobrīd virza uz patstāvīgu valsti neatkarīgi no tā, ko vecie yecie komunisti vai funkcionāri dara vai nedara. Jaunākais, Ojāra Kalniņa vārds, ir, ka Latvijas valstī var rasties valdoša šķira ar ko-

ruptētiem, varas kāriem žūļikiem. Galu galā, zobiņi teiktu, ka tādā gadījumā mēs būtu normāla demokrātija. Optimisti teiktu, ka tā ir pārejoša attīstības fāze. Es esmu optimists.

Jau pirms divi gadiem filma "Vai viegli būt jaunam?" saistīja mūsu uzmanību Latvijas jaunatnes apātijai, neziņai un identitātes meklēšanai. Filmas režisoram Jurim Podniekam tika jautāts: "Ko jūs gribētu novēlēt jaunatnei?" Viņa atbilde bija: "Iesim strēlniekos!"

Līdz ar to domājams, viņš gribēja teikt, lai mēs visi izstarotu tādu pašu nacionālo lepnumu, kā toreiz latviešu karavīri sevī iemiesoja I pasaules kara laikā. Ar vārdu sakot, radīt sevī tādu pašu apziņu, kas toreiz deva latviešu tautai spēku uzņemties uz saviem pleciem dibināt savu pašu valsti - Latvijas republiku.

Lai šodien Dievs svētī Latviju šajos centienos!

MĀRIS GRAUDIŅŠ.

• Valsts svētku runa 1991. gada 18. novembrī.

LATVIJAS TAUTAS FRONTE 3. KONGRESS.

LTF 3. kongress norisa 6. un 7. oktobrī, Rīgā. Tajā piedalījās 612 vēlētu delegātu, to skaitā 9 no LTF atbalsta grupām Ņujorkā, Klīvlendē, Čikāgā, Torontā, Zviedrijā un Sveicē, pārstāvējot, aptuveni, 170.000 tautfrontiešu. Kopā kongresā piedalījās 725 dalībnieki, ieskaitot 104 domes un 9 revīzijas komisijas locekļus.

Vairāk kā 90 % dalībnieku bija latvieši. Pārējās tautības - krievi, lietuvieši, ēbreji un pa vienam vācietim, polim un baltkrievam.

Trešais kongress vairākās jomās spilgti kontrastējās ar iepriekšējo: -

- Tas nenotika modernajā, centrālī novietotajā Polītiskās izglītības namā, bet krietni vecākajā VEF kultūras pilī, pilsētas nomalē.
- Dalībnieku skaits bija sarucis par 327, atspoguļojot par aptuveni 35.000 samazinājušos aktīvo tautfrontiešu skaitu.
- Pagājušā gada emocijas un asumus aizstāja demokratiskās izpratnes briedums, iecietība pret citu uzskatiem un apziņa, ka veicams grūts un nopietns darbs Latvijas nākotnes veidošanai.
- Gadu ziņā kongresa delegāti šķita "novecojuši" par gadiem pieciem.
- Pietrūka pagājušā gada Doma baznīcas dievkalpojuma.

Kongresa priekšvakarā, 5. oktobrī, greznajā Rakstnieku savienības (bijušajā Benjamiņu ģimenes) namā notika preses konference ar galvenajiem runātājiem Daini Ivānu un Romualdu Ražuku. Arī šeit ir ass kontrasts ar pagājušā gada pasaules preses pārpildīto vecā Dailes teātra telpu. Protams, neesam vairs uzmanības centrā. Baltijas valstis uz lielās politiskās skatuves ir nomainījuši Vidējie austrumi. Šodien lepnajā zālē pa lielākai daļai ir vietējās preses pārstāvji, un televīzija pārraida tikai konferences izvilkumus vakara un nakts ziņās.

Tomēr gribu uzsvērt, ka tautā frontes nozīme nebūt nav mazinājusies. LTF grupas pastāv un aktīvi darbojas visā Latvijā - lielos un mazos centros, uzņēmumos, agrofirmās, skolās un citos izglītības pasākumos. Ir atsīļājušās pelavas un jūsmīgi līdzekrējēji no nopietna darba darītājiem. Darītāji ir palikuši ierindā un veic darbu bez skaļām runām un fanfārām. Kongresa norisei Latvijā seko pa radio, kas tai veltī turpat pilnu laiku.

Kongress iesākas ar tradicionālo "Nevis slinkojot un pūstot". Seko bijušā LTF domes priekšsēdētāja D. Ivāna ziņojums par divi gadu laikā padarīto un vēl darāmo: "Skaidrs, laikam, ir viens - Tautas fronte kopā ar tautu nogājusi smagu kus-

tības loku. Jāsāk jauns. Tautas frontes sūtība šodien ir gribēt un varēt neiespējamo." Domes priekšsēdētājs R. Ražukas savā ziņojumā uzsver, ka "tuvāko mēnešu galvenais uzdevums Tautas fronte - vietējo pašpārvalžu pārveidošana, tiecoties panākt reālu tautvaldību... patiesu tautvaldību pašvaldību līmenī. Jāsāk sistēmas demontāža no apakšas."

Uzsverot, ka divi gadu laikā izcīnītās varas realizācija praksē ir svarīga problēma, Ita Kozakeviča, Cēsu rajona nodaļas delegāte un Domes locekle, vēlāk papildina: "Mūsu lielākais un konkrētākais darbs ir ar pašvaldībām. Padomēs pārsvarā ir tautfrontieši, bet ne vienmēr izpildorgānos. Patlaban es saskatu nelielu rīvēšanos starp padomju labo gribu un izpildvaru, arī Augstākās padomes un Ministru padomes līmenī. Jāveido pašvaldību saikne ar Augstāko padomi; jāpanāk, lai mūsu deputāti būtu kompetentāki par izpildvaru, kur daudz vecās rutīnas cilvēku."

Līdzīgas domas intervijā izteic arī premjerministrs Ivars Godmanis: "Ļoti daudz tautfrontiešu ir jaunievēlētajās padomēs, bet izpildvarā minimāli. Izpildkomitejās joprojām lielāko tiesu strādā to bijušie vadītāji... Turpmākais atkarīgs ne tik daudz no Tautas frontes spējas īstenot savu programmu lēmumu un likumu pieņemšanā, bet gan cik lielā mērā Tautas fronteiesaistīsies izpildvaras darbībā... Ļoti svarīgas un nepieciešamas izmaiņas izdarītas statūtos - LTF Augstākās padomes frakcijas vadītājam tagad būs jāatskaitās par frakcijas darbību LTF Domē. Līdzīgi jāīstojas vietējām Tautas frontes nodaļām... Mēs joprojām neesam sagaidījuši likumdošanas iniciatīvu no Tautas frontes nodaļu puses..."

Citas būtiskas statūtu maiņas:

- Domes un valdes priekšsēdētāju amati apvienoti vienā LTF priekšsēdētāja amatā. Domes valdē puse būs profesionāli priekšsēdētāja izraudzīti algoti darbinieki. Otru pusi ievēlēs dome.
- LTF vadībā nevar būt politisku partiju vadoši darbinieki.

Pēc ziņojumiem un Revīzijas komisijas atskaides sākas Tautas frontes priekšsēdētāja vēlēšanas. R. Ražuku nominē D. Ivāns: "Noliekot savas LTF priekšsēdētāja pilnvaras, es kļūstu par ierindas tautfrontieti un uzņemties tiesības izteikties sakarā ar LTF jaunā priekšsēdētāja vēlēšanām. Un šī mana kandidāta ir Romualdas Ražuks."

Jautrību kongresā izraisa Imanta Kalniņa nominācija. I. Kalniņš: "Man ir lūgums mainīt kārtību. Šajā zālē atrodas cilvēks, ar ko esmu bijis kopā LNNK divarpus gadus. Es šo cilvēku ļoti cieņu. Vēl vairāk - es viņu uzskatu par savu draugu. Un es lūgtu, lai pirms manas runas uzstātos viņš un mani raksturotu. Tas ir Juris Dobelis."

Juris Dobelis: "Arī es ļoti cieņu Imantu Kalniņu, uzskatu par savu draugu un tieši tāpēc es jūs lūdzu balsot par Romualdu Ražuku."

I. Kalniņš pēc savas programmas izklāsta savu kandidatūru atsauc. Atklātā balsošanā par LTF priekšsēdētāju ar 675 par, 2 pret un 21 balsij aturoties ievēl R. Ražuku. Par vietnieku ievēl Ivaru Radisonu. Elītu Veidemani ievēl par Atmodas redaktrisi, bet Alekseju Grigorjevu par Baltijskoje Vremju redaktoru.

Revīzijas komisiju un Domi ievēl nākošā dienā. Pēdējās satāvs ir ļoti mainījis.

Apsveikumu daļā sveicu kongresu no LTF atbalsta grupas Ņujorkā un no Latvijas Brīvības fonda. Pateicos D. Ivānam par viņa vadību, kas kulminēja 4. maija neatkarības atjaunošanas deklarācijā un novēlu R. Ražukam sekmes LTF jaunās programmas īstenošanā.

Kongresa intensīvākais darba posms ir LTF programmas pieņemšana. Bez vispārīgiem principiem programma ietver:

- valstiskumu,
- tautsaimniecību,
- cilvēka tiesības un apziņas brīvību,

- . sociālo politiku,
- . nacionālo politiku,
- . pašvaldības,
- . kultūru, izglītību, zinātni,
- . vides aizsardzību.

Kā jau minēju, galvenais uzsvars jaunajā programmā ir virzīts uz vietējo padomju un pašvaldību darbību.

Programmā nav skarts šobrīd tik aktuālais pilsonības jautājums. Līdz ar to LTF tuvojas Pilsopu kongresa 3. sesijā pieņemtajam lēmumam, ka: "7. Izmaiņas vai grozījumi pilsonības likumdošanā var tikt izdarīti tikai 1922. gada satversmē paredzētajā kārtībā pēc likumīgi ievēlētas Saeimas darbības atjaunošanas." Juris Dobelis, savukārt, šajā sesijā deklarēja: "Tautas frontes frakcijā es tomēr esmu frakcijas vadītāja vietnieks. Nav nekādu nulles variantu, nav nekādu savienības līgumu un nebūs."

Satiekoties ar Ed. Berklāvu pēc kongresa Augstākās padomes sēdes laikā, viņš izteicās, ka LTF un LNNK viedokļi tagad ir tik tuvi, ka varētu apsvērt abu organizāciju apvienošanos.

Kavēšanās ar pilsonības likuma pieņemšanu, savukārt, kavē valsts īpašuma konversijas un privatizācijas programmu, kurai maksimāli jāsabalansē pašreizējo īpašnieku un to personu tiesības, kas tās pretlikumīgi zaudējušas Latvijas okupācijas periodā. Daļējai, neskarot zemi, šīs problēmas risināšanai tiek attīstīts Latvijas pastāvīgā iedzīvotāja koncepts. Kongresā par šo konceptu diskusiju nebija.

Latvijas tauta, ievēlot LTF atbalstīto deputātu vairākumu, skaidri puda savu gribu atjaunot neatkarīgu Latvijas valsti. Pārejas periodā, kas sākas pēc šā gada 4. maija Neatkarības Deklarācijas pieņemšanas, LTF uzskata par savu uzdevumu panākt pilnīgu Latvijas deokupāciju, dekolonizāciju un PSRS valsts iestāžu darbības izbeigšanu Latvijā. Pārejas perioda iznākumam, kā deklarēts, jaunajā programmā, ir jābūt 1918. gadā nodibinātās Latvijas Republikas atjaunošanai de facto.

Ar savu pragmatisko un racionālo pieeju LTF 3. kongress atstāja pozitīvu iespaidu. Tomēr nenoliedzams ir fakts, ka Tautas fronte ļoti sekmīgās vēlēšanu kampaņas rezultātā ir pazeidējusi lielu skaitu savu spējīgāko vadoņu un izcilus darbiniekus Augstākajai padomei un Ministru padomei. Ir jāpieliek pūles, lai radušos tukšumu pēc iespējas ātri aizpildītu ar jaunām asinīm un talantiem.

LTF ir mūsu lielākais nacionālpolitiskais spēks, un Augstākās padomes LTF frakcija ir mūsu vienīgais reālais politiskais ierocis. Mūsu cīņa tuvojas uzvarai.

Nepagursim!

ULDIS KLAUSS.

ČOMIŅA PIEDZĪVOJUMI.

Pasaka.

Čomiņš, draiskulīgs supuks, no sētas izsprucis, devās pilsētu apskatīt. Ja gribējās ēst, Čomiņš pārmeklēja atkritumu kannas. Daudz ēdamā tur neatrada, tāpēc supuks apgāza vairākus traukus. Un nederīgi papīri izmētājās visapkārt.

Sādu Čomiņa darbu dabūja zināt pilsētas supu uzraugi. Ar liela tīkla palīdzību tie Čomiņu sagūstīja un aizveda uz Supu patversmi.

"Nu es esmu ļoti nelāgā vietā," Čomiņš sūrojās. "No sprosta izbēgt nevarēšu. Jāgaida, kamēr kāds nāks mani meklēt."

Pagāja dienas, pagāja nedēļas. Nevienš Čomiņa nemeklēja. Un supuks kļuva sērīgs.

"Pa labi smilkst supi, pa kreisi - tāpat. Visi grib tikt laukā. Es arī. Un man gribas raudāt, au..."

Patversmes pārzinis saprata Čomiņa bēdas.

"Es zinu - tu gribi uz māju tikt, bet es nevaru palīdzēt. Tev gan kaklā pakārta ripulis ar iegravētu vārdu, bet adreses nav. Tev tik atliek citu saimnieku gaidīt. Mācies uzvesties. Smaidi,

priecīgi vicini asti un sniedz ķepu."

Čomiņš šo pamācību iegaumēja. Darīja, kā mācīts un drīz vien dabūja citu saimnieku.

x

Pēc ilgu gadu darba gaitām Lauris sāka brīvas dienas vadīt. Bet darba steigas vietā stājās garlaicība. Vecs vīrs, ko jaunie aizmirsuši, jūtās ļoti vientuļīgi.

"Lai nebūtu viens, kaut vai sunīti gādāšu." Lauris aizgāja uz Supu patversmi. Tur tam laimējās Čomiņu satikt. Supuks nāca pretī un sniedz ķepu.

"Šis būs īstais!" Lauris ātri izšķīrās. Tam likās, ka atradis to, ko meklējis. Un priecājās par atradumu.

Nu diviem vientuļniekiem sākās labākas dienas. Supu patversmē bez prieka izticis, Čomiņš draiskulojās, kā vien varēja.

Līdz ar suni arī Lauris kļuva mundrāks un labprāt ar to spēlējās. Mācīja Čomiņam uz divām kājām staigāt, kādu gardumu lūgt un par ieguvumu pateikties. Ja Lauris mudināja:

"Čomiņ, steidzies uz veikalu un atnes man avi-zi," tas tūlīt papēma zobos groziņu ar naudas centiem un devās ceļā. Ja vajadzēja maizes klai- pu, vai piena pudeli, arī to Čomiņš atnesa, par prieku saimniekam. Pa ceļam citiem supiem nekādas vēribas neveltīja, bet mājā tas mīļi glaudās pie sava saimnieka kājām. Tā pagāja daudz jauku rītu, jauku vakaru, kamēr pienāca bēdu stunda...

Kādā sniegpuetņa dienā, nevērīga autobraucēja dēļ Lauris vairs mājā neatgriezās.

Čomiņam sākās bēdu laiks. Nevienam viņa nevajadzēja, neviens par viņu nerūpējās. Izsalcis, novārdzis, tas klaiņoja apkārt, kamēr satika labsirdīgu meiteni Mārīti.

"Māmiņ, pie mūsu durvīm stāv sunītis. Izskatās ļoti noskumis. Laikam, izsalcis. Māmiņ, sunītim vajadzētu iedot vakariņas."

"Vai nu mēs visus klaidoņus paēdināsim?" māte atbildēja, bet meitene neatlaidās:

"Visus ne, tikai šo. Viņš tik mīļīgi skatās. Man liekas, viņš vakariņas lūdz. Ja prastu runāt, kādu vārdu teiktu, vismaz man tā liekas."

"Au-vau..." Čomiņš piebalsoja.

Meitenei prieks par supu atbildi, un arī māte vairs vakariņas neliedza. Vakariņas paēdis, Čomiņš saritinājās kamolā un domāja turpat padurvē palikt.

"No visām vietām šī liekas pati labākā."

Nākamajā rītā Mārīte priecājās:

"Māmiņ, sunītis vēl pie mūsu durvīm. Es zinu, viņš brokastis gaida."

Čomiņš dzirdēja šo sarunu un izslējās uz pakalējām par zīmi, ka brokastis tiešām gaida. Kas gan varētu to projām raidīt? Dažu dienu laikā Čomiņš stāsta ne visai draudzīgam kaķim:

"Ņem vērā, ka tagad es te dzīvošu. Mārīte mani vairs nesauc par klaidoni. Nu jau mans vārds viņai zināms."

Čomiņš nu ikdienas sēdēja pie mājas durvīm labi paēdis un mierīgs līdz tam brīdim, kad Mārīte un vecāki aizbrauca uz skolu par Ziemsvētku eglīti priecāties. Tur aizbrauca arī kaimiņi.

"Es arī labprāt brauktu līdz uz skolu. Tur vēl neesmu bijis, bet mani neaicināja. Jāgaida cita reize," supuks apsēdās ierastajā vietā padurvē. Domāja snaust, bet nepaspēja. Kaimiņu sē-tā iegriezās svešinieks un aiz mājas stūpa pazuda.

"Ko tas tur meklē?" Čomiņš izslēja ausis, skrēja skatīties un piedzīvoja brīnumu: "Svešais ciemiņš never durvis, bet ielien pa logu!"

Tai brīdī Čomiņš par zagļiem un laupītājiem vēl nekā nezināja, bet kad pa logu izlidoja ka-žoks, zabaki un izšļūca arī svešais ciemiņš ar radio aparātu pie rokas, Čomiņš nikni ierūcās: "Nerrrr... Svešais ņem to, kas tam nepieder!"

Lai suni apmulsinātu, zaglis svieda tam desas gabalu, bet Čomiņš zināja, kas tam jādara. Ar nikniem rējieniem tas aicināja palīgus.

Čomiņam laimējās. Otrajā ielas pusē pavērsās

durvis. Zaglis sabijās un tukšām rokām aizbēga.

Comiņš ilgi nevarēja rīmties. Skraidīja apkārt, purdēja. Un tikai tad, kad no skolas atgriezās Ziemsvētku gaidītāji, tas mierīgi apsēdās savā ierastajā padurvē. Un klusībā priecājās par labi padarītu darbu.

JĀNIS ŠIRMANIS.

.....

Šis laiks ir brīvs
Kā pati dzīve,
Kas var to apstrīdēt, lai nāk.
Mēs dzīvojam kā putni brīvē,
Tik kā nu kuŗš te lidot māk.

.....

Man mācīja,
Ka klusēšana ir zelts.
Es ieliku sev zelta zobu,
Vai tagad man ir klusums mutē?

.....

Es mīlu šo pasauli greizo
Un nīstu.
Bet citas man nav,
Es vismaz nepazīstu.
Es mīlu šo pilsētu cēlo,
Kas tēlo.
Tā lutina mani,
Bet nepažēlo.
Es mīlu to dzīvi, kas mana.
Man pieder tik daudz,
Man pieder mīlēšana.

.....

Tik dziļdomīgi elpo rīts,
Vēl saulīte aiz kalna.
Ir negulēta nakts un elpa trīc,
Vēl nebēg projām salna.

Tik dziļdomīgi nopūš vējš,
Tu nosarksti aiz kauna.
Un viena sirds no otras plēš
Prom dvēseli no jauna.

Nem šo rītu no manis par ķīlu,
Es tevi jau vakar kā mīlu...

.....

Tavs laiks nav tikai minūtes,
Bet arī sirdsapziņa.
Kā tu pret vīpu,
Tā pret tevi vīpa.

.....

Vēzis ir vēsturnieks,
Kuŗš mums padomāt liek,
Kā uz atpakaļu rāpdamies
Uz priekšu tiek.

.....

Mēs kā caurvēji drāžamies cauri,
Cauri citiem, kā elpa caur tauri.
Lai jau drāžas arī caur mani,
Tikai sajust gribas, ka skani.

.....

Ek, sarkanā rūsa,
Kā tevi nokasīt nost,
Tā pierasts pie tevis,
Tā pierasts, ka posts.
Ek, sarkanā rūsa,
Kas karogos rūš,
Cik grūti no tevis
Ir atrūsēt mūs.

GUNTARS RAČS.

- Dzejnieks Guntars Račs patlaban viesojas Montrealā no Latvijas. Viņš atvēlējis šos dzejoļus iespiešanai. Red.

BALTĀ GAISMA.

Paņem līdzi balto gaismu,
Kas tev egles zarā deg.
Nakts būs tumša, ceļš bez gala,
Sirds lai brīdi gaišu jūt.

Paņem līdzi balto gaismu,
Lai var ticēt labam, gaišam.
Tad, kad zvaigznes aizver acis,
Lai var kāja manīt taku.

Paņem līdzi balto gaismu,
Lai līdz rītam būtu gana.
Tad, kad kusīs ledus stingums,
Modīsies kad atkal prieks.

INTA PURVA.

PIESĀRNOTĀS VENTSPILS IEDZĪVOTĀJU MATU ANALĪZE TORONTO.

Ar matu analīzes palīdzību var vislabāk noteikt ķermeņa saindēšanos ar smagiem metāliem. Šādai saindēšanai ir pakļauti Ventspils un tuvākās apkārtnes iedzīvotāji. Sāslimst pieaugušie un dzimst kropli bērni. Latvijas Ārstu biedrība sadarbībā ar Zinātņu akadēmijas ekoloģisko centru ir veltījusi īpašu vērību Ventspilij, bet Latvijā nav iespējams izdarīt matu analīzes. Latvijas Ārstu biedrība meklēja palīdzību Kanadā, stājoties saskarē ar kiropraktikas ārstu Pēteri Gaibišeli, B. Sc. /Hon./, D. C., nododot viņam 14 Ventspils bērnu matus analīzei. P. Gaibišels veica šo darbu bez atlīdzības, izmantojot "Anamol Laboratories Ltd." palīdzību, sedzot no saviem līdzekļiem \$ 600.

Jāpiezīmē, ka P. Gaibišels beidzis Toronto universitāti, specializējoties mikro bioloģijā. Strādājis Veselības ministrijas seroloģijas laboratorijā. Saņemot vēža pētniecības stipendiju, specializējas molekulārā bioloģijā. 1979. gadā beidz Kiropraktikas koledžu Toronto.

Latvijas Tautas fronte un Ārstu biedrība sevišķi pateicīga par palīdzību Latvijas sarežģīto ekoloģisko jautājumu risināšanā un vēlas šo darbu virzīt tālāk. Ārstu biedrība sadarbībā ar Zinātņu akadēmijas ekoloģisko centru ir izraudzījusi šo jautājumu kārtošanai medicīnas zinātņu kandidāti, ārsti-ekoloģi, Latvijas Zinātņu ekoloģiskās ekspertu komisijas locekli Ingridu Rozenberģi un Latvijas Endokronoloģijas centra endokrinoloģi Judīti Demidovu.

P. Gaibišels pabeidzis papildus atsūtīto matu analīzi 100 personām, kas izraudzītas no dažādos apstākļos strādājošiem un arī bērniem. Protams, bez atlīdzības. Analīzes rezultāti tālāk apstrādāti datorā. Šī zinātniskā studija aptver 15 lpp. un pieejama angļu, vācu, franču un spāņu valodās. Piedevām vēl ir 5 lapas ar minerālu, smago metālu un barības vielu analīzi, apstrādātu ar statistisko metodi. Pašreizējās studijas izmaksājušas pāri par \$ 4.000. Gaibišels lūkojas pēc iespējām, kā šos izdevumus varētu segt. Tuvāka informācija pie P. Gaibišela, D. C., Parkdale Chiropractic Clinic, 1275 Queen St. West, Toronto, Ont. M6K 1L6, Canada.

Ž. ZENTIŅŠ.

LATVIEŠI PLĀNO GOLFA LAUKUMU.

Sakarā ar paredzēto pasaules izstādi 1995. gadā ar temu "Tilti uz nākotni", kas notiks vienlaicīgi Budapeštā un Vīnē, Ungārijā pašreiz notiek ļoti aktīva celtniecības plānošana.

Toronto ainavu arhitektu firma Alexander Budrevics and Associates Ltd., kas pieder Arnim un Aleksandram Budrēviciem, kam pieder arī golfa laukumu plānošanas firma "Golf Course Development Associates", parakstījusi līgumu divu golfa laukumu plānošanai Ungārijā.

Pirmo pilna izmēra golfa laukumu Ungārijā būvēs Balbona pilsētā, kas atrodas 100 km uz rietumiem no Budapeštas un 150 km uz austrumiem no Vīnes, Austrijā. Šajā pilsētā ir karstā ūdens minerālavoti. Tādēļ tur cels arī kurorta viesnīcu ar peldbaseiniem, tenisa laukumiem un zirgu jāšanas tekām. Augšminētā firma piedalīsies kā padomdevēja kurorta vietas apkārtnes plānošanā.

"Viesnīcai būs 250 istabu. To nodos publikas lietošanā 1992. gada maijā, kad sportistiem būs pieejams jaunais golfa laukums," pastāsta Aleksandrs Budrēvics, kas nesen kā atgriezies no Ungārijas. "Demokratiskās valdības paspārnē Ungārijā manāma liela saimnieciska aktivitāte un valsts uzplaukums."

A. B.

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES.

LAIMĪGU JAUNO, VECĀ LIELĀ NAUDA!

Cerēju, ka Tevi atkal laidīs apgrozībā. Šogad neiznāca. Citu gad - Dievs vien zina. Bet par to vēlāk.

Manu pagājušā mēneša vēstuli, acīmredzot, esi saņēmis. Kāda atklājuma dēļ ceļā, tomēr esi mani pārpratis. Neesmu gribējis Tev teikt, ka tāds citu vīžu meklētājs vienmer esmu bijis, bet gan - ka tāds citu vīžu (arī Iso i, runāju par vidēm) meklētājs vienmēr esi (Tu, ne es) bijis (Tev taču nav iebildumu). Redzi, cik mēs vēl nabagi valodā: mums daudz gramatiķu, gan studējušu, gan amatā ieceltu (piemēram, Baņutas Rubesas vēsturiskajā lugā Varoņdarbi), bet skaistajam vārdiņam vide vēl nav izgudrojuši daudzskaitļa ģenetiķu. Ne te, pie mums, un, laikam jau, arī ne tur, pie jums. Tāpat nav izgudrojuši nominatīvu vārdiņam vīža, kas, liekas, varētu kur noderēt (lai gan šoreiz tas mazsvarīgi. Svarīgi šoreiz lode, bode, kode, mode). Tā Tu tagad iedomājies, tāpat kā citi, kam, varbūt, esi sūdzējies vai kas manū vēstuli lasījuši, ka esmu gribējis vērst uzmanību pats uz sevi - apaudams vīzes. Ceru, ka zini, kas tās ir. Mūsu laikā vairs nelietoja. Bet, varbūt, tagad kāds pārdod, kaut lietotas? Atsūti adresi!

Tikpat jociģi izgājis Valteram Zirņītim no Grandrapidiem, kas arī, laikam, kautkā gribējis mani pacīlāt - domāju, viņš runā īstajā vārdā - gan neliekot apaut vīzes. Man ar viņa vārdu saistās kāds sentiments. Pieminējis manu pieņemto neparastību rakstītāja pseidonīmu (kas pieņemts, lai pasargātu vājākus raksturus no sliktiem paraugiem un krišanas grēkā pret tiem), viņš tūlīt aizmirsis, ko gribējis, un nekādus nopelnus man nav pierakstījis, atskaitot... Atskaitot, it kā es esot, laikam, šī paša žurnāla daudz drosmīgāka - kas ir asprātīgāka (ne ar gaļu a un r) pagātnes puiku piedzīvojumu paudžs un peisažists Tiltiņš, ar visām vectiltiņiskajām zīmēšanās formalitātēm, ejošām no paaudzes uz paaudzi - arī īstajā vārdā. Valters Zirņītis tomēr man netieši atgādinājis, ka viņš, varbūt, ja izrādītos dažus gadus par mani vecāks, varētu būt bijis uz kādu stundu vai tā arī mans apmācītājs soļošanā un "ģemšanā" plecā vai pie kājas (ne uz krūts) kaut kad ap 1929. gada martu kaut kur starp citkārt dziedošām malkas grēdām citu augstāku namu apmetnē pagalmā. Biju nodots viņa rīcībā viens pats - rets gadījums, ka toreiz kaut kur kāds tika nodots viens pats - un, ja pareizi atceros, viņš man pat stādījās priekšā (kā Tiltiņš teiktu) ar savu vārdu - vēl retāks gadījums - jo vēlējās dzirdēt pareizi nosauktu manējo. Vēlāk viņu vēl šad tad redzēju no tālienes, bet satikt aci pret aci vairs neradās iespēja. Bet man jāatvainojas par iejaukšanos augstākās priekšniecības diskusijās šajā žurnālā: iespējams, ka tā bija tikai uzvārdu līdzība. Toreiz visādi biju vēl jaunulis, viņam jau bija pārejas laika pakāpe ārpus citām pakāpēm. Respekts pret autoritāti, par cik padotībā un pat neatkarībā tas atšķirams no bailēm, tomēr varētu būt iesēdināts manī jau tajā vienā stundā.

Tas tā - personīgās lietās un gandrīz blakus minot, kaut blāķavas jeb blakusbūšanas tur nekādas nav. Šoreiz drīz jātaisa beigās, jo beidzas gads. Vai nākošajam beigās būs sākumā, ap vidu vai tikai pašās beigās, kā agrāk lauku zaļumbal-

lēm - atkarājās no pēdējo organizētājiem. Ir labi, ka cilvēki šķirojas un kopojas īstajos un neīstajos - kas to tā grib. Bet ja tos šķiro un kopo pret pašu gribu, kā desmitiem gadu darījuma mūsu lokālās varas, varītes un variņas, kas tagad tēlo atgriešanos pie "mīlētās" dzimtenes "krūts" un pie "savējiem" mājās, kur tās reiz solījušās atgriezties tikai sitot dūri uz galda, kam šajā gadījumā, protams, jāpaliek kabatā - kaut kas nešķiet pareizi. Domāšana, nosaukumi, galdi, dūres? Jāsaīšina pozīcijas, jārok jauni grāvji, kaut šķiet par vēlu? Der padomāt, ja nekaitē galvām, kā Blaumanis saka - lielā mērā. Blaumaņa darbu lielākā daļa beigušies laimīgi.

No kautkurienes atklīdusi ziņa vai bauma, - vainīgais vēl nav pieteicies - ka krievi gatavojoties rīkot dziesmu kaŗus vai dziesmu svētkus Daugavpilī, jādoma - abās valodās, jo aicināti būšot arī klaida latvieši, cik to vēl palikušies latvieši. Latviešu Daugavpilī vairs neesot daudz un - vairs jau neesot arī trimdas... Notikšot, laikam tā, ka jādzied būs cara Krievijas himna - tā, par sīļķēm un žaunām, kā latvieši to dziedājuši jau pirms pirmā pasaules kaŗa. Par to dzirdēju stāstam vēl 1926. gada dziesmu svētkos, bet pēc tam vairs nē. Būtu interesanti dzirdēt, kā bez mēģinājuma pēc tik ilga laika atkal ies, lai gan nav vairs, kas spētu salīdzināt.

Nu - ja vairs nav, vēl ir, kas paliek: folklorā. Un ja viņi maksātu ceļu... Būtu jāsalīdzina latviešu un krievu, piemēram, kā skan Pie Kremļa vārtiem iepretim Varen plaša mana zeme dzimtā, Daugaviņa, māmuliņa, iepretim Volga, Volga, tautas māte, un dzimtenē jānūsacerētā balade par laupītāju Kaupēnu (ieskanējusies arī jau šajā krastā) iepretim Reiz dzīvoja divpadsmit. Ja latvieši dzied par vienu, krieviem automātiski būtu jādod tiesības dziedāt par divpadsmit, viņu plašā dvēsele to pelnījusi. Samēram būtu jābūt minētam svētku vadonī. Toreiz, pēc cara himnas dziedāšanas pa latviešu modei, zinātgribētāji puikas krieviem prasījuši, vai tā esot horošo. Tie pakustinājuši ar ausīm, tāpat, kā tagad dara, kad iet runa par neatkarību, un atbildējuši: karaša, karaša. Tagad gan problēma tāda, ka Daugavpilī vairs neesot ne karašas, ne sīļķu žaunu. Otrā, turpretim, kā toreiz, tā vienmēr: tā īsti nekam nevarot ticēt. Noskaidrot, varbūt, varētu vienīgi Tiltiņš, bet nebūtu jāapgrūtinā. Nevar zināt, kā zīmējas...

Vēstules starp mūsu tagad tik draudzīgajām bijušo nedraugu zemēm - mūsējā gan tik ļoti apskauž jūšējos par to zviedru doto balvu - ejot pēc mazliet uzlabotas grafikas. Liekas, modē ieviesies jaunums arī nākamajos kaŗus, kas varētu būt, pat neizbēgami būtu, pirmie atomkaŗi, taisīt pēc Holivudas parauga. Taisītāji gan nav vairs bijušie holivudieši, tik slaveni tur vairs neesot, to metodes arī atmestas, bet kamēr tiksīm pie viena pret vienu, kā raksta avīzes... Vēl trūkstot trīs miera laika jau gatavas divīzijas un viena kaŗa laika, kas it kā tikko sāкта veidot, nav zināms, no sieviešu vai no vīriešu gala. Bet kas tur griebs iet? Vai nesāksies atkal jauna Vietnamai iesaucamo emigrācija uz, teiksim, Kanadu, kādu jau reiz piedzīvojām? Un vai nebeigsies, kā toreiz beidzās - ar ilgu vilšanos? Vai, vispār, būs vēl, kas uzzinās, kā beigsies? Vai kāds to spēs paziņot kādam citam debess ķermenim, kuŗa kultūra kautkā līdzīga Holivudas kultūrai? Daudz kaŗu mums jau pāri gājis un ja vēl daudz mums to būs. Cilvēku attiecību attīstībai var būt sava loģika, līdzīga inerces loģikai, kas liek žurkā krist lejā no klints, nedomājot par sekām...

Tāpēc labāk, lielā nauda, ka viņi Tevi vēl nēlāž apgrozībā otrreiz. Pie pirmās izņemšanas no apgrozības pats nebiji vainīgs. Tā gribēja Saratustra, kaut arī nezinu, kas tas ir, viņš man atļaujas neprasiņa. Pie otrās Tev var piešūt lietu. Amerikāņiem divīziju trūkst, krieviem nav, kur tās novietot, jāliek Glāzšķūpos. Atceries, kur tie ir? Amerikāņi var noīrēt dīkā stā-

vošās krievu divīzijas, teiksim, divu gadu kviešu pārpalikumu un operēt ar tām no satelīta. Nav grūti iedomāties, kas notiktu. Grūtāk iedomāties, kas nenotiktu. Arī tagad vēl esmu jaunulis, lai to saprastu. Ja vēl, vispār, kas jāsaprot, ja nav tikai jādara, ko liek.

Citu reizi vairāk, ja vēl spēsim vairāk.

VECAIS SANTĪMS.

PAR NEPĀRDOMĀTU RĪCĪBU UN IESPĒJAMĀM TRAĢISKĀM SEKĀM.

Notikumi Padomju Savienībā un Latvijā pēdējās nedēļās satrauc visus, kuriem rūp latvju tautas likteņi. Sagaidāmā pretakcija, ko kādreiz valdošās komunistu partijas un no Sarkanās armijas pieņemšanas skaidrībā, tiek jau lietoti militāri draudi un liberālo ministru piespiesta atteikšanās: iekšlietu ministra Bakatina un ārlietu ministra Severnadzes aiziešana. Spiediens jau tika izdarīts arī pret Jakovļevu, un pēc tam ir paredzams arī pret pašu Gorbačevu. Ja šis triumvirāts - Gorbačevs, Jakovļevs un Severnadze zaudēs, tad Padomija, vismaz uz kādu laiku, atgriezīsies diktatoriskā režīmā ar jaunām represijām pret liberāļiem un, it sevišķi, pret nacionāli-valstiskām iekārtām republikās. Un, protams, no šīm represijām stipri ciestu Baltijas valstis (neizslēdzot jaunas deportācijas), jo reakcionāru vadība ir izveidojusies Rīgā, Latvijā. Pievienoju izgriezumam no Kanadas laikraksta "Globe and Mail" šī gada 21. decembra izdevuma: Latvian officer unrepentant reactionary. -

"Army Colonel Viktor Alksnis, at the centre of a storm over foreign minister Eduard Shevardze's resignation, revelled yesterday in charges that he was a reactionary.

"I stand before you a reactionary, a hawk, a bastard," the 40-year-old Latvian told the Congress of People's Deputies unrepentantly, after the liberal minister had announced he was resigning.

"Yes, when a nursing child is thrown into a fire, I'm a hawk. When a pregnant woman is thrown out of a ninth-floor window, I'm a hawk. When an old man is skinned alive, I'm a hawk," he said in a reference to violent ethnic conflicts flaring across the Soviet Union.

Colonel Alksnis, head of a hardline group called Soyuz that claims the support of more than 20 per cent of deputies, had long been pressing for Mr. Shevardnadze's departure.

The minister resigned yesterday in what he called a protest against the advance of dictatorship and the action of military hawks and other reactionaries.

"What brave lads these are," Mr. Shevardnadze said in his resignation speech to the Congress, referring to Col. Alksnis and his fellow colonel Nikolai Petrushenko.

"I use this word because because age allows; they really are young men in colonel's epaulets," the 62-year-old minister said.

Col. Alksnis launched into his tirade against nationalists and liberals from the podium after Mr. Shevardnadze's announcement."

Nožēlojamā kārtā šīs grupas vadonis ir latviešu tautas cilmes, cik zināms, tad pirmā Padomijas Militārās gaisa flotes komandiera (vēlāk komunistu likvidētā) ģenerāļa Alksņa mazdēls. No avīzes toņa (angļu Reutersa aģentūras) var spriest, cik skaļi, rupji un pārdroši viņš ir runājis. Kā viņš ir ticis krievu reakcionāras frakcijas "Soyuz" vadībā nav īsti zināms, bet apstākļi liecina, ka viņš, kā padevēģa "lelle" ir izbīdīts priekšgalā no Baltijas kara apgabala militāristiem un no vietējiem krievu komunistu varasvīriem. Kā savas tautas brīvības centienu noliedzējs, Alksnis var kļūt sevišķi bīstams, jo pats sevi nosaukdams par "bastard", viņš atklāj, ka,

īstenībā, viņš latvju tautai vairs nepieder.

Dažus vārdus par Baltijas kara apgabalu. Cik zināms, Baltijas kara apgabals, it sevišķi, pēc Austrumeiropas atdalīšanās no Padomju impērijas, ir ieguvis, vismaz padomju militāristu acīs, vēl lielāku militāri stratēģisku nozīmi kā agrāk. Baltijas kara apgabals sevī ieslēdz Baltijas valstis, Baltijas jūru un vēl teritoriju ārpus Baltijas valstīm. Latvija atrodas pavisam draudīgā stāvoklī, jo Baltijas kara apgabala komandcentrs atrodas Rīgā. Ir vēl viens cits aspekts, kas latviešu stāvokli padara grūtu un sarežģītu - tas, ka pēc kara beigām liels skaits Sarkanarmijas augstāko virsnieku palika Latvijā, it sevišķi, Rīgā. Aktīvā dienesta virsniekiem pievienojās atvaļinātie virsnieki, kuri iekārtojās baltvācu un latviešu atstātās mājās un dzīvokļos. Krievijā tādu māju un dzīvokļu (pēc 28 gadu komunistu varas) vairs nebija, un Krievijas teritorija līdz pat Maskavai kara laikā tika nopostīta. Jāatzīmē vēl viens apstāklis, kas krievu un latviešu attiecības padara neveiklas, proti, daudz krievu armijas piederīgo, kas cīnījās Kurzemes cietoksnī (pret vāciešiem un latviešu vienībām) vēl ir pie dzīvajiem un ir apmetušies Latvijas teritorijā. Tie, protams, notikumus Latvijā vēro ar saprotamām aizdomām un bažām, pat uzkurinātu ienaidu pret visu, kam kāds sakars ar hitlerisko Vāciju.

Otrs brīdinājums nāca no KGB šefa Kručkova. Tas bija sevišķi ass pret nacionāliem atbrīvošanas centieniem un tiešā valodā apvainoja arī CIA un emigrantus "nekārtību" radīšanā republikās. Laikā, kad Padomijai ir vajadzīga rietumvalstu steidzīga palīdzība, šādiem asiem uzbrukumiem tiek meklēti dažādi iegansti, un, protams, trimdas baltieši ir visizdevīgākie grēkāži, kuriem var uzgāzt visādas vainas.

Sāpīgākais konstatējums, un tas attiecas uz trimdu, kā organizācijām, tā individiem, ir tas, ka mēs ar neapdomātu rīcību, bieži vien, palīdzam šiem reakcionāriem spēkiem sagādāt dažādus ieganstus nacionālo brīvības centienu apspiešanai.

Bez daudziem citiem sīkiem starpgadījumiem ir jāpiemin nepārdomātais Daugavas Vanagu vīru kora brauciens uz Latviju. Pirms tam taču bija jau zināmi starpgadījumi Igaunijā un Latvijā (it sevišķi, sarkanarmiešu traģikomiskā spēlēšanās ar vanagiem Bauskas apkārtnē), radīti sakarā ar kara veterānu sanāksmēm. Šāda rīcība dod reakcionāru rokās tieši to, ko tie vēlas, tas ir, ieganstu, lai nocirstu nevarīgos tautas brīvības asnus un nostādīt apvainojošā situācijā bijušos brīvības cīnītājus. Līdzīgi tiek arī organizēti (no reakcionāriem) nesenie bumbu sprādzieni Rīgā. Patlabanējās situācijas saasināšana kalpo tikai tādiem Alksņiem, Krjučkoviem un citiem. Daugavas Vanagu organizēšanās un bijušo Aizsargu vienību atjaunošana Latvijā ir bīstama spēlēšanās ar uguni.

Vai tad ir tik grūti saredzēt un saprast, ka Latvija taču vēl nav brīva un, praktiski, tā joprojām atrodas zem tiešas KGB un Sarkanarmijas kontroles? Saudzēsim to, kas vēl palicis no mūsu tautas un nemetīsim sārtā atkal mūsu pašu tautas jau tā sadilušo dzīvību.

A. J.

STĀSTS PAR BRAZILIJU.

Ko lai pastāstu par Brazīliju?

Arī mēs, respektīvi, mūsu preses kopa (vienota ar LPB) savā laikā izdeva žurnālu avīzes formā "Zem Dienvidus krasta", bet nu jau vairākus gadus esam bez kādiem izdevumiem. Galvenais redaktors Laimons Rudzītis aizgāja mūža dusā, un citi palika kūtri vai slinki vecuma dēļ. Mums ir bijušas vairākas biedrības, dibinātas jau trīsdesmitos gados, bet visas bija beigušas darboties līdz ieradās emigranti pēc Otrā pasaules kara. Vispār Brazīlijā ir trijas iecerotāju grupas: pagājušā gadsimta beigās, divdesmitos gados

un pēc Otrā pasaules kara, kad ieceļoja, apmēram, tūkstots latviešu. Tad tika nodibināta latviešu apvienība, kurā varēja piedalīties, pēc Brazīlijas likumiem, tikai Latvijas pavalstnieki. Lai apvienībā varētu piedalīties arī tie, kuri bija pieņēmuši Brazīlijas pavalstniecību, nodibināja "Latviešu-brazīliešu kultūras centru", kurš vēl darbojas un ir daļa no Dienvidamerikas latviešu apvienības.

Kas visos laikos ir aktīvi darbojušās, tās ir draudzes. Pirmie ieceļotāji, galvenā kārtā, bija baptistu ticības. Tādēļ pirmās draudzes dibinātas jau pagājušā gadsimta beigās, bija baptistu, no kurām vēl aktīvi darbojas Vārpā, Nova Odesā un Sanpaulo. Visas šīs draudzes savus dievkalpojumus vada portugāļu valodā, jo ir pavisam maz mācītāju, latviešu valodas pratēju; kur tādi ir, tur vada arī latviešu valodā.

Latviešu luterāņu draudžu sākumi meklējami šī gadsimta sākumā, Nova Odesā, kad tur ieceļoja latvieši no Latvijas un arī no Ufas guberņas, bēgdami no Isām vasarām. Labība, kas krietni paugusi, bieži ieputināta negaidītā sniegā. Pirmos dievkalpojumus latviešu valodā ir vadījis būvgaldnieks, arī labs krievu un vācu valodas prātājs, Jānis Mežgrāvis. Pirmais dievkalpojums noticis valsts muižas pārvaldnieka, zviedra Lefgrēna namā, 1908. gada Ziemsvētkos. Pēc Mežgrāvja aiziešanas Dieva mierā, dievkalpojumus vada Kārlis Briedis, kurš draudzei uzdāvina māju, ko pārbūvē par baznīcu. Briedim arī ir dziļi ticīga sirds, bet trūkst Mežgrāvja harismatisko dāvanu, un draudzes darbs apsīkst. Latviešu valodas dievkalpojumus atsāku 1951. gadā pēc ierašanās Brazīlijā.

Sanpaulo latviešu luterāņu draudze sāka organizēt 1948. gadā, tūlīt pēc pirmo pēc kara ieceļotāju ierašanās. Problēma organizētājiem bijusi: kur atrast latviešu mācītāju. Bijuši pieteikušies vairāki, bet, kad tiem radusies iespēja izceļot uz Savienotām Valstīm, atteikušies.

1951. gada pavasarī archibīskaps Grīnbergs kādā sarunā teica: "Vai tu nevarētu braukt uz Brazīliju, viņi raksta man un prāvestam Bergam un lūdz palīdzību?" Biju jau pārgājis vācu saimniecībā. Bijām noīrējuši dzīvokli. Kalpoju latviešu sardžu un būvniecībā par mācītāju. Bērni jau apmeklēja vācu skolas. Izšķiršanās nebija viegla, bet archibīskapa aicinājumam atteikt nevarēju. 1951. gada jūlijā izkāpām Santos ostā (70 km no Sanpaulo). Sākās draudzes organizēšana uz oficiāliem pamatiem. Apstiprinājām draudzes statūtus. Draudzes locekļu skaits strauji pieauga, un Isā laikā bijām ap 100 ģimeņu. Dievkalpojumus vadījām kādā vācu luterāņu skolas zālē, bet visi sajūtām - mums vajaga pašiem savas baznīcas. Uzņēmām sakarus ar Luterāņu pasaules federāciju, jo no Vācijas laikiem man bija laba pazišanās ar Dr. Hermani, kurš bija Latīņu Amerikas direktors. Saņēmām aizdevumu \$ 13.000.- apmērā un varējām iegādāties gruntsgabalu vienā no labākajiem Sanpaulo rajoniem. Paši pielikām visas pūles, lai savāktu tik pat, cik bijām saņēmuši palīdzību. Visi ziedoja no sava mazuma; lielākas summas arī veclatvieši. Pēc architekta Ādolfs Vilmaņa (toreiz dzīvoja Argentīnā, tagad Toronto, Kanadā) meta, uzcēlām reti glītu dievkalpojuma telpu - baznīcu, un vīrs tās - mācītāja dzīvokli. Likās, ka draudzei ir droša nākotne.

Bet tad nāca negaidīts notikums - Sav. Valstis un Kanada ļāva ieceļot tiem emigrantiem, kuri jau Vācijā bija pieprasījuši emigrāciju uz šīm zemēm. Visi, kuri varēja un kam bija ceļa nauda, šo iespēju izmantoja, un mēs zaudējām tieši tos draudzes locekļus, kuri bija mūsu draudzes materiālā un intelektuālā bāze. Stāvoklis bija kritisks, bet tā kā mācītājam par viņa kalpošanu atlīdzināja Luterāņu federācija, tad citu izdevumu segšanai līdzekļi ienāca.

Vēlākos laikos pat iegādājāmies veco laužu mītni Nova Odesā.

Šajos 40 gados tomēr esam lēnā garā izkusuši -

- palikušas tikai kādas 20 ģimenes, jo kāda puse ir aizvesta miera dusā, daļa no Sanpaulo aizceļojusi uz citām vietām un daļu pārēmušas jauktās laulības. Visus šos 40 gadus ar teicamām sekmēm ir darbojusies dāmu komiteja, kas aprūpē vecos ļaudis un sedz draudzes nama uzturēšanas izdevumus.

Mūsu problēma ir, ka mācītājam februārī piepildīsies 82 gadi, un viņš oficiāli skaitās emeritūrā. Es jau vairākas reizes presē esmu lūdzis vai nerastos kāds ideālists, kas būtu par mani jaunāks, saņemtu pensiju un kādus gadus varētu kalpot šinī skaistajā un siltajā zemē. Draudze sedz nama un baznīcas uzturēšanu un pensija būtu ko pārtikt, jo Luterāņu federācija vairs mācītāja algošanai nepalīdz, grib lai mēs pievienojamies vācu draudzei (īsteni jau gan vairs "vācu" nesaucās, kopš Otrā pasaules kara).

Kā mēs dzīvojam tagad? Latvieši visumā labi iekārtojušies. Visiem ir savas mājas, savs auto, dažiem pat vairāki. Bet valsts ekonomiskais stāvoklis ir bēdīgs. 15. martā darbā stājās jaunais valsts prezidents un pirmā dienā izdeva likumu, ka visa pilsoņu bankās noguldītā nauda ir "iesaldēta" uz 18 mēnešiem. Katrs varēja izņemt tikai \$ 500.-, un, kam daudz bija noguldīts, tad 20 %. Visi palika bez naudas. Inflācija apstājās, bet radās arī bezdarbs, jo ne rūpniekiem, ne tirgotājiem nebija apgrozības kapitāla. Ar laiku daļa kapitāla ir atdota, jo nebija arī ko izmaksāt strādniekiem algas. Stāvoklis joprojām ir nopietns, jo ir bezdarbs un vairojās zādības un laupīšanas. Mūsu ļaudis gan no visas šīs izrīcības cieta maz, jo mums nav rūpnieku un bagātnieku. Inflācija, kas 15. martā bija 80 %, tagad ir 15 %, bet ekonomisti domā, ka gada pēdējos mēnešos tā pieaugs. Mūsu valūta - "kruizers" ir mazvērtīgs, jo par vienu dolāru ir jāmaksā 100 "kruizeru".

Visas mūsu domas un cerības ir pievērstas Latvijai un tam, kas notiek Padomju Savienībā. Mūsu lielajā presē vienmēr ir gaŗi raksti par pārmaiņām Padomju Savienībā un vispār Austrumeiropā.

J. MEKŠS.

BUMBU DROŠA PATVERTNE RĪGAS PILĪ.

Krīzes gadus Latvijā personīgi pārlaidu bez sevišķām sāpēm. Ja daudzi, varbūt, nestrādāja un dzīvoja no valdības pabalstiem vien, tad es jau neko nevarēju sūdzēties, jo vienmēr strādāju, kaut arī ar mazliet liesāku algu. 15. maiju sagaidīju Rēzeknē, nobeidzot Sarkanā Krusta lipīgo slimību slimnīcas un kapličas būvi. Sprotams, būdams vēl klāt pie svinīgās atklāšanas ar visiem Sarkanā Krusta lieldūžiem, ieskaitot architektu A. Klinklāvu, kas skaitījās Krusta dienestā.

Pēc visu rēķinu un saistību nokārtošanas devos uz Rīgu ar domu galvā izbeigt saistības ar uzņēmēju, kas mani visos krīzes gados tomēr bija mīļi auklējis. Tā arī darīju, jo reizē ar 15. maiju un Ulmaņa nākšanu pie varas, man bija tāda nojauta, ka nu sāksies vispārējs saimnieciskais uzplaukums Latvijā, un, protams, arī būvniecībā. Šis tas tika runāts un gādāts, un tā iestājos Alberta Kuraus Būvniecības uzņēmumā. Viņa tēvs bija viens no lielākajiem kapu pieminekļu kalējiem Rīgā. Sāku strādāt kā būvdarbu aprēķinātājs ar daudz lielāku algu un pēc tam kā būvju vadītājs, ja soliņš bijām lētākie. Tā straujā darbā pavadīju vairākus gadus.

Skaidri neatceros, laikam, 1937. gadā saņēmām aicinājumu-ielūgumu no Iekšlietu ministrijas piedalīties bumbu drošas patvertnes būvē Rīgas pils standarta tornī. Parastās darbu izsoles tika izsludinātas kā Valdības Vēstnesī, tā dienas laikrakstos - kas, kur tiks būvēts un kur saņemami plāni, darbu apraksti un noteikumi. Piedalīties varēja visi, kas tik vēlējās. Tāpat tika uzdota diena un stunda, kad un kur piedāvājums iesniedzams. Šoreiz aicinājums nāca no Iekšlietu ministrijas, par ko brīnījāmies. Kopā bijām trīs uzņēmēji, kas tika lūgti šim darbam. Kāpēc mēs tikām aicināti, īsti nezinu. Alb. Kuraus vēl bija jauns kā

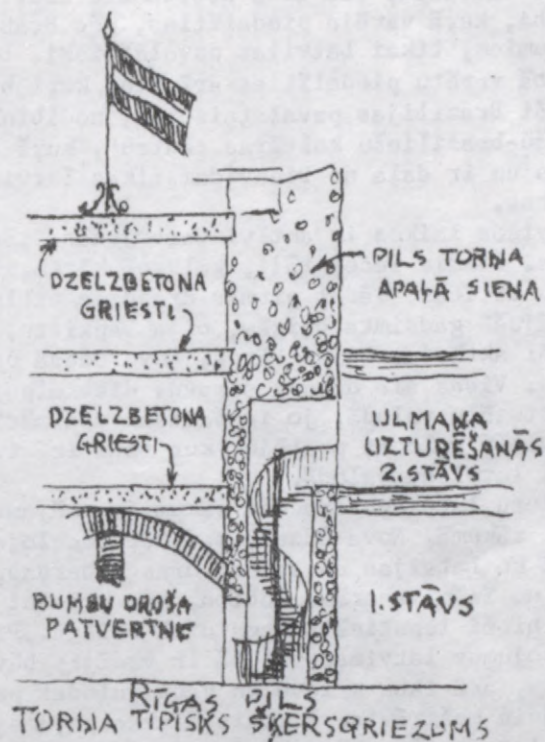
gados, tā savā uzņēmumā. Laikam tāpēc, ka tai laikā mēs arī būvējām Eiropas meistarsacīkstēm stadionu basketbolam vecās valču fabrikas telpās, kas atradās toreiz 2. tramvāja galā, pāri dzelzceļa sliekšņiem. Vienu dienu ieradās pats Ulmanis ar Miezi no Iekšlietu ministrijas un vēl kādu labu bariņu pavadoņu. Saprotams, propagandas ministrs Alfrēds Bērziņš arī piedalījās tai bariņā. Varat iedomāties manu satraukumu. Netīrs, kā jau vecas ēkas pārbūvē. Ulmanis apskatīja abas lielās telpas un īsi paziņoja Iekšlietu ministram Miezim: "Seit notiks zemnieku dienas divi nedēļas ātrāk, nekā jūsu basketbola sacīkstes!" Nav ko runāt, nedz diņģēties. Strādājām tūlīt divās maiņās, dienu un nakti, un Latvijas zemnieku dienas notika tai vietā, kā Ulmanis vēlējās.

Pils bumbu patvertni nolēmām rēķināt tā mazliet dārgāk nekā parasti, sak' valdībai jau pašai naudas drukājamā mašīna pa rokai. Un, brīnums, mums tomēr piešķīra šo darbu. Jāsaka gan, ka izsoles darbos ir noteikums, ka būvi var piešķirt arī ne lētākajam solītājam, pēc darba devēja ieskatiem. Darbs sastāvēja, apaļi runājot, no standarta torņa jumta koka konstrukcijas nojaukšanas, materiālus novācot un paturot, tāpat trīs gabalu koka starpgriestu nojaukšanas. Laikam, 14" biezu dzelzsbetona griestu izbūvēšanas un jaunu ripu trepju ievietošanas akmens torņa sienas vidū, no Ulmaņa uzturēšanās vietas otrā stāvā uz bumbu patvertni pirmā stāvā zem gotiskām velvēm, kurās telpas izveidošana nebija mūsu līgumā paredzēta. Pirms darbu sākšanas mums vajadzēja iesniegt visu cilvēku sarakstu ar adresēm, kas strādās pie šīs būves. Laikam, mūsu politiskā pārvalde to prasīja, jo katram strādniekam izdeva speciālu karti ienākšanai pils teritorijā.

Darbus sākām ar koniskā jumta nojaukšanu. Liela daļa materiālu bija 12"x12" balķi, pilnīgi brūni par tiem simtiem gadu. Vēlāk sazāģēti 3" plankās, tie skaisti smaržoja pēc Latvijas mežu sveķiem.

Nav nozīmēs šo rakstu stiept garumā, plaši aprakstot koka starpgriestu izņemšanu, koka formu ielikšanu un trīs dzelzsbetona griestu betonēšanas grūtības, kam it kā būtu jānotur bumbas tiešais trāpījums.

Ļoti grūts un smags darbs izrādījās kalties torņa sienā, veidojot trepes no Ulmaņa uzturēšanās vietas uz pirmo stāvu. Torņa sienu biezums, neesmu drošs pēc tik daudz gadu, bija apmēram, 8 līdz 10 pēdu biezumā. Mūsu uzdevums bija kalties iekšā kalķu javas un laukakmeņu sienā, veidojot tādu kā nelielu koridorīti uz nākotnes trepēm, lejā uz patvertni. Pēc tiem simtiem gadu, cik vecs ir tornis, kalķu java bija kā akmens. Var teikt, ka kaļot dzirksteles vien leca! Par lielo apaļo laukakmeņu kalšanu nebija ko domāt. Toreiz vēl nebija izgudroti pneimatiskie kalti. Dzelzs kaltus darba gaitā tekoši uzasināja, tāpat strādnieki mainījās, lai darba gaitu paātrinātu. Kad nu koridora kalums nonāca līdz torņa sienas vidum, apmēram 5 pēdu diametrā sākām kalšanos trepēm uz leju. Astoņas stundas, dienu un nakti, un darba grūtības nav aprakstāmas. Saura telpa, viena cilvēka darbs. Izkaltie kalķu gruži, sīkie akmeņi, lielie laukakmeņi, viss jāvelk augšā ar spaiņiem uz vienīgo izeju. Strādnieki nogura, pa laikam mainījās. Stipri mums palīdzēja ūdens, ko ielējām tā kā akā, lai astoņās stundās atmieķšķētu kalķu javu. Tā ar smagu darbu nonācām līdz pirmā stāva grīdai - bumbu patvertnei. Pēc tam no apakšas uz augšu apaļo akmeņu sienas kalums tika izlīdzināts ar pus ķieģeļa biezu mūrējumu. Ripu koka trepes gatavoja un iebūvēja galdnieks Pēteris Viķelis, kas bija meistars uz tādām fifīgām koka konstrukcijām (Skatīties klātpievienoto skici, kas skatāma nākamajā slejā!).

Mana būda ar darba rīkiem un plāniem un kur minājamies pusdienas laikā, atradās pie pils torņa sienas ārpusē, ar paaugstinātu skatu uz Daugavu. Vienu reizi pusdienas pārtraukuma laikā pie mums atsteidzās pils komandants vai pārvaldnieks un paziņoja, ka tūlīt nāksot prezidents Ulmanis mūs apraudzīt un iepazīties. Varēja redzēt, ka viņš ir lielā steigā, bet atnāca arī. Nu nekas, cilvēks tāds pat kā mēs visi citi! Iepazīnāmies, spīda roku, novēlēja sekmīgu darbu nobeigšanu un atkal ātri aizsteidzās.

Ar Ulmani vēl reizi esmu ticis, sasveicinājies un pieņēmis viņa labos vēlējumus darbu sekmīgai nobeigšanai. Tas notika tā kā dažus gadus pirms komunistu ienākšanas Latvijā. Mūsu firma bija saņēmusi alus brūža "Aldaris" būves darbus, kas mūsu toreizējos apstākļos bija ļoti liels darbs. Tas atradās Sarkandaugavā, bijušā Waldschleshen alus brūža, no pirmā pasaules kara atstātās ēkās, kas pa to garo laiku bija atstātas savā valā, nolaistas un no laika zoba stipri cietušas. Alberta Kuraus uzņēmuma darbs bija visu to savest kārtībā. Strādājām kopā ar kādu vācu firmu, kas piegādāja visas mašīnas, katlus, pannas, trumuļus utt. Visu mehānisko iekārtu.

Tieši blakus Aldarim robežas sanāca kopā. Var teikt, sētas pusē atradās liels dārzs, faktiski varētu teikt - mazs mežiņš ar cilvēku pieradinātām stirnīpām, kas ēda no rokas. Liela dzīvojamā ēka slēpās kautkur dārza vidū, starp kokiem, kas varētu būt bijusi muiža agrākiem vācu īpašniekiem. Ulmanis tur savā laikā uzturējās. Pārbaudīdams savu būves rajonu, nonācu arī pie dārza sētas, apskatīties kā stirnas staigā. Vienu reizi Ulmanis viens pats bez pavadoņa vai miesas sarga skatījās pāri sētai, kā Aldaris veidojās. Saprotams, es sveicināju mūsu prezidentu. Viņš mani arī pazina un atcerējās no bumbu drošās patvertnes būves Rīgas pils standart-tornī. Tikai vārdu esot aizmirsis. Novēlēja sekmīgu darba nobeigšanu un atkal pazuda kokos.

Ar cienīšanu:

ED. TILTIŅŠ.

PORUKA PILSĒTĀ - DREZDENĒ.

Katrs Austrumeiropas bēglis ilgojās pēc savām mājām, tā arī padzītie vāci ticēja brīnumam, ka varēs atgriezties. Vai kāds starptautisks līgums var to bēglim atņemt - neticēt?

Tomēr mūsu, Latvijas liktenim, viņi maz piedomāja un neticēja, ka jau rītu, parīt tas pats notiks ar Vāciju, ar Lielvāciju, kas katru dienu sarāvās mazāka un mazāka. Likās, ka mūsu ceļa biedri nekā nezina, kas lemts Jaltas konferencē, kur galīgi tika sadragātas Hitlera "Jaunās Eiropas" robežas.

Te plūda Elbas un Šprē upes, viena nonākdama Hamburgā, otra - Berlīnē. Vācijas ģeogrāfija mums bija sveša, nebijām gatavojušies uz šo zemi braukt. Drēzdene - par to gan daudz runāja mūsu literārā Rīgā. Kā vienu atrakciju minēja Pulksteņu paviljonu (Zwinger Complex), pašu pilsētu dēvēja par otru Florenci, kur Richards Vāgners diriģēja gan savas, gan Štrausa operas. Dāmas apbrīvoja Drēzdenes porcelānu.

Vilciens kā pa diedziņu ripoja uz Drēzdeni. Acis kārdināja neparastas ainas - kalni, tuneli, ko Latvijā nepazinām. Tomēr viss bija svešs, interesants. Nu mēs braucām uz Poruka pilsētu ticībā, ka tā būs vieta, kur droši varēsim pārlaist kaŗu. To nebūnos sabiedroto gaisa eskadriļas.

Kaut mums līdzī tagad būtu Poruks. Viņš parādītu vietas, kur dzīvojis, mācījies. Mēs kopā ar viņu vēl būtu mēģinājuši apskatīt Berlīni, aiziet uz "Zem liepām", ko dzejnieks skatīja 22 gadu vecumā 1893. gadā. Kā viņš alka rietumu gaisa, kultūras! Baudīja gastronomijas mākslu Berlīnes restorānos. Pēc rietumu gaisa latvieši arvien ilgojušies, kad tie atradušies krievu jūgā. Bet tagad bija 1945. gads, kaŗa pēdējais gads. Elbflorenci, kā sauc Drēzdeni, Poruks bija iemīlējis, jo kādā vietā teicis:

"Izpemot manas tēva mājas, es neesmu nekur tik labi juties, kā Drēzdenē."

Viņš bija ieteicis ceļot uz Drēzdeni, jo tur "tas atrastos laimes klēpī..." Poruks apmeklēja koncertus, Vāgnera lieliskos šedevrus - Tristianu un Izoldi, Nībelunga gredzenu, ko izpildīja Nirnbergas Meistersingeri. Poruks salīdzināja komponistus ar gleznotājiem. Pēc viņa domām, Haidnam blakus stāvēja Hobleins, Bēthovenam - Mikalandželo, Mocartam - Koredžijs utt.

Dzejnieks Poruks pats stāsta, ka vismaz 50 reižu apmeklējis Drēzdenes Māksla muzeju un tur meditējis. Ar šo muzeju arī šo rindīgu rakstītājam nākas iepazīties, bet bez mākslas. Tukšas, aukstas telpas te sveic bēgli no Latvijas!

Poruks, atvasdamies Drēzdenē, teicis:

Varbūt tava zvaigzne riet
Un kāds tevīm bedri racis.
Staigā, staigā skumjās slēgts,
Cērē, baidies svešā malā
Liktens seko neizbēgts,
Kamēr dzīve reiz ir galā...

Ko īsti dzejnieks toreiz gribēja teikt? Vai ap viņu nespēlējās kāds ļauns liktenis? Tik labi viņš jutās Drēzdenē, tomēr bija nelaimīgs. Tā bija cita Drēzdene, pa kuŗu staigāja Druvīenas dēls un apbrīvoja lielos vācu gara milžus - Šilleru un Ģēti. Tad pilsētā bija pat savs angļu un amerikāņu rajons.

Vilciens ripo, varbūt, pa tām pašām sliedēm, pa kuŗām reiz braucis Poruks. Rietumu pasaulē mums maz kur varam piestāt. Tāda mītne ir Kastanjolā, kur dzīvoja Rainis un Aspazija, un Rūdolfa Blaumana nāves vieta Takaharju sanatorijā, Somijā. Varēja būt arī šeit pie kāda nama plāksnīte Porukam, vai Miķelim Valteram Ģirichē. Bet tas ir nokavēts. Agrāk mūsu vilcieni brauca uz Pēterpili pēc izglītības - tik pa taku, blaku, blaku Plūdoņa Rekvīemā skan Atraitnes dēla ilgas. Un tagad lokomotīve rauj mūs uz Drēzdeni, bet riteņi neklaudz tik pa taku, blaku, blaku!

Tvaika kumelīš apstājas. Esam Drēzdenē. Mūsu līdzbraucēji - vāci - dodas tālāk uz Sudetiju, un atmiņā paliek viņu vārdi: "Krievi nekad, nekad netiks Berlīnē! Tas vienkārši nevar notikt!"

Par mums, kam tik minimālas prasības, gādā labas rokas. Aprūpes dienesta cilvēki mūs ved, ticiet vai ne - uz Mākslasmuzeju! Esam ienākuši lielā un mīlīgā telpā. Baigs tukšums. Izpemtās starpeinas, lai telpā varētu uzņemt vairāk bēgļu. Kas nav tik noguruši, var sapņot par Rubensa un Rafaela madonnām. Dāmas aizceļojušas citur, varbūt, kādā klinšū alā.

It kā anestēziju saņemis, nokrītu uz guļas maīsa. Tie te sarindoti taisnā līnijā no sienas līdz sienai. Simtiem. Nogurums ir tik liels, ka drīzi aizmiegu, un mani neuzceltu neviena angļu bumba, ja tajās stundās to mestu uz pilsētu.

Mēs esam pirmie, kas nokrītam izvārguši no baigā brauciena, un guļam kā līķi.

Ar aizpampušām acīm uzmostamies un ieraugam neparastu skatu - uz katra maisiņa guļ kāds bēgliis, kāds no elles noguris cilvēks. Simti.

Uz maisiem, kā kaķenes ar bērniem, saritinājušās viņu mātes. Bērņus nedzirdēja raudam. Tikai kādu šķēli maizes un krūzīti piena viņi vēlējās. Šo pārdzīvoto skatu nekad nevarēšu aizmirst. No normālas dzīves tas bija tik tālu! Tik savāds un neparasts, ka, varbūt, to vienīgi sapratīs tur kādreiz dzīvojošais amerikānis - Džons Noble, ar ko reiz izdevās satikties Bostonā, kad viņš bija atgriezies no 10 gadu gaŗā soda izciešanas Sibīrijā un sāka rakstīt par saviem piedzīvojumiem grāmatas, lai arī amerikāņi saprastu, ko pasaulei nozīmē bolševisms.

Par piedzīvoto ceļā neviens nerunāja, bet visi centās nokļūt tālāk no austrumu frontes. Tā kā sarkanā ēna tuvojās neatlaidīgi. Ja krievi paliks viņu zemē, neviens turpu atpakaļ nebrauks. Bez kādas vācu propagandas, krievi paši bija panākuši, ka cilvēki no viņiem bēga kā briesmīgiem. Un tādi viņi arī bija.

- Mēs gribam palikt Drēzdenē, - sakām NSV darbiniecēm.

- Nevar, absolūti nevar! - tāda ir drēzdeniešu kaŗa laika strupā valoda. Par viesmīlību kaŗa laikā neviens nerunā, un to arī neprasa. Varētu apmesties še nelegāli, bet bez pierakstīšanās nevar dabūt pārtikas kartiņas. Varbūt, tā bija labi, jo, kas dažas nedēļas vēlāk bija jāpiedzīvo drēzdeniešiem, ir lielākais noziegums pret cilvēcību. Par to te vēl nerunāsim! Samierinājamies. Paliec sveika, Drēzdene!

- Brauksim uz Teplicu pie dzejnieces, - es saku. - Viņa mūs sagaidīs ar biezputras katlu. - Mēģinu jokot. Ar varu rados nevar tikt.

Par to, kā tautieši nosvinējuši Ziemsvētkus Drēzdenē, raksta: "Ap 600 latviešu bija pulcējušies kopējā svētku eglītes vakarā, kuŗš, vispirms, bija domāts mazajiem (arī to skaits sniedzās vairākos simtos), kas saņēma Kaŗavīru palīdzības vai Latviešu pārvaldes dāvanu sainīšus. Kādas gaisa spēku izpalīgu nometnes gandrīz 800 latviešu Ziemsvētkos priecājās par sava orķestra diriģenta J. Norviļa šim gadījumam komponēto svētku uvertīru un citiem mūzikas darbiem. Jauki skanēja arī puīšu deklamētās Ziemas svētku dainas un sirdi tīkmināja jautrie ķekarnieki." (L. B., 1945. g. 3. janv.)

Kārlis Vanags savā korespondencē "Pie tautiešiem Drēzdenē" pastāsta sekojošo:

"Daudziem tūkstošiem latviešu Drēzdene šajās nedaudzās nedēļās bijusi pirmā ilgākas apmešanās vieta viņu bēgļu gaitās. Tūkstošiem tautiešu Drēzdenes ārzemnieku uztveršanas nometnē saņēmuši uz 2 gadiem savas pagaidu ārzemnieku pases, lai tad no šejienes dotos uz jauniem apvārkšpiem. Vairākkārtējie novērojumi liecina, ka gandrīz ikvienā bēgļu caurlaides nometnē, kad tur pēc gaŗāka laika vai īsāka ceļojuma pienāk ilgi gaidītais brīdis doties uz paša izvēlēto apmešanās vietu, vairums latviešu par savu mērķi uzdođ Drēzdeni, kaut arī tā viņiem ir tāda pat terra incognita kā jebkuŗa cita Lielvācijas novada centrs. Vienus uz šejieni velk šīs skaistās mākslas pilsētas - tālu izdaudzīnātās Elbas Florences - slavenais vārds, citus atkal tas apstākļi, ka Drēzdene līdz šim samēra maz cietusi no gaisa terrora. Bet jākonstatē, ka latviešu bēgļu mērķtiecīgā tiekšanās uz Drēzdeni sagādājusi tiem vienīgi vilšanos, jo sakarā ar Saksijas valsts aizsardzības komisāra rīkojumu pat valstsvāciešiem apmešanās Drēzdenē ir ierobežota. Ārzemnieki privātos dzīvokļos apmesties var vienīgi ar oberbirgermeistera iekreizēju atļauju, un pašreiz Drēzdenē ir jau ievadīti pasākumi, kas šeit pierakstītiem Baltijas zemju bēgļiem šai ziņā sagādās vēl ne mazums neērtību. Principā strādājošiem ārvalstniekiem šeit jādzīvo savu darba vietu kopmītnēs

Bez tam, tā saucamās, ceļotāju markas bēgļiem te neizsniedz un pārtikas kartītes (dzeltenās ārzemju strādnieku) izsniedz tikai pēc reģistrēšanās darba pārvaldē. Darba iespējas šeit vienkopus - kaŗa saimniecībai svarīgajā rūpniecībā, kurā ir jau nodarbināti daudzi mūsu gara darbinieki ar sirmo senatoru un krimināllietu speciālistu J. Balodi priekšgalā. Vienīgi daži mūsu pazīstamie farmaceiti atraduši nodarbošanos savā arodā. Ārste Riekstiņa praktizē šeit jau trīs gadus. Mūsu studentiem, kas mācās Tehnikas augstskolā, dotas zināmas privilēģijas, kā pierakstīšanās, tā darba ziņā. Ar lielu interesi visi vēro, kādas sekmes būs nenogurstošā dir. R. Veidemaņa nemitīgiem pūliņiem turpināt šeit savā uzņēmuma darbību. Ierastā latviešu tikšanās vieta pēc darba cēliena ir Hūlferta kafejnīca Prāgas ielā, kur tautieši pulcējas arī svētdienas rītos. Šeit priecīgām sidīm tika saņemts un kā dārgs ieguvums no rokas rokā laists mūsu visu vienotības latviešu avīzes pirmais numurs.

Latviešu pārvaldes plašās pārstāvības organizētie pasākumi vēl nav devuši reālas sekmes. Daļa latviešu apmetušies arī Drēzdenes tuvākā apkaimē - Gorišā, Šandavā un citur, kur jau iedzīves apstākļi labāki, taču lielumliels vairums pēc ātrās apstākļu noskaidrošanas dodas no Drēzdenes uz Sudetijas galu, kur Ausigā (plašāka bēgļu nometne, kurā paredz novietot arī daļu Drēzdenē patlaban apmetušos no darbiem atbrīvoto latviešu), Teplicā (latvietes vadīta nometne biedrības mājā; te dzīvo arī prof. Ludis Bērziņš, dir. K. Ziemeļis un citi.), Kalau un citur savas jaunās mājas vietas atraduši arī daudzi mūsu sabiedriski darbinieki.

Drēzdenes bumbotāšanas laikā tur bijis arī žurnālists Raimonds Čaks (1915.-1986.), kas savam skautu priekšniekam Kārlim Stundam raksta šādu pastkarti:

Berlīnē, 16. 3. 45.

Augsti godājamais Stundas kungs!

Ar prieku lasīju Jūsu kartiņu, taču pagaidām gan nevarēju Jums neko konkrētu palīdzēt. Kopš 3. februāra lieluzlidojuma Berlīnei "Latviešu Balss" vairs neiznāk. Dzirdēju, ka iznākšana drīzumā atjaunošoties, tad nodošu redakcijai Jūsu sludinājumu par brāļa meklēšanu. No privātiem ziņu avotiem zinu, ka Kureļa grupa izformēta un vēl pagājušā gada beigās šīs grupas vīri kļīduši pa Kurzemes mežiem. V. Klētnieka adrese ir / Ila / Fluechtlingslager Luschitz, Kreis Billin, Sudetenland. Pats dzīvoju pa Berlīni un strādāju kā Preses nodaļas vadītājs Latviešu sabiedrisko lietu pārvaldē pie Propagandas ministrijas. 13-14. februārī biju Drēzdenē un pārdzīvoju daudzus drāmatiskus brīžus. Redzēju, kā dažās stundās pelnos un drupās pārvērtās tas, ko daudzas paaudzes gadu simteņiem cēlušas.

Kad izspruku laukā no degošās pilsētas un sēdēju vagonā atceļā uz Berlīni, viss pārdzīvotais likās kā ļauns murgs. 15. februārī Drēzdenē vajadzēja notikt ģen. Bangerska vadībā nodibinātās Latviešu Nacionālās Padomes proklamēšanai, bet Tomiju uzbrukums to izjauca. Tagad šis sarīkojums atcelts uz 20. februāri un notiks Potsdamā.

Kā klājs Jums? Kā esat iekārtojušies? No kuŗa laika bēgļu gaitās?

Sirsniīgi sveicinot,

R. Čaks, Berlin NW 7
Marienstr. 8/11
bei Rasche.

R. Čaks.

Žēl, ka šis apdāvinātais latviešu žurnālists, kas vairākkārtīgi apbalvots par labiem rakstiem, nav nekad atgriezies, lai aprakstītu, kā notika uzlidojums Drēzdenē. Nedaudz par to raksta Uldis Čermanis savā romānā "Pakāpies tornī" II daļā:

Vilka instinkts ir meklēt biezumu mežā, kur var slēpties, kur var elpot bez sasprindzinājuma. Šis instinkts man sauca - brauc tālāk, tālāk aiz

Ercgebirge kalniem, pēc drošāka kakta, jo teroram bija pakļautas Vācijas pilsētas. Šis instinkts bija pareizs par 100 %. Nobumboja Drēzdeni un līdzī pagēma ap 250,000 dzīvības, vairāk kā ar atombumbu Hirošimā. Un arī pēc tam, kad ogles bija beigušas kvēlot un pelni palikuši auksti, nāca krievu briesmas ar repatrāciju. Un visās šinīs akcijās cieta arī mūsu cilvēki.

Drēzdenē man ir aiz muguras un diez vai tur vēl kādreiz atgriezīšos. Pirms pilsētas nopostīšanas to vēl apmeklējis rakstnieks Teodors Zeltiņš un par tur redzētiem iespaidiem raksta:

"Drēzdenes nometnes apmeklēšana sagaida mazu vilšanos. Skaistās pilsētas izskats apmeklētāju noskaņojis aistētiski, tādēļ nepatīkami dūrās acīs nometne ne visai lielā spodrībā. Acīmredzot, paši nometnes iemītnieki par savu apkārtni pārāk maz rūpējas. Varbūt tas izskaidrojams ar to, ka bez latviešiem nometnē mitinas arī cittautieši. Daļa latviešu no Drēzdenes pārceļojuši uz Ausigu, kur strādājošiem rūpniecības uzņēmumos iekārtoties īpašās barakās. Viss tas norāda, ka neapmierinātās balsis visvairāk gadās dzirdēt tur, kur bēgļi paši nekā negrib darīt, bet visur sagaida savā labā rūpējamies citus."

Arī bēgļu gaitās kļīstot, T. Zeltiņš norāda, ka "mēs ne mīkli nedrīkstam aizmirst, ka arī svešumā mūsu liktenis lielāko tiesu būs atkarīgs no pašu stājas un darba gribas."

Vai tautu likteņi atkarīgas vienīgi no gribas un stājas? Vai nav vēl kāds trešais starp tiem?

x

Karš bija jau beidzies, atstādams drupu kalnus. Pa ielām lēkāja uz kruķiem invalīdi. Kā spoki izskatījās sagrauto māju melnās logu acis. Kur spēra soli, zem apaviem žvirkstēja stiklu drumstalas. Dzejnieks staigā pa tām, paceļ acis uz austrumiem. Tur palika Poruka pilsēta - Drēzdenē!

To tik viegli nevar aizmirst, jo tā ar mūsu Poruku latviešiem bija vistuvākā Vācijas pilsēta. Teodors Zeltiņš tai veltījis odu, iekļaudams tajā arī savus personīgos bēgļa pārdzīvojumus.

OSVALDS AKMENTIŅŠ.

No cikla "Saskare ar Staļina, Ļeņina, Maskavas, Padomju Latvijas, kompartijas slavinātājiem."

JĀNIS SUDRABKALNS.

Ar Sudrabkalnu pirmo reiz iepazīnos Kolimā... Nē, nē, viņš nebija Kolimas vergu vidū. Gluži otrādi - viņš tolaik (un arī vēlāk, līdz pat savai nāves stundai) atradās to pulkā, kuŗi apdziedāja un slavināja sistēmu, kas transportēja vergus uz Kolimas zeltraktuvēm.

Mana sastapšanās notika ar laikraksta palīdzību. Saņēmu no mājām (t. i. - Latvijas) lapeli ar pretenciozu nosaukumu: Literatūra un Māksla. Tur izlasīju Sudrabkalna "grēksūdzi". Ne tādu, kādu šodien raksta dažs labs ilggadējs murgu paudējs, bet pilnīgi pretēju - Sudrabkalns nosodīja savus radītos darbus Latvijas brīvvalsts laikā. Un svinīgi solījās turpmāk rakstīt vienīgi par nozīmīgām temām: dižajiem vadopiem Staļinu un Ļeņinu, "lielo tēvijas" karu, kompartiju - tautu vedēju uz gaišo nākotni un zemnieku laimīgo dzīvi padomju muižās - kolchozos.

Ko es varēju iebilst? Prese atradās toreiz (un arī vēl šodien) to rokā, kuŗus apdziedāja Sudrabkalns. Tomēr īsu dzejolīti par godu šim atgadījumam uzrakstīju ar virsrakstu: "Staļina prēmijas laureātam Jānim Sudrabkalnam". Atmiņa saglabājusī vairākus pantus no toreiz uzrakstītā:

Man nav tavs talants, nav man tava slava,
Es esmu divreiz jaunāks nekā tu,
Bet toties - nodot dzimto zemi savu
Nekad nekad, kā tu, es nespētu.

Tu savās vārmās apspiedējus saudzē,
Par viņiem mīli skaistus vārdus teikt,
Bet tevi nolād "Lielā Sāpju Draudze"
Un novēl ilgās mokās dzīvi beigt.

Tu latvju tautas dziesminieks reiz bijī,
Un mūzu draugi tevi cienīja,
Bet kad tu savu seju izmainīji,
Tie viens pēc otra tevi aizmirsa.

Jo kā var cienīt dzejnieku, kurš acis
Pret tautas postu glēvi aizvēris,
Kas savu sirdsapziņu dziļi krūtīs racis
Un savu līru lēti pārdevis.

Nē, Sudrabkaln, tu neesi vairs dzejnieks,
Tev nav pat vērts vairs latvja vārdu dot.
Tas, ko tu raksti, tev vairs slavu nesniegs,
Jo nespēj mūzu draugus ielīksmot.
1948. gadā, Kolimā.

Vēlākos gados iznāca atrasties vienā telpā ar
šo niekalbi, bet sarunāties ar viņu nebija vēlē-
šanās. Dzejoli viņam nenosūtīju. Bet tā kā tā tas
nokļuva čekistu rokās, un "apsūdzībā", kurās re-
zultātā man tika piešķirts pieci gadi Mordovijas
lēģernieka statuss, savu lomu spēlēja arī šis
vēltījums (tāpat kā veltījums sulpāniem un
heisleriem, par kuriem ir runa citā fragmentā no
aizsāktā cikla).

Sudrabkalna pēckāja "gara ražojumus" pietie-
koši daudz ir citējis Anšlāvs Eglītis savā romā-
nā "Piecas dienas" un tāpēc tos neatkārtošu. Bet
tomēr jāpiemin Eglīša sacītais: Sudrabkalnam ne-
kad nevarēs piedot latviešu tauta, ka viņš savos
vārsmojumos uz Kremļa torņa smailes ir uzstiepis
latviešu daudz apdzejoto putnu zīli.

Dažas rindas te no Sudrabkalna sameisterojuma:

Latvju zīle Kremļa tornī.

... Lūk, ko dziedāja un teica
Latvju zīle Kremļa tornī:
Maskava kā māte sargā
Visus, kas par brīvi cīnās...
Maskava un brāļu saime
Allaž nomodā par latvjiem.

Atliek tikai piebilst: Dievs pasargā mūs no
šāda sarga, kurš jau kopš Pēterļa Lielā laikiem ir
"Allaž nomodā par latvjiem..."

Rakstīgš par Sudrabkalnu bija uzrakstīts, kad
gadījās izlasīt M. Vētras grāmatu "Sestā kollona"
un M. Kuibes "Torņu un drupu bezdelīgas". Abi
pieminētie autori ir Sudrabkalna laika biedri.
Viņu sacītais par šo dziesminieku daudz neatšķi-
rās no maniem vērtējumiem, taču katrs mēs atrada-
mies atšķirīgā vidē, kad bija jāsaņem nosodošie
vārdi par Spārnotās armādas autoru. Ir saprotams,
ka no Kolimas nometnēm nāca skarbāki un asāki
vārdi, jo tie caurasti ar tiešu, konkrētu sāpi.

M. Vētra Sudrabkalna padomisko stulbumu saska-
tīja jau trīsdesmitajos gados, kad šis, vēlākais
okupantu kalps, jau Latvijas brīvvalsts laikā
pārmeta Vētram, ka viņš netaisni zāķējot Maskavā
dzīvojošos padomju latviešus.

M. Kuibe par Sudrabkalnu raksta 1975. gadā:
"Silē, laikam, pat pērles apcūkojas. Esmu tevī
piedzīvojusi vairāk nekā "Trīs vilšanās". Lielas
"Pārvērtības" ar tevi notikušas. Tavi "Cīruļi
ziemā" nav meklējuši patvērumu kupenā, bet iera-
kušies siltā pūdjuma kaudzē. Latviski tai ir arī
cits vārds. Tava "Spārnotā armada" nogrimusi. Ta-
va "Spuldze vējā" izdzisusi. Neviena tava "Bezde-
līgā" vairs nelido. Un neatgriežas..."

Kuibe varenī ir nākusi man talkā Sudrabkalna
novietošanā tajā vietā, kur viņam pienākas būt.
Viņa turpinā: "Kad okupantiem pirmo reiz iebrū-
kot, uzzināts, ka Līnards Laicēns novākts, tu
esot mazliet iztrūcinājies: - It kā tikko atvēr-
tās "paradīzes durvis" atkal aizcirstas tava de-
guna priekšā - Bet drīz tu apmierinājies. Ar sal-
do vārdiņu - rehabilitēts.

Rehabilitēts - pēc nāves... Tevi pašu pat nāve
nerehabilitēs.

Sešos biezos sējumos sašporēti tavi sīkspojumi
svešos apaušos, ar putām uz ļaužu dzelžiem:

Kuņu valstī gribi, pa rindai ņēmi.
Jaukākas nava par padomju zemi...
Es eju pār robežām paceltu galvu,
Man piekusīs kājas, cik dzimtene liela.

...Par velti tik smaidīgs fotografējies skolēnu
puikā! Tie izaugs, reiz izdibinās, kas par stakļa
mēli esi bijis savai tautai."

Un nobeidzot savu sakāmo par Sudrabkalnu, Ču-
be raksta gandrīz tādus pašus vārdus, kādus es
sacīju 1948. gadā, Kolimā, Kremļa verdzībā atraz-
damies: "Tu bijī reiz dzejnieks, Jāni Sudrabkalni!"
1990. gadā, Rīgā. GUNARS FREIMANIS.

PIEZĪMES PAR POLITISKO SITUĀCIJU.

1990. gada rudens situācija Latvijā.

Šķiet, ka padomju vara tuvojas krīzes situāci-
jai. Tā dēvētais, parlamentārais ceļš aizvien
skaidrāk kļūst par fikciju. Acīmredzami pārlieci-
nāms par to, ka Gorbačevs nav nekāds labais tē-
vocis, ar kuņu LTF varēs sarunāt Latvijas neatka-
rību. Taču nav skaidrs, cik nopietna ir viņa "zo-
bu rādīšana" un draudi ieviest autoritāru valdī-
šanu PSRS un arī okupētajās Baltijas valstīs, cik
reāla vispār var būt šāda valdīšana un cik lielā
mērā šie draudi tiek apzināti izmantoti kā poli-
tisks trumpis, lai "saliedētu" tautu pa "likumīgi
ievēlēto Augstāko Padomi un valdību", kas arvien
straujāk sāk zaudēt savu autoritāti, it īpaši in-
teliģencē un jauno uzņēmēju aprindās. LTF Domes
sēdē 17. novembrī un Latvijas Republikas prokla-
mēšanas 72. gadadienai veltītais mītiņš Doma lau-
kumā 18. novembrī tika izmantoti, galvenokārt,
tam, lai pārliecinātu, ka pēc vēlēšanām daudzviet
krietni paputējusi Tautas fronte ir "vienīgais"
politisks spēks, kas var nosargāt latviešu tau-
tas eksistenci un ka tās galvenais uzdevums ir
stutēt to pašu "likumīgo valdību". Neminēšu, ku-
ņas partijas frazeoloģijai tas līdzinās, piebildī-
šu vienīgi, ka te no totalitārās domāšanas recidī-
viem mēs, acīmredzot, tik drīz neatbrīvosimies.

Tātad jautājums numurviens: cik reāli ir Maska-
vas draudi pastiprināt okupācijas režīmu Baltijā?

Pirmkārt, par apvērsuma iespējām PSRS. Jāpie-
krīt viedoklim, ka militāru apvērsumu var realizēt
tikai viens cilvēks - Gorbačevs. Tas izriet no pa-
domju valsts struktūras, detalizētai analīzei te
nav vietas, Latvijas presē tā jau ir bijusi.

Otrkārt, ja Gorbačevs vēl vairāk sakoncentrē
varu savās rokās, kā varētu izpausties daudzkārt
pieminētā prezidentālā pārvalde? Nezinu, vai viņš
ir spējīgs visā valstī un tās okupētajās territo-
rijās realizēt militāru vai pusmilitāru diktatū-
ru. Pieņemsim, ka ir, bet jautājums, cik ilgi un
ko tas dos? Ekonomisko sabrukumu ar šādu pārvaldi
novērst nav iespējams, gluži otrādi - tas paātri-
nāsies, jo Ziemeļvētku dāvanas no Rietumu naudas
maisiem kardināli samazināsies, ja Nobela miera
prēmijas laureāts rīkosies ar Sadama Huseina vai
Pinočeta metodēm.

Visticamākais, ka "tēvocis Miša" mēģinās sagla-
bāt pašreizējo status quo attiecībās ar
Baltiju, iekonservēt te notiekošos politiskos pro-
cesus, izmantojot ekonomisko šantāžu, sīkas provo-
kācijas, organizētas pēc vietējās iniciatīvas, un,
protams, ideoloģisko ietekmēšanu. Tiks izmantotas
tautā populāras personas, galvenokārt, nacionāl-
komunisti, lai "desas jautājumu" noliktu pirmajā
vietā un pārliecinātu tautas vairākumu, ka saites
nedrīkst saraut.

Vai šajā procesā "tēvocim" traucēs "likumīgā
Augstākā Padome un valdība" un vai tām šai sakarā
draud briesmas?

Domāju, ka nepavisam. AP nacionālkomunisti kopā
ar interkomunistiem ir vismaz tuvu pusei un, tā
kā ekstremālās vai šķietami ekstremālās situāci-
jās allaž parādās svārstīgie, tad minētie spēki
kādā brīdī var izrādīties arī vairākumā. Neaizmī-
rēsim, ka masu informācijas līdzekļi pārsvarā at-
rodas "pa kreisi no centra", ka padomju varas bio-
krātiskā sistēma dzīvo cepuri kuldama, ka "čeka"
darbojas kā darbojusies, un līdzšinējās izmaiņas
dzīvē ir gandrīz vienīgi kosmētiska rakstura.

Tāpēc arī turpmāk uz īpašām pārmaiņām, saistī-
tām ar AP, MP un vietējo padomju darbību, cerēt

nenākas. Ja kardināli negrozīsies situācija Krievijā, Ukrainā vai citos PSRS novados, mēs, acīmredzot, varam diskutēt vienīgi par dzīvības saglabāšanas ilgumu atlikušajiem ģeina pieminekļiem. Dzīve rāda, ka viņu likteņos pārmaiņas notiek visstraujāk.

Teorētiski lielākās briesmas Latvijai draudētu tad, ja Gorbačevs saistībā ar visiem pieminētajiem blakus faktoriem pēkšņi izdomātu tādu "Valšķu savienības" modeli, kas apmierinātu mūsu AP priekšsēdētāju, "premjerministru" un viņu domu biedrus. Līdz šim viņš, mums par laimi, to nav darījis. Citādi mēs aklā ticībā saviem "likumīgi" ievēlētajiem vadoņiem varētu pastrādāt arī muļķības.

Kur ir mūsu izredzes?

Reālu neatkarību Latvija var iegūt divos gadījumos -

- 1) ja Maskava atzīst mūsu kā okupētas valsts statusu un veic deokupāciju un dekolonizāciju,
- 2) padomju impērijas totāla sabrukuma gadījumā.

Spriežot pēc Maskavas līdzšinējās politikas, pirmajam variantam tā nav gatava un var to īstenot varbūt vienīgi tad, ja tuvojas otrais variants. Skatiet, ka sabrukums arī pamazām tuvojas, tikai ir grūti prognozēt, cik ilga un asiņaina var būt šī agonija. Ja Rietumi necenstos glābt neglābjamo, mūsu atpestīšanas brīdis, protams, varētu pienākt ātrāk. Taču Rietumu politikas aizkulīs mums orientēties ir grūti, un tāpēc nav iespējams konstatēt, cik tajā dominē aprēķins un cik naivitāte.

Kas mums ir pašiem bez labas gribas un cerībām?

Pirmkārt, mūsu valsts - Latvijas Republikas - tiesiskā pēctecība, de iure atzīšana, kuru pasaule nav anulējusi visus piecdesmit gadus, kaut arī reālajā politikā ne vienmēr šo apstākli pietiekami ievēro. Otrkārt, mūsu valsts konstitucionālie pamati - Satversme un Likums par pavalstniecību. Treškārt, saskaņā ar šo likumu mums ir pilsoņu kopums, kas 1990. gada pavasarī tiešās, vispārējās, vienlīdzīgās un aizklātās vēlēšanās ievēlēja savas valsts tiesisko pārstāvību - Pilsoņu Kongresu.

Tas arī gandrīz viss. Sava izpildvaras mehānisma, savas ekonomiskās bāzes un savu aizsardzības spēku mums pagaidām nav. Tas viss vēl jāraida, kamēr ir laiks. Padomju vara (arī tautfrotiskā) mūsu lēmumus nepildīs, sociālistiskie uzņēmumi, sociālistiskās akciju sabiedrības un sociālistiskā (arī valsts) mafija mūs neatbalstīs. Pienākot padomju impērijas sabrukuma brīdim, mums ir jābūt savām - pilsoņu veidotām - struktūrām, kuras spētu kontrolēt situāciju valstī un to nosargāt. Tāpēc ir vajadzīgas pilsoņu komitejas, tāpēc ir vajadzīga spēcīga un disciplinēta Aizsargu organizācija. Tāpēc ir vajadzīgs iekšējo un ārējo sakaru tīkls un savi informācijas kanāli.

Vēl mums ir jāpieliek punkts pilsonības jautājumam, jo Augstākā Padome bez mitas izstrādā dažādas koncepcijas un ļauc cilvēkiem galvu, izliekoties neredzam to, kas vēlēties tika skaidri nedefinēts Pilsoņu kongresa 3. sesijā - ja atjaunojam Latvijas Republiku, tad gan pilsonības, gan īpašuma jautājumos atskaites punkts var būt tikai viens - 1940. gada 17. jūnijs, stāvoklis pirms okupācijas. Jebkurš cits risinājums ir vērsti pret Latvijas Republikas tiesisko pēctecību un tāpēc noraidāms. Kas mums jādara tālāk? Esošais un jau lielā mērā apzinātais Latvijas Republikas pilsoņu kopums ir jāfiksē dokumentāli, jāizsniedz pilsoņu apliecības, kas līdz Saeimas vēlēšanām aizvieto pasēs, proti, apliecinās personas piederību Latvijas valstij.

Nopietns darbs jāveic arī nelikumīgi konfiscētā īpašuma apzināšanā. Īpašuma tiesību atjaunošana ir priekšnoteikums tam, lai nākotnes Latvijā ekonomiskā vara piederētu Latvijas pilsoņiem un nevis kādam citam. Savukārt, padomju iestādes, jūtot, ka sabiedriskā doma attīstās tām nelabvē-

līgi, jau veic dažādas manipulācijas, arī pierunājot cilvēkus labprātīgi atteikties no sava likumīgā īpašuma. Pilsoņu kustības svēts pienākums ir viņus no tā pasargāt.

Bet vairāk par visu mums šobrīd vajadzīga apņemība, pacietība un veselais saprāts.

1990. gada 18. novembrī.

AIGARS JIRGENS.

JAUNS PIEMIŅAS FONDS.

Latviešu agronomu biedrība ārzemēs 1990. gada rudenī nodibināja fondu Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas profesora Jāņa Āboliņa piemiņai. Profesors Āboliņš no sava 84-gadu mūža pēdējos 60 gadus veltīja jauno agronomu audzināšanai. Viņš bija izcils lektors un audzinātājs, kā arī vispusīgs zinātnieks, tiklab lauksaimniecībā kā inženierzinātnēs. Jau brīvās Latvijas laikā inž. Āboliņš kļuva trīs prēmiju laureāts. Kā cilvēku prof. Āboliņu raksturoja dziļa interese par mūsu zemes un tautas nākotni - topošām lauku viensētām, lielām ģimenēm, pretalkoholismu.

Piemiņas fonds atbalstīs Latvijas agronomu un lauku saimnieku pūles atjaunot Latvijas lauksaimniecību, atbilstošu Rietumu zemju pieredzei. Atjaunojamai Latvijas lauksaimniecībai vajadzību ir milzums. Starp svarīgākām ir zināšanas un pieredze, kas iegūtas studijās un praksē Rietumu zemju universitātēs, institūtos un priekšzīmīgās lauku saimniecībās. Ar fonda atbalstu Latvijas agronomi 1 - 2 semestru studijās papildināsies savā specialitātē. Agronomi un jaunie saimnieki darbā lauku saimniecībās mācīsies un vērtēs, kā strādā un ko domā brīvs lauksaimnieks savā saimniecībā rietumos. Ar fonda atbalstu sūtīsim Latvijas Lauksaimniecības akadēmijai zinātnisku literatūru, mācības līdzekļus. Fonds sadarbosies ar Latvijas Lauksaimniecības akadēmiju un Latvijas Agronomu biedrību Latvijā.

Latviešu agronomi Rietumu zemēs reģistrē savu līdzdalību fondā. Dzīvu interesi par fondu rāda arī latviešu inženieri un to aktīvi atbalsta latviešu mežkopji.

Fonda valde ļoti novērtē šo atsaucību un lūdz pasākuma labvēļus rakstīt uz vienu no sekojošām adresēm: Dr. K. Lapiņš, 158 Greyabbey Trail, West Hill, Ontario, Canada M1E 1V9, vai agr. F. Danga, Paradise Falls Resort, R. D. 1, Box 360-F, Cresco, PA 13826, U. S. A.

K. LAPINŠ.

ENERĢIJAS PROBLĒMAS.

Patreiz Latvijā ir problēmas ar elektroenerģijas, kas nepieciešama iedzīvotāju, rūpniecības un lauksaimniecības apgādē, ražošanu. Hidroelektro un termoelektro stacijās ražo tikai 50% no nepieciešamā elektroenerģijas daudzuma. Pārējo pagaidām saņemam no Lietuvas un Igaunijas. Ķeguma, Pļaviņu un Rīgas HES strādā, galvenokārt, tikai, t. s., pika stundās (tas ir, kad elektroenerģija ir visvairāk vajadzīga). Vislielāko elektroenerģijas daudzumu ražo Rīgas termoelektro centrāle, kas dod arī visvairāk siltuma enerģijas.

Lietuva dod elektroenerģiju no Ignolinas AES, bet Igaunija no Koehla-Jarves TEC. Perspektīvā Igaunija samazinās doto elektroenerģijas daudzumu, jo tās TEC strādā ar degakmeni, kura krājumi strauji samazinās. Arī Lietuva gatavojas samazināt savu devumu, jo it kā gatavojoties sašaurināt AES jaudu, baidoties no notikumiem Černobilas AES. Kā jau zināms, šajā AES uzsprāga viens no četriem energoblokiem, kas ļoti palielināja radiācijas līmeni ne tikai Ukrainā un Baltkrievijā, bet arī plašā apkārtnē.

Lai nākotnē izklūtu no elektroenerģijas krīzes, bija paredzēts celt arī AES Latvijā. Nekādi darbi vēl nav uzsākti, jo iedzīvotāji protestē pret tās celtniecību, baidoties no katastrofas,

ja notiktu avārija AES. Tāpēc jautājums par saimniecības apgādi ar elektroenerģiju nākotnē Latvijā ir ļoti aktuāls.

Inž. G. VEIKMANIS.

- Inž. G. Veikmanis 1990. gada beigu posmā viesojās Montrealā, Kanadā, un deva šo kodolīgo ziņojumu, par ko viņam paldies. Red.

JAUNS ŽURNĀLS - "LATVIJA - BALTIJAS VALSTS".

Dziesmu svētku noslēgumā Rīgā parādījās jauns žurnāls, grezni ilustrēts ar daudzkrāsu un melnbaltiem attēliem un ar spraigu saturu. Žurnālu izdod Starptautisko sakaru komerccentrs. Tas iespiests Brēmenē. Galvenā redaktore - Ruta Darbiņa. Raksti ir īsi. Vairums no 1/2 līdz 2 lappusēm; dominē ilustrācijas - 20 fotogrāfu darbs.

Pirmās lappusēs Informatīvas Viktora Tērauda raksts "Latvijas Republika", salīdzinājumā ar citām līdzīga lieluma Eiropas valstīm. Seko akadēmiķa Jāņa Stradiņa "Trīs vēstures motīvi" ar pamatdomu: sveši kaņazīrgi un kaņotāji latviešu tautu mēdījuši kā zāli, bet ar jaunu pavasari tā ceļas augšā. Seko "Brīvību nedāvina", kurā PBLA valdes priekšsēdi Gunāru Meierovicu intervē Ruta Darbiņa, un vēstures zinātnieku kandidāta Aivara Stangas "1920 & 1990" ar interesantām vēsturiskām ilustrācijām un skiziem: "Lai arī 11. augusta līgumā Krievija 'uz mūžīgiem laikiem' atteicās no Latvijas un atzina de jure tās neatkarību, tie bija tikai vārdi." Aivars Bērziņš intervē Bruno Kalniņu kādu mēnesi pirms viņa nāves: "pietrūka 39 dienas". Tad - krāšņas dziesmu svētku dalībnieču fotogrāfijas - viena pāri divām lappusēm.

Kārlis Streips rakstā "Dievs, svētī Latviju" ļoti atklāti izvērtē Latvijas patreizējo stāvokli. Rakstam pievienotas ļoti nozīmīgas 1987.- 90. gada fotogrāfijas, kas izteic latviešu noskaņojumu. Seko "Rīga, 1990. gada 4. maijs, plkst. 19:20" - vairāku žurnālistu un sabiedrisku darbinieku pirmie izteikumi pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas pasludināšanas.

Saulcerīte Viese apcer "Latvju tautasdziesmu." Seko kardināla Juliāna Valvoda piemiņas raksts. Aivara Berķa raksts "Zemes saimnieka atgriešanās" par jaunajām saimniecībām un to problēmām ilustrē zīmīgas fotogrāfijas: rudzu vārpas, zirgs un šūpulis. Ingrida Stroda Isā sūrā rakstā "Skatīšanās laiks ir klāt" iztirzā vides piesārņošanu Latvijā, un fotogrāfijas ilustrē vandalismu.

Interesanta ir rakstnieka Jāņa Petera intervija "Atrakt aizbērtu aku" par viņa iespaidiem Dānijā, par dāņu institūta izveidošanu Rīgā un citiem kultūras sakariem ar ārzemēm.

Ļoti dzīvi uzrakstīta Aldas Briedes intervija ar 95 gadus veco Tautas mākslinieku Evaldu Valteru, kurš vēl tikko piedalījies "Maijas un Paijas" un "Vilkaču mantinieces" filmēšanā un dejojis valsi savā dzimšanas dienā. Tāpat raiti lasās Andra Sproģa intervija ar Barselonā godalgoto jauno flautisti Ditu Krenbergu.

Skumīgs ir Lias Guļevskas raksts "Dzīvīte, dzīvīte, šopojos tevī..." par bērniem - bāreņiem, grūtdieņiem, tāpat arī "Rēķins Nr. 000707402". Toties ar humoru rakstīts Edgara Zaļupa "Dave's Memory" par ASV godalgoto gladiolu audzētāju Aldoni Vēriņu, kuru Alfreds Rubiks izmēzis no partijas ar piezīmi: "Vēriņ, tu būtu lāga cilvēks, ja ne jēgtos ar puķēm".

Skaisti ilustrēti ar gleznu reprodukcijām ir Magdas Priedītes raksti par gleznotājiem Rudolfu Pinni un Ansi Artumu.

Vēl ir informācija par Rīgas Modeļu namu, Bruno Birmāņa "Nepieradinātās modes asambleju", hokejistu Artūru Irbi, "Miss Latviju 90 - Velgu Braņevicu, jauniešu folkloras grupas "Savieši" viesošanos pie pāvesta, dažādu gardumu receptes un gaumīgi sludinājumi..

Ar interesi lasīju "Latvijas - Baltijas valsts" izdevumu latviešu valodā. Tas paredzēts

arī angļu, vācu un krievu valodās, sešas reizes gadā. Pusgada abonements Latvijā - 15 rubļu, ārzemēs - 18 rubļi vai 42 ASV dolāri.

Redakcijas adrese: Kirova ielā, 226050 Rīgā. Teleks 161150 LETTO SU.

A. D.

LSAK KONGRESS.

Latviešu Sporta Apvienības Kanadā gadskārtējais kongress notiks 1991. gada 27. janvārī, plkst 10:00, Toronto DV nama telpās.

Kongresa dienas kārtība:

1. Kongresa atklāšana.
2. Kongresa vadības vēlēšanas.
3. Balsu skaitītāju vēlēšanas.
4. Lielo sporta nozīmju pasniegšana.
5. LSAK 40. kongresa protokola pieņemšana.
6. Ziņojumi.
7. Budžets un reģistrācijas nodevu noteikšana.
8. Valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas.
9. Sadarbība ar sporta saimi Latvijā. "Triju zvaigžņu" sporta sacīkstes Latvijā un "Trešās globālās meistarsacīkstes Kanadā".
10. Turpmākā darbība.
11. Jautājumi un ierosinājumi.
12. Kongresa slēgšana.

Visi kongresa dalībnieki aicināti piedalīties kopējās pusdienās DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto, Ont.

LSAK.

VĒSTULES:

PĀVILS VAI VALĒNA.

T. Valēnai (ASV) viņas 1990. gada decembra MLB Ziņotāja rakstā ir problēma ar sievietēm-mācītājām. Problēma ir plašāka rakstura, nekā tikai sievietes-mācītājas jautājums un atklājas raksta trīs pirmajos teikumos: T. Valēna iesāk: "Pēdējā laikā pacēlušās pārrunas par sievietēm-mācītājām, jo ir ļaudis, kuri negrib atļaut sievietēm baznīcās sprediķot, balstoties uz Apustuļa Pāvila teikto 1. v. Kor. 14:34: 'Sievās lai draudzes apulcēs cieš klusu, jo tām nav atļauts runāt... kā arī bauslība nosaka'. Šeit mēs redzam, ka Pāvils to saka, turoties pie tā laika uzskata, jo tā nosaka bauslība. Bet Jēzus iet pāri cilvēku nosacījumiem un sievieti nekad nav pazeminājis, bet tieši pretēji - to izcēlis."

Ja Jēzus būtu sievieti izcēlis, tad kāpēc neviens no viņa 12 mācekļiem nav sieviete? T. Valēnas lielākā problēma sākas ar Pāvila atdalīšanu no Jēzus Kristus nosacījumiem. Ja viņai būtu pacietība palasīt dažus teikumus tālāk viņas pašas citātā no I vēstules korintiešiem, viņa tur atrastu sekošu teikumu: "Kas sevi tur par pravieti vai gara cilvēku, tam jāatzīst, ka tas, ko es (Pāvils) jums rakstu, ir tā Kunga pavēle. Bet ja kāds to neatzīst, tas paliek neatzīts." (I Kor. 14:37, 38.).

Katram ticīgajam jāizšķiras par to, vai būt vai nebūt atzītam no mūsu Kunga, kura pavēles, instrukcijas un nosacījumi ir izteikti caur Apustuļa Pāvila vārdiem. Tikai garīgi bezrūpīgais šos nopietnos vārdus pastums malā.

Teikt, kā T. Valēna to dara, ka Pāvils runā "turoties pie tā laika uzskata", ir apšaubīt visu Apustuļa Pāvila sacīto. Ar šādu teoloģiju var ērti likvidēt visas nepatīkamās vietas Svētos Rakstos.

Attaisnoties, ka sievietes-mācītājas ir vajadzīgas, lai "glābtu dvēseles", ir cilvēku fantāzija. Ne Kristus, ne viņa mācekļi nestaigāja "glābdami dvēseles". To dara tikai Svēto Rakstu oriģinālo tekstu nezinošie (vīrieši un sievietes) mūdienu televīzijas reliģiskie naudas rāvēji un ASV seksuāli pervertie "evanģelisti".

Kristus un viņa pirmie mācekļi dziedināja slimos un runāja patiesību, norādot uz nepareizas

rīcības konsekvencēm tuvākā vai tālākā nākotnē. Esmu pateicīgs mūsu debesu Tēvam, ka latviešu vidū vēl arvien ir daudzas nopietni dziļi un patiesi ticīgas sievietes, kas atzīst Kristus un viņa Apustuļu izteiktās patiesības.

JĀNIS PURVIŅŠ JURJĀNS.

TRAKS UN KAŠKĪGS.

Es esot traks. Traks uz dīķiem. Kašķīgs un arogants. Rokot zemi, būvējot dambjus un nez' ko vēl. Tā viņi Tērvetē runā. Itin kā nezinātu. Es taču neesmu vainīgs - tas man genos (nevis dēļnos vai dēļnās) no vecāsmātes puses. Viņas brālis, daudz gadu nokalpojis cara armijā kā mūzikants, pārnāca mājās nevainojami iemācījis trīs amatus: pūst ragu, dzert un krieviski lamāties. Mājās tas iemācījās vēl ceturto - grāvju rakst. Tā nu viņš raka, pūta, dzēra un lamājās līdz sirmam vecumam, līdz nolika karoti... Visas šīs indeves atsitušās arī manī. Ragā gan nepūšu, bet spēlēju klavieres; dzeru, galvenokārt, pašbrūvēto; lamāšanās man nebūt nav sveša lieta, un zemes rakšana ir mans vaļasprieks... Kašķīgums un arogance nav nekāda problēma, tos es aizsūtu Zīpotājam.

LATVISKA VIESMĪLĪBA.

Atceļā no Brāļu kapiem Rotā, manējie - sieva Olga, dēls Jānis un meita Ilze iegriezās Ņujorkas latviešu draudzes lauku īpašumā Elka Parkā un atrada priekšā īsti latvisku sirsniību un viesmīlību. Pārzinis brīvmākslinieks-mežradznieks Alfreds Sprincis un viņa otrā puse Olga cienāja viesus ar ļoti garšīgu pašceptu rupjmaizi, uzgriežamiem un vīnu, kurš neesot grēks dzert. Protams, kad divas Olgas satiekas, runājamā netrūkst. Šī cilvēku pāra viesmīlību ir pratušas novērtēt arī divas Kanadas zosis; apmetušās turpat dīķī uz palikšanu, tās par siltām zemēm i nedomā. Tā nu Sprinčiem jārūpējās arī par ziemas viesiem no putnu pasaules: bayo tās un uztur dīķī - ālipģi, lai tām būtu no rīta kur nomazgāties. Viens maiņas klaips atrada ceļu arī uz Otavu - Olgas cepta Olgai dota ceļamaize. Nogaršoju; laba gan! Sveiciens un paldies arī no manas puses!

E. RUPNERS.

APZĪNA.

Sapemot "MLB Zīpotāju" īsti apzinājos, cik tāli kilometri mani šķīr no izciliem notikumiem ziemeļu puslodē. LAIKU es sapemu tikai pēc divi mēnešiem, kad visas norises sen jau pagājušas.

Lasot Zīpotāju, priecājos par vareno saturu un lieliskajiem līdzstrādniekiem. - Jā, tas ir žurnāls ko vērts.

Paldies par uzmanību manām "Pārdomām".

J. MEKŠS, Brazīlijā.

Nezinām, kādā veidā Jūs mūsu adresi rokā dabūjiet, bet nu jau ilgi esam sapēmuši jūsu mēnešrakstu. Paldies! Sad un tad izlasu pat no vāka līdz vākam. Satura bagātība un kvalitāte ir, protams, teicama, un Jūsu izdevums ir nenoliedzams devums laikrakstiem mūsu kontinentā.

Montrealas Taurētājs, varu teikt, ir ticis tālu. Nevaru izprast tikai vienu: Kā Jums laimējās novembra mēneša izdevumā ievietot goda vietā rakstu LATVIJAS LAUKOS! Es neesmu vienīgais torontietis, kas to tā saka.

Nu jā! Papīrs jau panes visu...

GASTONS KORULIS, Toronto.

nav citu domu tikai viena
(kā asnam viena alka: augt)
lai austu liktenīgā diena
kad svešnieks postos mājup braukt

vai tiešām viņš vien bīstas dūri?
un cer ka Dieva sods būs sīks?
ir tēraudoti stiepi būrim
un būrī - brīvestība nīkst

Montrealas Zīpotāja redakcijai, tipogrāfijas darbiniekiem un visiem, kas atbalsta žurnālu - Jaungada sveicienus sūta

GUNĀRS FREIMANIS, Rīgā.

DZIESMU SVĒTKI LATVIJAS TELEVĪZIJAS LENTĀ.

Kā jau laikrakstā "Laiks" tiek atkārtoti ziņots, Latvijas televīzija piedāvā par \$ 48.50 Kanadā un par \$ 42.50 ASV Latvijas televīzijas uzņemtas video lentas, kurās atspoguļoti tikko pagājušā vasarā aizvadītie XX Latvijas Dziesmu svētki Rīgā.

Var droši teikt, ka tas ir vienreizēji skaists un profesionāls darbs, kas divās video lentās atspoguļo plašos un jaukos svētkus. Katra ilgst 90 minūtes.

Ja mazliet šaubījos par kvalitāti šīs video lentas pasūtīnot, jau pēc pirmajām 30 minūtēm visas šaubas izzuda, jo katrs brīdis, ko pavadīju skatoties un klausoties šo svētku atskaņojumu un labos uzņēmumus, mani aizveda mūsu sirmajā Rīgā kopā ar manu tautu. Izjutu tās prieku, pateicību Dievam, saredzēju viņas cerības un paliku pārliecināts par viņas ticību, ka tauta, kas spēj sarīkot un izvest tik plašus, skaistus, vienotus un labi organizētus tautas svētkus, nevar pazust pasaules vējos un izgaist okupantu varas žņaugos. Nevienos svētkos vēl nebiju redzējis tik daudz skaistu ziedu, dažādu ziedu vaiņu, tik daudz dažādu tērpu, kur plecu pie pleca dziedāja 26.000 latviešu - jaunie, vidējā paaudze un vecie, arī sirmgalvj.

Ja lielais tautu deju uzvedums sākās ar dažiem simtiem deju tautu, šī uzveduma beigās klāpienākot arvien jauniem deju tautu, lielais estrādes lukums bija pilns krāsaino un brīnišķīgo latviešu tautas tērpu, kas nemitīgi dzīvoja līdz raitai mūzikai. Tur izpaudās lunkanums, graciozitāte, spēks un prieks, kas manī atstāja pārliecību, cik daudz gan spēj panākt ar gribu, ticību un uzņēmību. Tik bieži dzirdētie vārdi, ka "viņiem tur taču nekā nav" manī iedvesa pretēju atziņu, ka tā, ko mums visvairāk kā tautai patreiz vajaga - ticības, apziņas un gribas viņiem tur ir tūkstoškārt vairāk kā mums šeit, kam viss kas ir...

So video lenti skatoties, mani pārņēma arī skumjas, nobīra arī pa asarai, redzot jaunajās un vecajās sejās tik izteikto pārliecību, ka arī mums taču jādzīvo un jādod tas, ko mēs katrs spējam, lai aizvadītie 45 verdzības un apspestības gadi mūs nesamaltu. Bija daļa arī jauno komponistu dziesmas ar ļoti skaistām melodijām, kurās nācās atkārtot. Tur dziedāja roku rokā mūsu sirmie komponisti un diriģenti ar jaunajiem, un dziesmu vārdi izteica neviltotu pārliecību, ka latviešu dziesma un dziesmu gars mūs izglābs, jo tā nedzied vergu tauta...

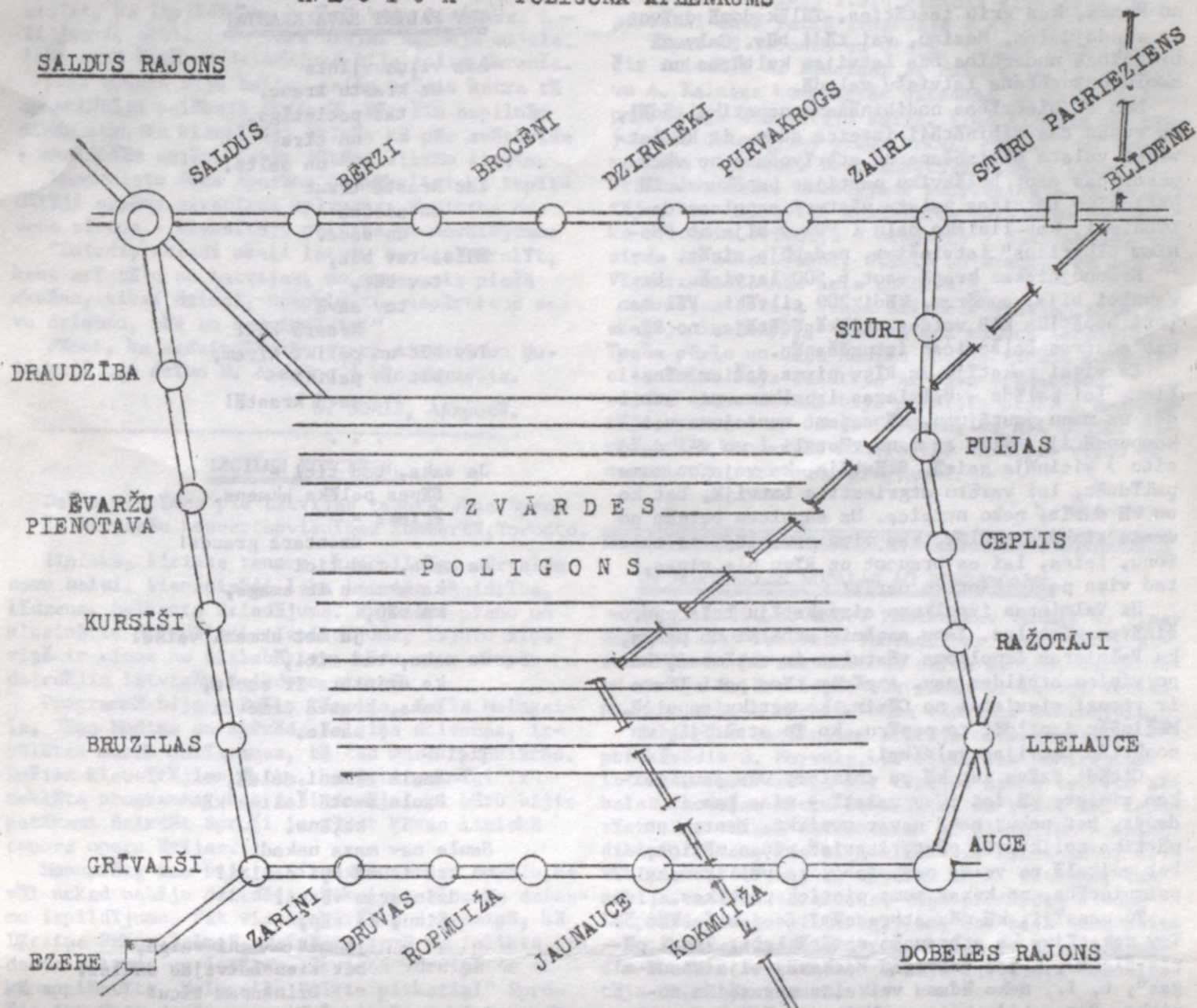
Divdesmitie dziesmu svētki ir iemužināti šajās divās video lentās. Tās ir tas labākais, ko jebkad esmu iegādājies no latviešu kultūras krātuves.

SKRASTIŅU INDULIS.

VĒSTULES NO LATVIJAS:

CĪŅAS DIENAS.

...Atkal gada novakars tuvojas, atkal Kristus pār pasauli nāk un atkal no dzīves viens gājienš nost. Jā, atkal un vēlreiz atkal jauni pavedieni vērpjas, jauni raksti tiks cimdos un vadmalā austi un arī tautā, arī Latvijas valstī, kurai tuvojas lielu un smagu pārbaudījumu laiks tanī jaunajā viens tūkstot deviņi simti deviņdesmit pirmajā Daudzi Saldū esam gandarīti par 18. novembra

akciju "Poligona aplenkums" (Skatiet schēmu augstāk! Red.), kurā piedalījās kādi 10.000 dalībnieku no visas Kurzemes, kā arī no Rīgas. Katru schēma atzīmēto punktu mēs dēvējam par posteni, kur pulcējās manifestanti, dedzināja ugunsiskus, dziedāja dziesmas, turēja runas, pieņēma rezolūciju, vērstu pret okupācijas režīmu Latvijā. Tā bija cīņas diena par Latvijas neatkarību. Protams, visur Latvijas sarkan-balti-sarkanie karogi kā jūra un liesma gan jūtos, gan logos, gan autobusos. Tā bija varena straume, kas atkal reiz pāršalca Latviju. Rezonanse visā PSRS. To nākošajā dienā pārraidīja Vissavienības televīzijā nakts ziņās. Sinī sakarībā, burtiski pirms dažām dienām, bija ieradies korespondents no Maskavas, kur top jauns laikraksts "Megapolis-kontinents". Iznāks krievu un angļu valodās. Šī laikraksta janvāra numurā publicēs plašu materiālu par notikumiem 18. novembrī, Latvijā.

Bija arī aizlūgumi baznīcās, koncerti kultūras namos, sporta sacensības. Viss kā svētkos pie baltajiem cilvēkiem. Jā, starp citu, katrā postenī mūzicēja pašdarbnieku ansamblī, dziedāja kori. Sportisti veica protesta apli (101 km) apkārt poligonam!

Kas notiek patreiz?

Patreiz cīnāmies pret Savienības līgumu. Latvijā to nedrīkst parakstīt. Tas būtu verdzības akts kā 1940. gadā. Tagad tas nedrīkst atkārtoties. Tas neatkārtosies!

Dzīvot vai mirt - tāds ir jautājums! Protams, labāk dzīvot!

Vācam parakstus pret šā līguma parakstīšanu. Latvijā nu savākti 500.000 parakstu, Saldū jau ir 16.000!!

Tautas Frontē pēc atslābuma, kas iestājās pēc marta vēlēšanām, atkal ir uzbangojums. Latvieši saslēdzas grūtai cīņai pretim naidniekiem. Let

smagi. Jaunais budžets top dikti sūri, nodokļi nekad nav bijuši tautā populāri. Aug dārdzība, nabaga tautai vēl lielāks nabadzības bieds draud no tukšiem veikalu plauktiem, no slēgtiem benzīna tankiem, no talonu acīm lien ārā kā prusaki tē tranī. Bet dzīve rit, plūst un mainās nerimtīgi, nepārtraukti no izmisuma uz cerībām.

Centrālā valdība ar "miera epģeli" Gorbiju galvgalā gatavo triecienu mūsu neatkarības mēģinājumiem. Grasās tvārstīt alternatīvā dienestā (darba) dienesta puišus. Draud ar ģpašu prezidenta pārvaldi un legālās, likumīgās valdības atļaišanu (padzīšanu).

Armija neļaušot sev pāri darīt! Interesanti, kurš kuram te īsti pāri dara? Nezināmi ļaundari (bet verbūt zināmi - armijas?) uzspridzināja 4 pieminekļus latviešu leģionāriem (Arī Džūkstē, Jaunpilī un Codē.). Tie tādi miera prēmijas laureāti miermīlības vingrinājumi!

... Līdz 1991. gada jūnijam jāpiesaka sava zeme pagasta izpildu komitejā. Zemes lietas lems katra pagasta zemes rīcības komisija.

I. RAJA.

SVEICIENI NO KRASNOJARSKAS.

1990. gada 17. novembrī Krasnojarskā nodibinājām Krievijas latviešu biedrību. Krasnojarskas krājā nav vēl visas latviešu sādžas izjukušas. Še koris sastāv no vecām latviešu ģimenēm, kas atbraukušas uz Sibīriju 1890.-1909. gados, kā ņinas vecāki. Pirms svinīgās dibināšanas sapulces es iedevu kaseti ar Himnu "Dievs, svētī Latviju", ko nospēlēja sapulces sākumā un beigās. Mēs visi, kājās stāvēt, noklausījāmies.

Viss jau būtu labi, tikai sabiedrība savas "dzīves" sākumā ir ļoti nabadzīga. Sāk dzīvot no biedru iestāšanās maksas, t. i., no rubuļa no

no katra, kas grib iestāties. Tālāk domā dzīvot no ziedojumiem. Nezinu, vai tādi būs. Galvenā biedrības nodarbība būs Latvijas kultūras un skolu uzturēšana latviešu valodā.

Man šī biedrības nodibināšana nepatika tādēļ, ka runās tās dibinātāji izteica domu, it kā Latvijas valsts dibināšana un atbrīvošana no vācu verdzības esot bolševiku partijas panākums. Tā patiesīgo Latvijas valsts vēsturi sapulces dalībnieki, kas lielāko daļu (90%) bija no "Sēniem Sibīrijas" latviešiem, nedabūja zināt.

Krasnojarskas krajā esot 6.500 latviešu. Uz sapulci bija, apmēram, kādi 200 cilvēki. Vēl man ļoti nepatika KLB valdes priekšsēdētājas no Rīgas Austras Bajševicas izturēšanās.

Es viņai rakstīju uz Rīgu pirms dažiem mēnešiem, lai palīdz - Valmieras izpolkomu man atbildēt uz manu jautājumu, kā saņemt mantojumu vai kompensāciju. Viņa ar manu vēstuli (un vēl dažādu citu) vicināja gaisā. Stāstīja, ka vajagot mums palīdzēt, lai varētu atgriezties Latvijā, bet ko un kā darīt, neko neteica. Uz sapulces beigām no manis aizbēga. Vēlāk, kad viņu sameklēju pa telefonu, teica, lai es braucot uz Rīgu pie viņas, tad viņa palīdzēsot ko darīt!

Uz Valmieras izpolkomu aizrakstīju trīs apdrošinātas vēstules. Esmu saņēmis atbildi no pasta, ka Valmieras izpolkoma vēstules ir saņēmusi, bet no viņiem atbildes nav. Apmēram tāda pati lieta ir vienai sievietei no Česim, ko satīku sapulcē. Mēģināju izpildīt to papīru, ko Tu atsūtīji, un nosūtīšu Latvijas valdībai.

Citādi dzīve iet kā pa celmiem. Jūs jau, laikam ziniet, kā iet mūsu valstī - viss kas ir daudz, bet nekur nekā nevar nopirkt. Mantas un pārtika noliktavās pūst, izsviež viņas mēslas, bet veikalā ne velna nav. Labi, ka vēl ir maza saimniecība, no kuras mums pietiek pārtikas.

Tu prasīji, kā mēs atbraucām? Es jau laikam Tev rakstīju, ka atbraucām samērā labi. Tikai pāris dienas, kuŗas dzīvojām Maskavā, bija "badīgas", t. i., neko ēdamu veikalos nevarējām nopirkt. Pat nebija maizes. Muitu izgājām cauri labi. Neko neatņēma un ne par ko nebija jāmaksā.

SKUJINŠ, Sibīrijā.

MAGADANAS KAPOS.

Magadanas kapos

uz greiza

likteņa sagrausta

sola

Krievu sieviete sēž,

gadu nasta jau plecos,

plecos melns lakats

ar bārkstīm.

acis tukšas,

tur nemeklēt saules lēktus,

tur melna nakts

ar izdzēstām zvaigznēm.

Te, Magadanas kapos

apgūlies vīrs blakus brālim

un dēlam,

čēkas slepkavu kautiem,

bez krustiem tie zemē

te mesti kā supi.

Sāp krievu māmuļas sirds.

Bēdas kā ziemeļu sniegi

tik salti.

Un pāri visam ceļa rullis

te vēlies,

līdzinot visu ar dubļiem

un piķi.

Pāri kapiem, krievu mātei,

manai tautai pāri ir vēlies

asiņains, liekulīgs,

pirdzīgs kā rēgs

Kolimas rullis!

IMANTS RAĻA.

TEV PALIKT SAVĀ KRASTĀ!

Aiz viņa vilnis

uz krastu trauc,

tas pacietīgs,

un tīrs

un salts.

Tas krastā trauc

un aicina

un sauc.

Mīļos tev būt,

tev būt,

tev savā

krastā būt!

Tev būt un palikt tīram,

būt un palikt

savā krastā!

...

Ja saka, tad tici -

Sāpes pelēks akmens.

Prieks -

dzintara grauds!

Ja saka, tad tici -

ka akmens ir smags,

ka sāp,

ja met akmeni vaigā.

Ja saka, tad tici,

ka dzintars ir saule,

sena, krastā izmesta

saule.

Tici -

Saule akmeni deldē,

Saule azotē ielien kā

kaķēns.

Saule nav maza nekad!

Un kas ir mākoņi saulei?

Un dzintaram vētra?

Zinu, ka sāp,

ja met akmeni vaigā,

Bet ticu Latvijas saulei.

Dzintaram ticu!

...

... Mēs būsim bagāti,

Mums būs reiz viss,

gan prieks, gan smiekli,

gan tīra zila debess

bez mākoņiem un lietus

gan kalnu sniegs

kā saule balts!

Un pūpoli mums būs

Un sava tīra jūra

un pasaciņa

sirmā kumeļā!

Mums būs reiz viss!

Gan saullēkti, gan rieti

un Piena ceļš

pie debesīm kur skriet.

Un sava priede

mūžam zaļa

kur sirmo kumeliņu siet!

Mēs būsim bagāti un brīvi,

Mums būs

reiz viss!

IMANTS RAĻA.

MŪZIKA.

ZAĻĀ ZVAIGZNE.

29. oktobrī, Aizputē, rūpnīcas "Kurzeme" klubā notika rets un skaists pasākums - Aleksandra Čaka atceres vakars ar Amerikas latviešu komponistes Daces Aperānes piedalīšanos. Tik laba mūzika nūdien ilgi nebija dzirdēta. Tā bija kā spirdzinātājs ūdens malks no dzidra, neizsīkstoša avota. Skanēja fragmenti no izrādes "Zaļā zvaigzne".

Maiga, trausla un kiusa liekas pati komponiste, taču liela un pilnskanīga, melodiska ir viņas mūzika. Nevaru sīkāk runāt par māksliniekam

izpildītājiem, jo par maz viņus pazīstu, bet jāatzīst, ka izpildījums kopumā bija lielisks. Ļoti jauki, atbilstoši Čaka dzejai skanēja vijole, laba savā lomā un dziedājumā bija Anita Garanča.

Šis vakars bija balts, gaišs brīdis katra tā apmeklētāja pelēkajā ikdienā. Pēc šīm nepilnām divām stundām klausītāji šķīrās kā pēc svētbriža - smaidošām sejām, labām jūtām, siltām sirdīm.

Komponiste Dace Aperāne un mākslinieki izpildītāji saņēma sirenīgus aplausus, skaistus rudens ziedus - klausītāju paldies un novēlējumu:

"Dziedi, dziedi skaļi latvju tautas cīrulīt, kaut arī tālu no Latvijas, no mums, aiz plašā okeāna, tikai dziedi, neapklusti, nepārtrauc savu dziesmu, mēs to sadzirdēsim!"

Jācer, ka sadzirdēšanās starp Aizputi un Ņujorku (tur dzīvo D. Aperāne) būs abpusēja.

O. BORIS, Aizputē.

IZCILUS KONCERTS.

Dažas piezīmes pie Latvijas tenora Jāņa Sproģa Latviešu koncertapvienības koncertā, Toronto.

Tipisks, lirisks tenors, kas pilnīgi pārvalda savu balsi. Vienreizēji laba izrunas skaidrība, līdzens, belkanto dziedājums. Brīnišķs piano un klusinātie dziedājumi. Izpildījuma, izjūtu ziņā viņš ir viens no vislabākajiem, kādu esmu vispār dzirdējis latviešu dziedoju starpā.

Programmā bija - Emīla Dārziņa, Emīla Melngaiļa, Jāņa Mediņa un Alfrēda Kalniņa dziesmas, izvēlētas mazāk pazīstamas, tā tad mazāk populārās. Dažiem klausītājiem šķita, ka ļoti gaumīgi izmeklēta programma, bet daži domāja, ka būtu bijis patīkami dzirdēt Sproģi izpildot kādas liriskā tenora operu ārijas.

Manuprāt, tas bija izcilus koncerts. Domāju, ka vēl nekad nebiju dzirdējis tik labu Dārziņa dziesmu izpildījumu. Pat visvienkāršākā dziesmiņā, kā Dārziņa "Mana laime", katrā teikumā ir ielikts tik daudz siltuma un izjūtas. Ikviens vārdiņš ir it kā apglāstīts. Melngaiļa "Sīkie pirkstiņi" Sproģis ietvēris daudz straujākā ritmā, nekā to savā laikā izpildīja Pauls Saks, reizē parādot, ka vienu un to pašu vārdu var izpildīt vienlīdz labi dažādos veidos.

Protams, ļoti labs pavadītājs bija Ventis Zilberts.

Ž. ZENTIŅŠ.

UN OTAVĀ.

Viens vecs draugs, sportists, sabiedrisks darbinieks, mūziķis un kritiķis man raksta: "Biju Sproģa koncertā. Gribu apgalvot, ka tik izcilu Emīla Dārziņa dziesmu izpildījumu nebiju savā mūžā dzirdējis. Lirisks tenors ar izcilu muzikalitāti, apbrīnojami piano un vienreizēji skaidru izrunu - neviens vārdiņš nepazūd. Tikai nesaprotu, kāpēc viņš visu programmas laiku turēja rokās vākus ar notīm, kurās viņš tikai tā pavirši iemeta acis. Jāatzīst, ka tas nebūt neietekmēja kautkādi viņa izpildījumu..."

Šā gada 7. decembrī Rīgas operas tenors Jānis Sproģis un pavadītājs, pianists Ventis Zilberts koncertēja ev.-lut. Miera draudzes baznīcā, Otavā. Aizgājām.

Pievienojos drauga spriedumam ar pāris piebaidēm. Venta Zilberta priekšnesumā nepatika Bethovena Mēnessnīcas sonātas, kā man tas izklausījās, pārpedalizācija. Pēc savas dabas esmu antipedalists, un pilnīgi piekrītu tam pasaules mēroga pianistam, kurš teicis: klavieres spēlē ar rokām, nevis ar kājām! Traucēja pārāk skaļais pavadījums J. S. Bacha ārijā no 140. kantātes. Patika Hendeļa Čakona. Koncerta beigās atzinīgie klausītāji izplaukšīnāja pāris piedevas.

E. RUPNERS.

UN MONTREALĀ.

Montrealā šis koncerts notika 10. decembra vakarā, B. Pasteur Montrealas pilsētas koncertzālē, kas šādam pasākumam vairāk kā piemērotas un kurā

pieejamas skanīgās itāļu Fazioli klavieres, kas pilsētai savā laikā izmaksāja \$ 85.000.-.

Tāpat kā Toronto un Otavā, tenors Jānis Sproģis dziedāja E. Dārziņa, E. Melngaiļa, J. Mediņa un A. Kalniņa komponētās dziesmas un patiesi iepriecināja klausītāju saimi. Viņa liegais un izjustais dziedājums plūda brīvi, tīkami un bez mazākās piepūles. Reti aukstajā ziemas vakarā kristaldzidrāis dziedājums iepriecināja ik klausītāju, kas ar saviem atzinīgiem aplausiem panāca, ka soloists dziedāja 5 piedevas - Jāņa Mediņa Man sirds ir atkal jauna, Glāsts un Draugi, kā arī L. Vignera Saulainās acis un Krēslā.

Briljanti bija Venča Zilberta klavieru solo atskaņojumi. Hendeļa Čakona sol mažorā izrādījās īpaša pērle un Jāņa Mediņa pēdējā zināmā kompozīcija Velnu rija saistīja ar savu drāmatismu.

Abu viesu devums bija pelnījis plašāku apmeklētāju skaitu (ap 45). Cerēsim, ka abi mūziķi varēs atkal koncertēt Montrealā. Gaidīsim viņus ar nepacietību ar jaunu programmu.

M. Štauvers.

DV MONTREALAS NODAĻAS 40 DARBA GADI.

Šā gada 10. novembrī Montrealas vanagi un vandažes, plašas latviešu sabiedrības atbalstīti, atskatījās uz 40 aizvadītiem darba gadiem. Sarīkojumu vadīja E. Reveliņš. Tas sākās ar karoga ienesānu, kam sekoja māc. G. Hūna vadītais svētbridis.

Jubilejas sarīkojumu atklāja nodaļas valdes priekšsēdis J. Norvels, pateikdamies Montrealas latviešu sabiedrībai par ilgajos gados veltīto atbalstu nodaļas mērķu sekmēšanai un reizē arī iepazīstināja vakara dalībniekus ar pirmajiem nodaļas dibinātājiem, kas bija klāt - O. Kļavenieku, R. Vītiņu, K. Deksnī, M. Ikvildu un E. Plātupu, kas nebija varējis ierasties. Viņš pasniedza ziedus Lāčplēšu ģimeņu piederīgajiem, kas bija ieradusies - no 7 tikai 2. Svētku runu teica DV KV priekšsēdis Guntars Brikmanis. Tā bija ievietota MLB Zīpotāja decembra numurā.

Par aktīvo un pozitīvo darbu mūsu tautas labā, degsmi un cīņu par Latvijas rītdienas atgūšanu J. Norvels pasniedza balvu - Treigūta grāmatu "Latvieši, kurš ir sācies!" Jānim Tēraudam, bet par aktīvo darbu nodaļā J. Skrastiņš saņēma grāmatu - Franča Trasūna biogrāfiju. Tāpat balvu - plkv. Silgaiļa grāmatu "Latviešu leģions" angļu valodā - pasniedza lietuviešu Nacionālās sardzes prezidentam M. A. Mīlem.

Apbalvojumus saņēma Valija Grunde (DV CV), Vilma Ulmane (DV KV), Konstantīns Čaks (DV CV), Ojārs Rozentāls (DV KV), Jāzeps Greizis (DV KV) bet DV Montrealas nodaļas vanadžu priekšniecei Ērikai Vītiņai Kanadas vanadžu priekšniece Nora Pulciņa pasniedza Latvijā darināto DV emblēmu. Apbalvojumu vēl saņēma Pēteris Casno (DV KV), kurš pasniedza DV KV priekšsēdis G. Brikmanis.

Rakstiski sveiceni bija no DV CV priekšsēdža J. Frišvalda, DV KV priekšsēdža G. Brikmaņa, vanadžu centrālās valdes priekšnieces Anitas Hāzneres, DV KV vanadžu priekšnieces N. Pulciņas, DV KV l. vicepriekšsēdža A. Kalupnieka, Druvas nodaļas priekšsēdža A. Kalniņa, Sv. Katrīnu valdes priekšsēdža A. Pētersona, Hamiltonas - V. Dāboliņa, Vankuveras - E. Pelēna un Londonas (Ontario) - R. Alkšņa.

Nodaļu mutiski sveica MLB priekšnieks un MLB Zīpotāja redaktors M. Štauvers, Montrealas latv. ev.-lut. draudzes priekšnieks V. Paegle, ev.-lut. Trīsvienības draudzes priekšnieks A. Spura, inženieru kopas priekšnieks J. Paliņš, Latviešu centra valdes priekšsēdis J. Tērauds un M. A. Mīle no Lietuviešu nacionālās sardzes apvienības Kanadā.

Pēc īsa pārtraukuma sekoja DV Toronto vīru kopas koncerts Ausekļa Pērkona vadībā. To ievadīja L. Garutis Lūgšana, kurai sekoja citas latviešu komponistu dziesmas, bet koncerta otrajā daļā bija kaņavīru dziesmas. Kopā sniegums ienesa montrealiešu vidū patīkamu un izjustu pārdzīvojumu, atmiņās atsaucā bijušos aizvadītos kaņa laikus. It sevišķi klausītājus iejūsmināja 19. divīzijas

dziesma "Zem mūsu kājām lielceļš balts".

Koncertam sekoja vanadžu klātais azaida galds.

Atceres svinībās bija pulcējušies par par 120 nodaļas labvēļu un viesu. Bija vēl lotereja, kurā varēja laimēt arī Latvijā darinātus rokdarbus, mājāsaimniecības priekšmetus un citas mantas.

DV Montrealas nodaļa dibināta 1950. gada 11. novembrī, Parka avenijas YMCA telpās. Tās pirmais valdes priekšsēdis bija plkv. Kārlis Tirzītis, kas amatā sabija vienu gadu. Aizvadītajos 40 gados nodaļu vadījuši 8 valdes priekšsēdži. No tiem visilgāk Jānis Gributs (18 gadus), otrā vietā tagadējais - Jānis Norvels (15 gadus), bet vana- džu kopu vadījušas 10 vanadzēs, no tām visilgāk - 17 gadus - patreizējā Ērika Vītiņa, bet otra - Tatjana Gaile - 11 gadus. Daudz sirdsdegsmes, daudz un neskaitāmu stundu un daudz pašatzi- bas ielikts šajos garajos darba gados.

Ar krūšu nozīmi zeltā apbalvoti 8 vanagi un 2 vanadzēs. Nodaļā skaitās 30 mūža biedri, no kuriem 4 jau veļu valstī. Pavisam kopā ar vanadzēm noda- ļā skaitās 126 biedri. Vislielākais biedru skaits bija 1955. gadā - 150, kad nodaļa arī saņēma DV KV atzinības rakstu par čaklu darbību. Nelielas, bet uzpēmīgas saimes gādībā pirms 17 gadiem Ezer- kalnos uz nodaļas lavēļa Voldemāra Janitēna dāvā- tā apbūves gabala uzcēla nodaļas namu "Dzintari", kam vērtība kopā ar inventūru varētu būt ap \$ 50.000.-. Nodaļai ir pašai sava bibliotēka ar vairākiem simtiem grāmatu.

Aizvadītajos 40 gados DV Montrealas nodaļa sa- zīmējusi ap \$ 90.000, kas ir izlietoti labdarības mērķiem - trūkumcietēju atbalstam. Montrealas no- daļa ir biedrs Latvijas Brīvības fondā, Abrenes apvienībā, un tā regulāri ar vairākiem simtiem dolāru katram atbalsta mūsu nacionālos fondus un latviskās izglītības iestādes. Jāatzīmē, ka pēdē- jos piecos gados vanadzēs vien spējušas sazīmēt ap \$ 8.000.-, kas arī izlietoti labdarības mēr- ķiem.

Kaut gan nodaļas biedru vairākumam galvas jau sarmojas un gaita kļuvusi manāmi gausāka, tomēr viņu pasāktais darbs nav mazinājies un rosība tur- pinājas. Viena cerība tomēr vēl nav piepildīju- sies - atrast jaunos, kas spētu aizstāt sirmās galvas, kas turpinātu pirms gadiem 40 iesākto darbu, lai beidzot mēs visi piedzīvotu dienu, kad atkal varētu teikt: "Mēs kungi nu esam mūsu dzim- tajā zemē!"

I. Sk.-

PIE MUMS MONTREALĀ.

Trīsvienības ev.-lut. draudzes dāmu komiteja savām māsū draudzēm Latvijā, sūtījumu adresējot māc. A. Bobinskim, novembra mēneša sākumā ar kuģi no Montrealas ostas nosūtīja 11 kastes ar dažādām mantām, kā drēbēm, mēteļiem gultas segām, pala- giem, dvieļiem, jakām, cimdiem, apaviem, nešūtām drēbēm un pārtikas produktiem - sausām zupām, aug- ņiem, šķiņķi, kafiju un ziemas zābakus bērniem. Laba daļa šīs akcijas atbalstītāju bija ziedojuši naudu. Sūtījums no Toronto gāja uz Tallinu. Uz Toronto saņēmus nogādāja draudzes priekšnieks And- ris Spura. Māc. A. Bobinska draudze atrodas Aknīs- tē. Mācītājs sūtījumu izdalīs pa māsū draudzēm.

Draudzes kasieris ziņo, ka aizvadītais gadskār- tējais draudzes bazārs izdevies sevišķi labi, de- vis vislielākos ienākumus kā iepriekšējie - \$ 4.885.-. Izdevumos - \$ 1.389.-, dodot rīkotājam - dāmu komitejai \$ 3.496 lielu peļņu. Nodokļu zī- mes draudzes locekļiem par maksājumiem un ziedo- jumiem izsūtīs februāra mēneša otrajā pusē. Aiz- saulē aizgājušās draudzes locekles testamentā bi- jis prāvs novēlējums Baznīcas ārmisijas (Indijas) darbam. Tas US \$ 14,100.- apmērā nosūtīts nozares vadītājam māc. Uldim Cepurem. Par šo summu Indijā paredzēts celt svētnīcu Parias Nesaluras ciemā, kur veidojas jauna draudze. Draudzes kasieris aizrāda, ka viņa jaunā adrese ir: 44 King's Rd., Pointe Claire, Qué., H9R 4G9, tel. 426-5808.

Trīsvienības draudzē iestājusies Jadviga Ozoli-

ņa, bet miruši Bēru fonda dalībnieki Veronika Ef- ferte un Harijs Ozoliņš. Kasieris lūdz atjaunot iemaksas fondā par katru miršanas gadījumu \$ 1.50 apmērā. Bēru fonda pārziņe ir M. Frišmane.

Ev.-lut. Trīsvienības draudzes gada sapulce paredzēta 1991. gada 17. februārī, pēc dievkalpo- juma, kas sāksies plkst. 13:30, igauņu baznīcā.

Jaukto laulību locekļi un šeit dzimušie drau- dzes locekļi izteikuši vēlēšanos mācīties latvie- šu valodu. Skolotājs ir atrasts. Interesenti lūg- ti zvanīt Imantam Steprānam, tālr. 769-8421.

DV Montrealas nodaļas valde savā pēdējā 1990. gada sēdē nolēma piešķirt \$ 100.- lielu summu dzimtenes izdevniecībai bijušā prezidenta Kārļa Ulmaņa grāmatas izdošanai, ko iespiedīs 10.000 eksemplāros. Tāpat valde atvēlēja baltiešu orga- nizācijai BATUN \$ 125.- lielu naudas summu, kas nodaļai dod tiesības atjaunot savu biedra statusu 1991. gadam.

Ērika Vītiņa ziņoja, ka nosūtījusi uz Latviju Akmentīņa atraitnes ģimenei atbalsta paciņu. Nosū- tītas arī citas daudz bērnu ģimenēm. J. Leitens no- sūtījis paku par \$ 410.- daudz bērnu ģimenei (Jē- kabsonu), kuru apciemojis gājējušā vasarā, Latvi- jas apciemojuma laikā. Viņš arī ziņoja, ka Ziem- svētku ziedojumu akcijā ziedojumi ienākot labi. Līdz šim no 75 ziedotājiem jau sazīmēti \$ 2.809.-.

Gatavojoties nākamajai gada sapulcei, valde iz- raudzīja nominācijas komisiju, kas meklēs kandi- dātus nākošajai gada darbinieku sagādei. Komisijā darbosies J. Bilinskis, V. Hūns un O. Rozentāls.

Gadskārtējos apciemojumos Ziemsvētkos Ē. Vīti- ņa paredzējusi apmeklēt 9 personas, bet J. Lei- tens - 19 mūsu vecos un slimos tautiešus, tos ap- dāvinot svētku laikā. Par palīgu apciemotāju transportā pieteicās O. Rozentāls.

Kasieris K. Čaks izdalīja labvēļu grupas "Sau- le" izgatavotās ziedojumu lapas. Saziedotos li- dzekļus izdos bērniem nepieciešamo mantu iegādei. Tās sūtīs tieši uz Latviju. Katrs, kas vēlas at- balstīt latviešu bērnus Latvijā, var to darīt, sū- tot savu artavu Aldai Steprānei, 237 Fairview Ave, Toronto, Ont. M6P 3A6. Par saziedotām summām, katram, kas to vēlas, izsniegs nodokļu atskaites zīmes, kas pievienojamas pie ienākuma nodokļa ap- rēķiniem Kanadā.

DV Montrealas nodaļas nākamā valdes sēde no- tiks 1991. gada 12. janvārī.

SKRASTIŅU INDULIS.

Almas un Pēteris Agrumu
un
Vitas Plūmes

D A R B U S K A T E

"AUDZES IEAUŽAS PAAUDZES"

1991. gadā no 23. janvāra līdz 22. februārim

la Galerie les Trois C,
Centre culturel et communautaire
Henri - Lemieux
7644 rue Edouard
LaSalle, Québec,
tel. 367-5000.

Atklāšana - 23. janvārī, plkst. 19:00.

Skate atvērta:

No pirmdienas līdz piektdienai -
no plkst. 13:00 līdz 21:00.
Sestdienās un svētdienās -
no plkst. 13:00 līdz 17:00.

Visus interesentus apmeklēt laipni aicina
Rīkotāji.

Laipni lūdzam līdzstrādniekus un paziņojumu
iesniedzējus ievērot iesniegšanas datumu - 15.!

APPEALS AND RESOLUTIONS

Appeal to the Parliaments of the World

We, the deputies of the Supreme Councils of the Republic of Estonia, the Republic of Latvia and the Republic of Lithuania,

Reaffirming our nations' proclaimed will to restore the complete independence of the three Baltic States;

Adhering to the fundamental principles of the Helsinki Final Act reaffirmed in the Paris Charter for a New Europe;

Stating that Estonia, Latvia and Lithuania participated on an unequal basis at the Paris meeting of the Conference on Security and Cooperation in Europe, and that full and equal participation in the CSCE meeting was supported by its member states;

Recalling that the Baltic nations, having led an armed resistance to occupation and annexation in the past, are now directing all their efforts toward the peaceful and democratic restoration of the liberty heretofore denied them;

Stating that continuing threats by the Soviet Union to use force against the territorial integrity and political independence of Estonia, Latvia and Lithuania directly contradict the Soviet Union's renewed pledges outlined in the Paris Charter and Joint Declaration;

Testifying that the Soviet Union has persistently violated the right of nations, emphasized in the Charter, to determine their own future in accordance with the principles of the United Nations;

Emphasizing the fact that the Soviet Union, by avoiding genuine inter-state negotiations, is creating the risk of open conflict with the Baltic States in this region of Europe which, up to now, has remained at peace; and,

Adhering to the pledges of the Paris Charter to call upon third nations for the peaceful regulation of conflict, therefore

Appeal to the parliaments of the world to fully employ their influence and help to assure:

1) That the Soviet Union end all threats as well as its policy of applying political and economic pressures and, without delay, begin inter-state negotiations with Estonia, Latvia and Lithuania on the recognition of their independence;

2) That a coordinated schedule be determined for the withdrawal of the USSR armed forces from the territories of Estonia, Latvia and Lithuania, together with a guarantee by these forces not to interfere in the affairs of the Baltic States;

3) That any nuclear-free zone in Northern Europe also include the territories of Estonia, Latvia and Lithuania;

4) That all obstacles hindering direct relations of Estonia, Latvia and Lithuania with the entire world be removed;

5) That said parliaments agree to participate as mediators in inter-state negotiations between Estonia, Latvia and Lithuania and the Soviet Union; and

6) That the issue of the Baltic States be included on the agenda of the executive bodies of the Conference on Security and Cooperation in Europe.

Resolution on Ethnic Equality

We, members of the Supreme Councils of the Republics of Estonia, Latvia and Lithuania affirm our commitment to guarantee the rights of all residents of Estonia, Latvia and Lithuania regardless of nationality, native language, political and religious beliefs, in accordance with international agreements guaranteeing human rights and in conformity with our own laws and other legislative enactments, which guarantee adherence to the Universal Declaration of Human Rights.

We reaffirm our unwavering commitment to improve our governmental institutions and foster respect for the cultures and traditions of persons of various nationalities.

We call upon all ethnic communities to actively support the development of democratic institutions that will establish the foundations for the common good and progress in the independent Baltic States.

Appeal to the Residents of the Baltic States and Soviet Military Officers

We, members of the Supreme Councils of the Republics of Estonia, Latvia and Lithuania, state as follows:

The presence of USSR armed forces on the territories of the Republics of Estonia, Latvia and Lithuania is a legacy of the aggression committed by the Soviet Union against the Baltic States. Our nations' struggle for the withdrawal of these Soviet armed forces is, therefore, an integral part of the struggle for the complete restoration of our independent statehood. Soviet officers in the Baltic countries seem to be turning into hostages of continuing imperial policies.

We do not, however, regard each and every Soviet military officer or his family as personal enemies of our nations.

We believe that peaceful dialogue, demanding great patience, offers greater opportunity than harsh accusations delivered at the gates of military facilities, even if such accusations are legitimate.

In demanding withdrawal of Soviet armed forces, we will not take actions that could demean the dignity and human rights of their families. At the same time, we cannot enter into pledges or guarantees for provision by our states of material and social needs of an uncontrolled flood of officers and their families.

We advocate clarification of the status, according to international legal practice, of the USSR armed forces temporarily located on the territory of the Baltic States.

We urge Soviet military officers to maintain adherence to the principle of non-interference in the internal affairs of our states, and ask that they respect our laws and resist attempts to use the military against peaceful residents.

These documents, an appeal to the 4th USSR Congress of People's Deputies and a resolution on the Establishment of an Inter-Parliamentary Working Committee, were signed by the Presiding Chairmen of the joint session, Arnold Ruutel and Anatolijs Gorbunovs, Chairmen of the Estonian and Latvian Supreme Councils respectively, and Vytautas Landsbergis, President of the Lithuanian Supreme Council, in Vilnius on December 1, 1990. English version posted on BALT-L December 7 by the Lithuanian Supreme Council Service of State Delegation for Interstate Negotiations with the USSR.

Baltics feel a cold shoulder

At the European summit in Paris last month, the U.S. delegation made no reference to the Baltic countries' right to independence — for the first time in the history of such meetings. No member of the U.S. delegation attended functions sponsored by the Baltic states. Some European leaders did mention including the Baltic countries in the new Europe. The U.S. attitude was unusual and noticeable.

Did this attitude tacitly give Gorbachev permission to use force to bring the Baltic countries to heel? U.S. officials are (anonymously, of course) quoted by the New York Times as desperately hoping Gorbachev stays in power. "We have considerable stakes in the foreign policies of Gorbachev," said a "senior official." U.S. officials have predicted that Gorbachev "will have to resort to coercive force to hold things together." Is that tantamount to sanctioning it?

This fixation with Gorbachev is curious. It is not obvious that the best interests of the United States — let alone freedom in the world — are served by helping Gorbachev to retain control rather than letting the Soviet Union break up into less unified, more independent entities. Bugging out on the Baltic countries and other regions in the Soviet Union that clearly desire more independence means abandoning a policy Democrats and Republicans have supported for 50 years. It puts the United States squarely on the side of the authoritarian past.

The U.S. government could recognize the independence of the Baltic countries and express concern about the possible use of force by central Soviet authorities. Western countries should take steps to make sure food aid actually gets to people who need it rather than being used as a political tool to prop up the old regime.

The democratically elected parliaments of Lithuania, Latvia and Estonia have been forced to band together in a loose affiliation. The reason: They fear Soviet President Gorbachev might be ready to deploy troops or impose martial law on the three Baltic countries. The irony is that the U.S. government may have implicitly approved such a Soviet action at the recent European summit.

The three Baltic countries were forcibly incorporated into the Soviet empire after the infamous Hitler-Stalin pact 50 years ago. The United States, along with most countries, has always refused to recognize the annexation. A year ago even the Soviet Congress of Peoples Deputies formally recognized the illegality of the Nazi-Soviet pact.

This spring, democratically elected parliaments in all three countries formally declared independence from the Soviet Union. But all three countries are still occupied by Soviet forces and are relying on peaceful negotiation to achieve independence, despite an economic blockade and various threats from the central government.

Gorbachev, facing unrest in other parts of the Soviet empire, has been given extraordinary powers by the Soviet legislature; many expect his troubled regime to use military force to put down rebellion and employ food aid from the West (primarily Germany) to reward loyalists.

As recently as Nov. 22, Gorbachev was asked whether the Baltic states should sign a new union treaty which would make independence virtually impossible. "They should and they shall agree," said this year's Nobel Peace Prize winner.

VIDEO EQUIPMENT FOR L A T V I A

VCR's starting from \$ 375
Video Cameras starting from \$ 1.499
Double Cassette Radios from \$ 99
Computers starting from \$ 899

250 V, 50 hz

FILMS - Sony, Sharp, Panasonic
Hitachi, Akai, JVC, Aiwa

R. C. LEON SERVICE

5887 Sherbrooke W.
NDG, Montreal, Qué.

phone - **514-488-3363**

Toronto

phone 416-886-7659

SVĒTKU DĀVANA — LATVIJAS TV BĒRNU FILMAS

"Bērni sēdēja kā apburti" — Andra Zommere,
"Pasaciņas" bērnu dārza vadītāja

- **LATVIJAS TV** — Miedziņš nāk; Miega dziesmas;
Teikas par Rīgu; Senās rakstu zīmes (H. Stalte - "Skandināvi");
Multiplikācijas filmas: Kabeta, Zaļā pasaka, Suns, Funs un vējš,
Sēd uz sliekāņa pasaciņa, Man vienai māsiņai.
115 minūtes — US \$ 31.60 + \$ 2.40 pastam

- **BĒRNU DZIESMU SPĒLE** — J. Lusēna (Mūzika)
un B. Lībauera "Runcis zābakos"
100 min. US \$ 29.60 + \$ 2.40 pastam

KOPĀ • Par abām — US \$49.00 • pasts iesk.

Informācijai un čeki rakstāmi: **A. GRAUDINA**,
1316 W. Maple, Kalamazoo, MI 49008; tel: 616-349-2823

AUTO ĪRE RĪGĀ

Rīgas Jaunatnes Iniciatīvas Fonds
piedāvā **ŠOFERĒTAS** mašīnas

"LĒTI, ĒRTI un IZDEVĪGI!"

Izcilas atsauksmes no šīs vasaras dzimtenes apmeklētājiem —
"Nevareja būt labāk — feini puisi!" (O. Kutcers)

	Dienā	Nedēļā
• LADA	\$ 25	\$ 179
• VOLGA	\$ 31	\$ 199
• MIKROBUSS	\$ 69	\$ 399

- 100 km dienā brīvi, 10 centi papildus nobrauktiem kilometriem, benzīns brīvs.
- Šoferi pieejami jebkurā laikā, bet ne vairāk kā 14 stundas dienā.
- \$ 30 neatmakājama rezervācija — *obligāti jāpieteic ASV.*

Informācija un Čeki rakstāmi — "RPI YIF",
P.O. Box 2653, Kalamazoo, MI 49003-2653

616-349-2950 Rīga: 211 378

The attitude of the Bush administration through all this has been troubling.

Reprinted from COLORADO SPRINGS
Gazette Telegraph

Contributions and comment welcome.
Ed.

MLB ZIŅOTĀJS 1990. GADĀ.

Kā iepriekšējos gadus, sniedzam mūsu izdevuma statistikas pārskatu, kas parāda patreizējo stāvokli. Kā to rāda cipari, kas publicēti zemāk, MLB ZIŅOTĀJS sasniedzis iepriekšējā gadā paredzēto stāvokli - tas 1990. gadā nav audzis, noturējies 1989. gada līmenī ievērojot dažādos apstākļus, kādus paredzējam gada sākumā, tas nav pārsteigums. Tālāk seko cipari un komentāri.

Numurs.	Lpp.	Metiens.	Lpp. kop-skaitis.	Numurs.	Lpp.	Metiens.	Lpp. kop-skaitis.
1989. g.				1990. g.			
1./478.	30	1.393	41.790	1./490.	32	1.445	46.240
2./479.	30	1.404	42.120	2./491.	32	1.425	45.600
3./480.	32	1.404	44.928	3./492.	32	1.406	44.992
4./481.	32	1.409	45.088	4./493.	32	1.402	44.864
5./482.	32	1.415	45.280	5./494.	32	1.411	45.152
6./483.	32	1.422	45.504	6./495.	32	1.410	45.120
7./484.	32	1.443	46.176	7./496.	32	1.415	45.280
8./485.	32	1.435	45.920	8./497.	32	1.387	44.384
9./486.	32	1.437	45.984	9./498.	32	1.398	44.736
10./487.	32	1.447	46.304	10./499.	32	1.408	45.056
11./488.	32	1.449	46.368	11./500.	32	1.400	44.800
12./489.	32	1.445	46.240	12./501.	32	1.400	44.800
Kopā	380	17.103	541.702	Kopā	384	16.907	541.024
Laikā no 1949. gada 1.IV - 1989. g. 31.12.				Kopā 6.462 243.334 4.718.006			
Laikā no 1949. gada 1.IV - 1990. g. 31.12.				Kopā 6.846 260.241 5.259.732			
Caurmēra cipari ik burtnīcai: pastāvēšanas laikā -				13.8 524.7 10.604.3			
1989. gadā -				31.7 1.425.5 45.141.8			
1990. gadā -				32.0 1.408.9 45.085.3			
Pieaugums (dilums) pēdējā gadā				.3 (16.6) (56.5)			

Šī gada vienīgais rekordskaitlis ir iespiesto lappušu skaits - 384 (iep. g. 380). Pārējie cipari mazliet slīdējuši uz leju: no iespiestajām 16.907 burtnīcām lasītājus aizsniegušas 16.262 vai 96.19 % (16.498 vai 96.46 %); redakcijā vēl krājumā 645 eksemplāri (605, no kuriem vēl 40 izsūtīti 1990. gadā) vai 3.81 %.

Laikus iznākušas visas paredzētās 12 burtnīcas.

No līdzšinējiem lasītājiem miruši 35; izdevumu atteikuši - 30; no jauna pierakstīti 40; lasītāju zaudējums - 25. Regulāro lasītāju skaits Latvijā - 12 (3). Turklāt ciemiņi no Latvijas līdzpaņēmuši 244 burtnīcas. Laika tecējumā lasītāju skaits Latvijā varētu pieaugt straujāk. Sūtījumi uz Latviju pienāk itin regulāri. Tomēr ir bijuši vairāki gadījumi, kur tie ļoti aizkavējušies vai pilnīgi pazuduši.

Publicēts vairāk teksta, kā jeb kad agrāk. Redakcijā manuskriptu netrūkst, bet tas nenozīmē, ka nevēlamies vairāk, lai būtu lielāka izvēle un dažādība. Līdzstrādnieku skaits arvien vēl mainās. Pieaudzis korespondentu skaits Latvijā, par ko sevišķi priecājamies. Kopskaits - 103 (105). Katrs līdzstrādnieks devis savu atšķirīgu devumu un tā palīdzējis veidot mūsu izdevuma daudzpusīgo seju. Katras burtnīcas satura piepildīšanā arvien vēl caurmērā piedalās ap 30 līdzstrādnieku. Pieaudzis publicēto fotogrāfiju un zīmējumu skaits. Tāpat audzis lasītāju vēstuļu skaits. Darba slodzes un telpas trūkuma dēļ nav iespējams publicēt visus vēlamos rakstus. Dažkārt laikmetīga ziņa pienāk par vēlu un nav nākamajā numurā vairs izlietojama. Sevišķi trūkst korespondentu pašā Montrealā.

Sevišķa atzinība pienākas māksliniekam Ludvigam Kalniņam, kas regulāri devis titullapas zīmējumu. Apbrīnojama ir viņa izdomas bagātība un profesionālā veiksmē arvien sagādāt pārsteigumu snieguma apdarē.

Priecājamies arī par to, ka aizvadītā gadā esam saņēmuši vairāk norādes kā līdz šim: pieminētas dažādās drukas kļūdas (un to ir bijis vairāk, kā esam vēlējušies!), kritizēts formāts un drukas lielums. Esam šīs norādes reģis-

trējuši un cenšamies pēc iespējas arī īstenot. Ne vienmēr tas ir iespējams. Tā, pagaidām, mums vēl arvien ir jāpatur līdzšinējais formāts, jo tas mums prasa mazāko darba slodzi un dod iespēju īsākā laikā publicēt visvairāk teksta. Visvarīgākais apsvērums šē ir līdzekļi, jo šis ir lētākais publicēšanas veids mūsu izdevumam.

Līdzekļu sagādē kļuvusi par vienu no lielākām problēmām, neskatoties uz vairākuma lasītāju teikamo atsaucību un regulāriem maksājumiem. Sevišķi pieauguši pasta izdevumi. 1991. gadā tie pieaugs par vismaz 11 %, jo Kanadas pasta atkal paaugstinājis pasta likmes un par pastmarkām tagad ir arī jāmaksā jaunais 7 % GST nodoklis. Tas nozīmē, ka izdevuma piegāde lasītājiem izmaksās vismaz četrpadsmit tūkstoši dolāru gadā! Neskatoties uz to, ka izdalot izdevumu uz rokas, kur vien tas iespējams, gadā ietaupām vairāk kā \$ 2.000.-. Strauji pieaug arī tehniskie izdevumi. Jaunieģādātās drukas mašīnas parāds biedrības kasē ir vēl 1.733 dolāri. Turklāt vajadzīga jauna rakstāmmašīna vai dators. Vēlams būtu pēdējais, kas dotu iespēju mainīt drukas tehniku un izdevuma formātu. Bet uz visu to vēl arvien jāgaida, jo biedrības kasē tam līdzekļu vienkārši nav.

Arvien ievērojams ir lasītāju atbalsts virs regulārām abonementu maksām. Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu tas tomēr sarucis. Tālāk dati:

1989. gadā no 512 lasītājiem \$ 11.104.92

1990. gadā no 464 lasītājiem \$ 7.284.57

Dilums 48 \$ 3.820.35

Dilums izskaidrojams ar to, ka 1989. gadā Montrealas latviešu organizācijas piedalījās jaunās drukas mašīnas iegādē ar ļoti ievērojamām summām, kas, protams, 1990. gadā neatkārtojās. Šīs summas sastādās no ziedojumiem tehnisko izdevumu segšanai, mašīnu iegādei un kopējam Ziemsvētku un Jaungada apsveikumam, par ko sīkākā dati arvien atrodamā ik numurā MLB ZIŅĀS.

Pieaudzis organizāciju un citu pasākumu sludinātājiem skaits. Diemžēl, Kvebekas valdība savu līdzšinējo atbalstu samazinājusi uz pusi. 1990. gadā tas bija \$ 1.000.-. Lai šo atbalstu saņemtu, MLB bija jāinkorporējās, kas maksāja vairāk kā

\$ 100. Patreizējās saimnieciskās krīzes ietekmē iespējams, ka 1991. gadā atbalsts šē izpaliks.

Ievērojot šīs nozīmīgās pārmaiņas, izdevuma saimniecībā būs jāpievelk groži un cieši jāraugās uz visiem izdevumu kontiem. MLB Ziņotāja abonementi un lasītāji šē var daudz palīdzēt, kārtojot savus maksājumus laicīgi un neliedzot savu atbalsta artavu. Tikai tā mūsu mazās preses izdevums spēš pastāvēt.

Kā arvien izdevuma plašais metiens un lappušu skaits prasījis daudz fiziska darba. Redakcijas darbinieku atsaucība šē bijusi teicama.

1991. gada aprīlī MLB Ziņotājs uzsāks savu 43. gada gājumu, kas ir vērtā ņemams sasniegums.

Dzīvojam ļoti interesantā laikmetā, kurā notiek daudz pārmaiņu, it sevišķi cīņā par brīvu un neatkarīgu Latviju. Pārmaiņas notiek arī mūsu sabiedrībā Montrealā. Par visu to ir jāziņo un jāraksta MLB Ziņotāja slejās. Citiem vārdiem, redakcijā darba netrūks.

Ceram MLB Ziņotāju izdot līdzšinējā kārtībā, publicējot dažādus rakstus, uzturot visas līdzšinējās nodaļas un attīstot jaunās, sniedzot aktuālās ziņas. Ceram, ka mūsu līdzstrādnieki, kā līdz šim, arvien spēš sniegt ātras un skaidras reportāžas, lai lasītāji būtu iespējami labi informēti, lai varētu izvērtēt un izprast tik ļoti mainīgās situācijas politikā, saimniecībā un mūsu pašu sadzīvē.

MLB Ziņotājs ir brīvprātīgs un bezpeļņas pasākums, kas tik ļoti atkarīgs no daudz un dažādu cilvēku līdzdalības. Katra devums tādēļ ir nozīmīgs un palīdz mūsu izdevumu veidot par savu veida sabiedrības spoguļi. Tas kalpo arī kā dokumentācijas krātuve, jo vēsta par Montrealas latviešu sabiedrības gaitām un attīstību.

Sirsnīgākais paldies visiem MLB Ziņotāja līdzstrādniekiem, redakcijas darbiniekiem un, it sevišķi, lasītājiem par 1990. gadā doto atbalstu, bez kura mūsu izdevuma pastāvēšana nebūtu iespējama. Šādu un vēl lielāku atbalstu gaidām arī 1991. gadā.

Pateicībā,

Redaktors,
Redakcija,
MLB valde.

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

r ī k o

s e s t d i e n, 26. janvārī, plkst. 17,

Latviešu Centrā, 3955 Provost ielā,

MLB 43 GADU PASTĀVĒŠANAS

S A R Ī K O J U M U.

Siltas vakariņas - \$ 8.

Imanta STEPRĀNA referāts

"Politiskā divkosība agrāk un tagad".

LEEJA: pret labprātīgiem ziedojumiem.

Apmeklēt aicina

MLB valde.

BALTIEŠU PASTMARKU KLUBS.

Kopš 1989. gada decembra Latviešu Centrā regulārās sanāksmēs pulcējas Montrealas Baltiešu pastmarku kluba dalībnieki. Tās parasti notiek ik mēneša trešā ceturtdienā, izņemot vasaras mēnešus. Patlaban klubam ir kāds ducis aktīvu dalībnieku, kas saietos iepazīstas ar kādu temu par krāšanu vai jaunākajiem pastmarku izdevumiem. Notiek pastmarku izmaiņa un iepazīšanās ar atsevišķiem klāstiem. Turpmākās sanāksmes paredzētas 17. janvārī, 21. februārī, 21. mar-

tā, 18. aprīlī un 16. maijā. 20. un 21. aprīlī paredzēts sarīkot kluba dalībnieku izstādi. Tā notiks Latviešu Centrā.

Kluba sanāksmēs gaidīti visi pastmarku krāšanas entuziasti. Piedalieties nākamajās sanāksmēs!

I.

Latvju jaunatni, visus jaunatnes centienu atbalstītājus un plašāko sabiedrību

JAUNGADĀ

sveicina

LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU
PADOME.

LATVIEŠU SKOLAS MONTREALĀ ZIŅAS.

Skola 1990./1. mācības gada II pusgadu atsāks 12. janvārī, plkst. 9:20, Latviešu Centrā, 3955 Provost ielā, Lašīnā.

Skolā paredzēts atvērt MAZLĀCĪŠU klasi latviski runājošiem bērniem 3 gadu vecumā. Aicinām bērnu vecākus, kas vēlētos savus bērnus sūtīt šajā mūsu skolas jaunākajā klasē, pieteikt tos skolas pārziņei Inārai Gailei līdz 12. janvārim. Tel. 481-3923.

SKOLAS VADĪBA.

PAKALPOJUMI

LATVIJĀ.

1. Izdevīgi mainām dolārus pret rubļiem.
2. Ziņas par bijušo īpašumu juridisko stāvokli un māju iegādi.
3. Piegādājam ziedus.
4. Pasūtīnām pieminēklus, kopjam kapus.
5. Sagatavojam oficiālus iesniegumus viesiem no Latvijas.

Atgādinājums: Līdz 1991. gada 20. jūnijam ir jāizdara bijušo īpašumu reģistrācija.

LATVIEŠU UZŅĒMUMS - AMBER SERVICES LTD.,

35 Church St., Suite 602,
Toronto, Ontario M5E 1T3
Tel. 416-594-3906.

ERNESTU ZĒBERGU

Ernesta dēlu
dzimušu 1904. gada 13. oktobrī,
meklē radi Latvijā.

Ir ziņas, ka viņš dzīvojis Toronto, Ont.

TAUTIEŠI !

Mēs lidojam tieši no Rīgas uz ASV, Kanadu un atpakaļ
visu cauru gadu ar SAS

JA DOMĀJAT AICINĀT RADUS VAI DRAUGUS CIEMOS
UZ AMERIKU vai KANADU, TAD GRIEŽATIES PIE MUMS.
Mēs to izkārtosim īsā laikā!

Mums ir pārstāvniecība RĪGĀ !

Mums ir arī veselības apdrošināšanas formas Jūsu ciemiņiem!

BALTIC TRAVEL & TOURS, Inc.

P.O. Box 98794 Seattle, WA 98198-1728

īpašnieks H. Kāpa tel: 206-824-6612

"LATVIEŠU UZŅĒMUMS - RUNĀJAM LATVISKI"

SPECIĀLZIŅOJUMS;

MELNĀS BERETES IENĒM PRESES NAMU.

1991. gada 2. janvārī, plkst. 5:30, pēc Montrealas laika, pa tālruni no Rīgas saņemām no LATVIJAS JAUNATNES redakcijas žurnālista Armanda Pučes telefonisku ziņu, ka Preses namu Rīgā okupējušas melno berešu vienības. Lai sniegtu lasītājiem šo speciālzīpojumu, šoreiz izpaliek vairākas reportāžas par notikumiem Montrealas latviešu sabiedrībā. Sniegsim tās nākamajā MLB Zīpotāja numurā.

Pēc A. Pučes zīpojuma, okupācija notikusi 2. janvārī. Tās rezultātā nevienam Preses namā neieļaiž un arī neizlaiž. Nama karoga mastā uzvilks sarkanais karogs. Žurnālistiem no foto un video kamerām izrautas filmas. Preses namā nav ielaists Augstākās Padomes prezidijs loceklis Dainis Ivāns, kas ieradies noskaidrot apstākļus. Pret viņu vērsti pielādēti ieroči.

Uz jautājumu, kas devis pavēli okupācijai, atbilde neesot saņemta. Vecgadā gan Rubiks esot brīdinājis, ka jaunajā gadā lietas risināšoties citādi. Tādēļ esot iespējams, ka melno berešu izdarībās ir viņa pirksts.

It kā konfiscēts arī papīrs.

Preses darbinieki pret šādu izrīcību pietiekuši streiku. Pret to draudēts ar viņu atļaušanu.

Augstākā Padome sasaukusi ārkārtas sesiju, lai lemtu par jau radušos situāciju.

Žurnālists sarunā bija ļoti satraukts. Citādi tā noritēja bez starpgadījumiem.

Dažas stundas vēlāk no Zviedrijas tika saņemts P. Vasariņa zīpojums ar faksu:

BRUNOTA PROVOKĀCIJA RĪGĀ.

Šodien, 1991. gada 2. janvārī, plkst. 12:00, pēc Rīgas laika, Rīgas radio noraidīja LR AP priekšsēža pirmā vietnieka Daiņa Ivāna un LTF Romualda Ražukas paskaidrojumus un aicinājumus sakarā ar šī rīta notikumiem pie Preses nama.

Brīvi atstāstot, Ivāns teica sekojošo: Pašlaik AP un valdības pārstāvji nevar iekļūt Preses namā. PSKP Latvijas filiāle - LKP - veic politisku revanšu, lietojot ieroču varu. Ivāns, Ministru padomes priekšsēža vietnieks I. Bišers un Iekšlietu ministrs A. Vaznis ieradusies pie Preses Nama, kur tos apturēja melnās beretes. Kad Ivāns uzrādījis savu AP deputāta apliecību, sargs atbrīvojis savas mašīnpistoles drošības slēdzi un pavērsis stobru pret Ivānu. Jautāts, kas melno berešu grupu komandē, sargs nosaucis kāda leitnanta vārdu. Valdības un AP delegācija sazinājusies ar PSRS Iekšējā kara spēka komandieri Rīgā, kas paskaidrojis, ka viņš neesot devis rīkojumu akcijai pie Preses Nama. Notiekošā izmeklēšana solīta. Acīmredzot, melnās beretes rīkojas tiešā LKP uzdevumā, kā vienas politiskās partijas nelikumīgi bruņots spēks.

Ivāns norādīja, ka pret mašīnpistoļu stobriem neko tieši darīt nevarot. AP un valdība izveidojušas kopēju darba grupu, kas rūpējas, lai republikas preses izdevumi turpinātu iznākt. Apzinātas citas tipogrāfijas un papīra piegāde no Ligatnes un citiem avotiem. Būšot jāatliek grāmatu iespiešana, jo pašlaik galvenais esot informēt tautu.

Ivāns aicināja Preses Nama darbiniekus novērot likumu pārkāpumus un par tiem ziņot Iekšlietu ministrijai, mēģinot noskaidrot arī melno berešu vārdus.

"Mums jāpatur miers", teica Ivāns. "Šī ir provokācija pagātnes režīma atraugos. Pretinieki mēģina panākt stāvokli, lai melnās beretes varētu šaut. Tas dotu iegānu ievest tiešo prezidenta pārvaldi."

AP Preses nama notikumus uzsēmusi šīs dienas darba kārtībā.

R. Ražukas teica: "Situācija saasinās. Tumšie spēki ķeras pie varas līdzekļiem. Ne par velti Rubika kungs Vecgada vakarā bija neparasti smaidīgs. Viņš labi zināja šodienai gatavoto.

Vandaļi nekautrējās griezt savus stobrus pret Augstākās Padomes priekšsēža vietnieku. Mums jābūt drosmīgiem. LTF aicina tautu piedalīties šodien, plkst. 15:00, piketā pie LPK CK ēkas. Šis pikets nebūs nelegāls, jo tam ir izpildkomitejā pieprasīta atļauja. Šai brīdī tautai jāizsaka sava attieksme pret Preses Nama notikumiem. Pikets sāksies plkst. 15:00, pēc Rīgas laika. Tas būs miermīlīgs." "Būsim kopā," teica R. Ražukas, "padziedāsim par kangariem, runāsim par vandaļiem, aizstāvēsim demokrātiju. Mums priekšā stāv smaga cīņa, bet, paturot vēsu prātu, mēs uzvarēsim."

Stokholmā, 1991. gada 2. janvārī.

No Rīgas radio raidījuma pierakstījis
P. VASARIŅS.

Par saņemtajām ziņām nekavējoties informējām mūsu laikrakstu redakcijas un un LNAK Ārējās informācijas vadītāju Viesturu Zariņu.

Ziņa zibēja ātrumā izplatījās arī šejienes ziņu medijā. Par to vēstīja vietējās radio stacijas un televīzijas raidītāji savās ziņās.

Šobrīd nav vēl skaidrs, kas īsti noticis vēlāk. Ir ziņa, ka Augstākās Padomes namu būtu ielenkušas Sarkanarmijas vienības, bet tā vēl nav apstiprināta.

Montrealas angļu valodas laikraksts Gazette saviem lasītājiem deva sekojošu zīpojumu - Soviet police move in on Latvian newspaper plant.

Armed Soviet police commandos surrounded Latvia's main newspaper publishing plant yesterday to block the republic's independent government from taking it away from the Communist Party. Tass news agency said.

Another group of Soviet Interior Ministry forces also moved into position to guard the headquarters of the Communist Party in Vilnius, the capital of Lithuania, preventing that republic's interior minister from going inside, the Baltfax news agency, a Baltic information service, reported.

"The two actions were obviously co-ordinated," said Ivars Baumanis, director of the Latvian news agency, LATA, in a telephone interview from Riga, the Latvian Capital.

He and several other journalists in Riga said they viewed the move on the newspaper building by the militia as a demonstration by the central government, led by President Mikhail Gorbachev, that it was prepared to get tough.

Baumanis said many of the journalists and others among the 700 people working in the building refused to work in protest and prevented publication of most Russian- and Latvian-language newspapers yesterday, including those belonging to the Latvian Communist Party, Baumanis said that the strike would continue.

The official Soviet account by Tass said a special-purpose military squad moved to protect the building because it was Soviet Communist Party property. Alfred Rubiks, first secretary of the Latvian party, told Tass that he approved of the step and that it was fully in accordance with a Gorbachev decree.

He was apparently referring to a September 12 decree empowering the Interior Ministry and other bodies to stop the "illegal" seizure of property belonging to state and public enterprises, institutions and organizations.

Cik tālu ies Miķeļa I pirksts, šobrīd nav aplēšams. Jācer, ka viņš pārtrauks savu vardarbību. Viņa patreizējās izdarības lieku reizi apliecina, cik maldīga bijusi Nobela prēmijas piešķiršana.

Jācer, ka latvieši Latvija spēs izturēt šos nepamatotos varas pārkāpumus, un turpinās savu cīņu par Latvijas neatkarību vēl ar lielāku uzņēmību un pacietību. Turpiniet ziņot par visu notiekošo, lai mēs varam informēt šejienes sabiedrību.

MLB ZINĀS:

TURPMĀKIE SARĪKOJUMI:

26. janvārī, plkst. 16:30, Latviešu Centrā, 3955 Provost ielā, Lašīnā, Montrealas Latviešu Biedrības 43 gadu pastāvēšanas atceres sarīkojums ar Imanta Steprāna referātu "Politiskā divkosība agrāk un tagad". Siltas vakariņas par \$ 8.00. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem. Skatiet paziņojumu 28. lappusē.

6. aprīlī, Latviešu Centrā, MLB gadskārtējais APRĪLA JOKS sarīkojums par labu MLB Zīpotāja. Plašākas ziņas turpmākajos MLB Zīpotāja numuros.

MLB ZĪNOTĀJA tehnisko izdevumu segšanai decembra mēnesī esam saņēmuši sekojošus ziedojumus:

Ludvigs Kalniņš \$ 10.00, Dr. Sigurds Arājs, Colton, N.Y., ASV, \$ 14.37, Andrējs Stauvers, Mercer Island, Vašingtonā, ASV, \$ 5.00, Dr. K. Zvejnieks, Kissimee, Floridā, ASV, \$ 2.50, Gunārs Alekssis \$ 15.00, Antons Staudžs, Vinipegā, Manitobā, \$ 10.00, Elza Peterdy, Vinipegā, Manitobā, \$ 15.00, Jānis Gabliks, Newton, Masečusetā, ASV, \$ 11.30, O. Trence, Mississauga, Ontario, \$ 15.00, Elza Āboliņa \$ 15.00, Alma Abrams \$ 10.00, T. Jānis Krastiņš \$ 5.00, Aina un Voldemārs Paegles \$ 20.00, Alma Apse \$ 20.00, Laimons Bisenieks \$ 5.00, Boriss Godiņš \$ 5.00, B. Krūmājs \$ 5.00, Inese Ortmane \$ 5.00, Valentīne Niedre \$ 20.00, A. Paabo \$ 5.00, Jēkabs Silfs \$ 5.00, Dr. Ansis Blāķis, Santa Monica, CA, ASV, \$ 9.40, Gastons Koruls, Toronto, Ontario, \$ 75.00, Oļģerts Stauvers, Denverā, Kolorādo, ASV, \$ 2.60, Kārlis Irbītis \$ 10.00, Harijs Ulmanis \$ 10.00, Valija Grunde \$ 10.00, Tatjana Johansone \$ 20.00, Sigurds Grava, Ņujorkā, NY, ASV, \$ 7.44, Kārlis Timermanis \$ 10.00, Pēteris Efferts \$ 5.00, Glāfīra Indāne \$ 10.00, Opolonija Jurāne, Toronto, Ontario, \$ 5.00, Elmārs Kalnavārns \$ 10.00, Aina Rāns, St. Andrews, Ņubransvikā, \$ 5.00, Natālija Baumanē \$ 20.00, Juris Kalacis \$ 20.00, Eglons Platups \$ 15.00, Osvalds Teteris \$ 5.00, Jānis Deglis, Vilimantikā, Konektikatā, ASV, \$ 3.25, Jānis Graudiņš \$ 10.00, Maiga Skaburskis \$ 10.00.

1990./1. darbības gada 8. mēnesī no 46 lasītājiem kopā \$ 601.06.

Darbības gadā no 140 lasītājiem kopā \$ 2.348.56.

Spiestuves mašīnu iegādei ziedojuši:

Elza Āboliņa \$ 15.00, Imants Frišmanis \$ 100.00, K. Ivanovskis \$ 20.00, Aina un Voldemārs Paegles \$ 15.00, Alma Apse \$ 20.00, B. Krūmājs \$ 5.00, Inese Ortmane \$ 5.00, Mārtiņš Sala \$ 5.00, Indriķis Strēlis, Downsviū, Ontario, \$ 5.00, Maiga Kalniņa \$ 15.00, Laimons Ceriņš \$ 85.00, Kārlis Timermanis \$ 5.00, Velta Vaidas, Presott, Ontario, \$ 5.00, Aina Rāns, St. Andrews, Ņubransvikā, \$ 5.00, Eglons Platups \$ 10.00.

1990./1. darbības gada 8. mēnesī no 15 lasītājiem kopā \$ 315.00.

Darbības gadā no 31 lasītājiem pavisam kopā \$ 526.00.

Parāds MLB kasē vēl \$ 1.733.00.

MLB mērķu sekmēšanai ziedojuši:

Aina un Voldemārs Paegles \$ 10.00, Alma Apse \$ 50.00, Inese Ortmane \$ 5.00, Valentīns Klētnieks \$ 10.00, Ivars Klētnieks \$ 5.00, Alīse Grīntāle \$ 5.00.

Darbības gadā no 15 atbalstītājiem pavisam kopā \$ 327.50.

Sakām visiem MLB darba atbalstītājiem jebkurā kategorijā vissirsnīgāko paldies! Bez Jūsu atsaucības mums būtu grūti īstenot veicamos darbus. Gaidām Jūsu atbalstu arī Jaunajā gadā!

1990. gada kopējā Ziemsvētku un Jaungada AP-SVEIKUMA, ko publicējam iepriekšējā MLB Zīpotāja numurā (Nr. 12./501.) un ko papildinām šajā, pavisam kopā piedalījās 177 ģimeņu vienības un 10 organizācijas (iepriekšējā gadā 173 un 9) ar kopējo sveicinātāju dalībnieku skaitu - 381 (iepriekšējā gadā - 380). Tā tad - niecīgs pieaugums, kas liecina, ka šis pasākums vēl arvien ir populārs.

Ziedojumos saņemti un pieteikti pavisam kopā \$ 2.639.50 (iepriekšējā gadā \$ 2.083.50), kuŗu lielākā daļa jau saņemta.

Dalībnieku atsevišķās ziedojumu summas, kā tas pa gadiem iegājies, npublicējam. Katrs dalībnieks ziedo pēc savām spējām. Dažus esam no ziedojuma atbrīvojuši, un tikai daži nav vēl nokārtojuši savu pieteikumu par 1989. gadu.

Tos apsveikuma dalībniekus, kas savu atvēlējumu par 1990. gadu vēl nebūtu nodevuši vai iesūtījuši, laipni lūdzam to darīt ar atbildes pastu!

Sirsniņš paldies ikvienam šī gada KOPEJĀ SVEICIENA dalībniekam un dalībniecei! Jūsu atbalsts šogad izrādījies vienreizīgs, labākais šī pasākuma vēsturē.

Sakām sirsnīgu paldies visiem tiem, kas pasūtījuši un dāvinājuši MLB ZĪNOTĀJA abonementu saviem tuviniekiem vai paziņām svētkos un citos gadījumos, bet, it sevišķi, uz Latviju, kur tas ir ļoti gaidīts izdevums.

Gada abonements uz Latviju šobrīd maksā \$ 40. Pasūtījumi pie administrātores. Izmantojiet pasūtījuma blanku vai tās kopiju, kas atrodama pēdējā lappusē.

Atjaunojiet arī savu abonementu!

Redakcijā par \$ 20.00, pasta izdevumus ieskaitot, pieejami daži 1990. gada pilni MLB Zīpotāja komplekti. Tie varētu būt patīkama lasāmviela vai dāvana. Pieejami arī citi agrāki numuri. Par tiem jāsazinās ar redakciju. Maksa \$ 2.- par eksemplāru.

Likvidējot savus grāmatu un žurnālu krājumus, lūdzam tos neaizvest. Nododiet liekos vai nevēlamos eksemplārus MLB bibliotēkai, sazinoties ar MLB Bibliotēkas bibliotekāru Jāni Birzi, telefons 684-4391. Daudzos dubultniekos ļoti ieinteresēti ir ciemiņi no Latvijas. Tā daudz grāmatu pagājušā gadā uz Latviju aizveda dzejnieks un MLB Zīpotāja līdzstrādnieks Gunārs Freimanis un citi.

Visā pasaulē tagad tiek vāktas latviešu un arī mācību grāmatas angļu valodā nosūtīšanai uz Latviju, kur tās ļoti nepieciešamas un gaidītas. Atkarībā no pieejamo grāmatu skaita, arī mēs varētu piedalīties šādā akcijā.

Grāmatas MLB Bibliotēkai pēdējā laikā nodevuši E. Nelsons, R. Vītiņš un H. Dekmeiers. Sirsnīgs bibliotekāra paldies!

Grāmatu lasītāji laipni lūgti pagremtās grāmatas atgriezt tūdaļ pēc izlasīšanas, lai tās būtu pieejamas arī citiem interesentiem. Bibliotēka parasti ir atvērta Pensionāru apvienības sanāksmju laikā (Skatiet Sabiedriskās dzīves laikrādi!) un citu pasākumu laikā, ja tajos ir ieradies bibliotekārs. Piezvanot viņam, varat norunāt tikšanos, ja tāda būtu nepieciešama. Pieejamos dublikātus varat iegādāties pret minimālu atlīdzību. Ienākušos līdzekļus izmantojam jaunu grāmatu iegādei vai mēnešrakstu pasūtīšanai.

MLB tekošais darbības gads strauji tuvojas noslēgumam. Tādēļ aicinām MLB biedrus nokārtot biedru maksas un saistības ar LNAK, ja maksājiet pēdējās dalības maksas caur biedrību.

Iestāšanās maksa MLB ir \$ 5.00, biedru maksa \$ 10.00 gadā. LNAK dalības maksa, maksājot caur MLB, ir \$ 10.-, pensionāriem \$ 5.-.

Visi maksājumi sūtāmi MLB kasierei Anitai Porietai-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., H9R 2X5, tel. 514-697-6624.

SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDIS:

Biežāk lietoto Sv. Jāņa igauņu baznīca, kur notiek ev.-lut. dievkalpojumi, 4345 Marcil.
telpu adreses: Ev.-lut. Trīsvienības draudze nams - 3438 Rosedale Ave., tel. 489-3224.
Latviešu Sabiedriskais Centrs - 3955 Provosta ielā, Lašīnā, tel. 634-4082.

5. janvārī, plkst. 17:00, Notre Dame bazilikas sarīkojumu zālē, 426 St. Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes ZIEMAS SVĒTKU EGLĪTES VAKARS.
6. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu Zvaigznes dienas dievkalpojums.
10. janvārī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
12. janvārī, plkst. 9:20, Latviešu Centrā, Latviešu skola Montrealā uzsāk mācības 1990./1. mācības gada II pusgadā (Skatiet skolas ziņas 28. lpp.!).
12. janvārī, plkst. , Latviešu Centrā, DV Montrealas nodaļas valdes sēde.
13. janvārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu Strēlnieku piemiņas dienas dievkalpojums.
16. janvārī, plkst. 19:30, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Organizāciju Padomes darba sēde. Padomes dalībnieces lūgtas sūtīt uz sēdi savus pārstāvjus! Īpaši atgādinājumi netiek izsūtīti.
17. janvārī, plkst. 19:00, Latviešu Centrā, Montrealas baltiešu pastmarku kluba kārtējā sanāksme (Skatiet rakstīgu 28. lpp.!).
20. janvārī, plkst. 10:00, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelā, Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
23. janvārī, plkst. 19:00, la Galerie Trois C, Centre culturel et communautaire Henri-Lemieux, 7644 rue Edouard ielā, LaSallē, Almas un Pēterja Agrumu un Vitas Plūmes darbu skate "Audzes ieaužas paaudzēs". Skate būs atvērta līdz 22. februārim (Skatiet īpašu paziņojumu 24. lpp.!).
24. janvārī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
26. janvārī, plkst. 17:00, Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Biedrības 43 gadu pastāvēšanas atcere ar Imanta Steprāna referātu par temu "Polītiskā divkosība agrāk un tagad" (Skatiet īpašu paziņojumu 28. lpp.!).
3. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
7. februārī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
10. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu Lielās Līdzamās dienas dievkalpojums.
17. februārī, plkst. 10:00, Notre Dame bazilikas Jēzus Sv. Sirds kapelā, Sulpice ielā, Montrealas latviešu katoļu draudzes kārtējais dievkalpojums.
17. februārī, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu Ciešanu laika I svētdienas dievkalpojums.
Pēc dievkalpojuma, apmēram, plkst. 14:30, ev.-lut. Trīsvienības draudzes gada sapulce. Sapulces darba sekā: ziņojumi, budžets 1991. gadam, vēlēšanas un dažādi jautājumi.
21. februārī, plkst. 13:00, Latviešu Centrā, Montrealas latviešu pensionāru apvienības kārtējā sanāksme.
21. februārī, plkst. 19:00, Latviešu Centrā, Montrealas baltiešu pastmarku kluba kārtējā sanāksme.
24. februārī, plkst. 11:00, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, ev.-lut. Trīsvienības draudzes dievkalpojums ar draudzes darbinieku ievēšanu amatā.
3. martā, plkst. 13:30, Sv. Jāņa igauņu baznīcā, latviešu ev.-lut. draudžu kārtējais dievkalpojums.
6. aprīlī, plkst. , Latviešu Centrā, Montrealas Latviešu Biedrības gadskārtējais APRĪĻA JOKS sarīkojums ar plašu programmu. Plašāka informācija nākamajos MLB Zīgotāja numuros.

Laipni lūdzam ziņas SABIEDRISKĀS DZĪVES LAIKRĀDĪM iesniegt RAKSTISKI līdz ik mēneša 15. datumam! Ieteicams, ka atsevišķos paziņojumus iesniedzēji sagatavo paši, jo varam tos no labas kopijas iespiest tieši. Ja vien iespējams, sniedziet ziņas par nākamiem divi mēnešiem. Tikai sevišķos gadījumos varam pieņemt vēlinus paziņojumus.

Neskaidrību gadījumos lūdzam lasītājus sazināties ar sarīkojumu rīkotājiem, jo nevaram garantēt kalendāra absolūtu pareizību. Dažkārt datumi tiek pēkšņi mainīti dažādu apsvērumu dēļ. Citreiz joku izspēlē drukas velniņš. Lai kā mēģinām no tā nedarbiem izvairīties, tas arvien pārsteidz ar jaunām klizmām.

0312017090

Latvijas Universitātes treniņa krekli (sweat shirts)

Krāsas: tumši sarkana, tumši zila, tumši zaļa.
XL lielumā.

Krekli ir labākas kvalitātes no biezāka auduma.

Cena \$35 + \$3.50 sūtīšana.

Esam vienīgie oficiālie Latvijas Universitātes nozīmes pārstāvji
un dodam procentus par katru pārdoto kreklu Universitātei!!

A Guide to the Baltic States
Vienīgais Baltijas valstu ceļvedis.
Grāmatas cena:
\$22 + \$2.50 sūt. (angļu vai.)

Pasūtījumus adresēt: **Baltic Marketing** 61 Haverson Blvd., Toronto, Ontario, M6M 3J8
CANADA Tel.: (416) 651-0700. Čekus lūdzam rakstīt uz Baltic Marketing vārda.

Šo MLB Zīņotāja numuru no-
dodam Kanadas pastā 7. janvā-
rī. Atsevišķu eksemplārus iz-
dalām 5., 6. un 10. janvāra
saītos Montrealā.

Lūdzam paziņot par izdevu-
ma nesapņemšanu. Red.

1991. I MLB ZĪNOTĀJS 1,370 e

COLLINS CLARKE MACGILLIVRAY WHITE

FLOWERS
by
Paryanna

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal — Business Office
514 - 483-1870

MLB ZĪNOTĀJA administratorei, A. Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624.

Ar šo nosūtu MLB Zīņotāja abonementa samaksu (\$ 25.- vai \$ 20.-; skatiet likmes zemāk!) par _____ gadu/iem \$ _____

Gaisa pasta piemaksu (ASV - \$ 5.-, citos kontinentos \$ 15.-) \$ _____

Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai \$ _____

Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu iegādei \$ _____

Vēlos saņemt sekojošus agrākas MLB Zīņotāja numurus: _____ à \$ 2.- ziedojums \$ _____

Dāvinu MLB Zīņotāju: _____ (adrese) \$ _____

Iesakū nosūtīt MLB Zīņotāja paraugburtnīcas _____ \$ _____

Ar šo nosūtu iestāšanās maksu MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBĀ - \$ 5.- \$ _____

Ar šo nosūtu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu (à \$ 10.-) \$ _____

Ar šo nosūtu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (MLB biedriem \$ 10.-; pensionāriem - \$ 5.-) \$ _____

Ziedoju MLB darba un pasākumu veicināšanai \$ _____

Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. _____

Pavisam kopā \$ _____

(Makeštāja vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

Paraksts: _____

MLB ZĪNOTĀJS

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

ADMINISTRATORE: Anita Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Québec, Canada, H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624.

EKSPEDICIJA: Velta Ozola. **DARBINIEKI:** Elmārs Bērdiņš, Jānis Birze, Elga Čops, Edgars Kajaks, Jina Kajaka, Austrā Konovilova, Anna Kreipāne, Pēteris Kreipāns, Voldemārs Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Ilga Štaubere, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZĪNOTĀJA ABONEMENTA MAKSA: \$ 25.- gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kara invalīdiem \$ 20.- gadā; gaisa pasta piemaksa uz ASV \$ 5.-, uz citiem kontinentiem - \$ 15.- gadā. Atsevišķas burtnīcas pret \$ 2.- ziedojumu.

LAPPUŠU MAKSAS: Mazākais paziņojums \$ 15.-, 1/4 lpp. - \$ 20.-, 1/3 lpp. - \$ 25.-; 1/2 lpp. - \$ 30.-; 3/4 lpp. - \$ 50.-; pilnā lpp. - \$ 55.-. Klišeju un paziņojumu sagatavošana - \$ 15.-. Iespējama foto uzņemumu publicēšana. Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZĪNOTĀJS, tāpat kā MLB, ir BEZPELĒNAS PASĀKUMS.

MLB ZĪNOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtāmi vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. datumam. Par izdevumu publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus īsināt. Raksti un ziņas nepauž ne MLB valdes, ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztīrītos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTRÉAL

JANUARY 1991 JANVIER

MONTHLY BULLETIN MLB ZĪNOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZĪNOTĀJS

Envoyé par la Association Lettonne de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada H9X 2R2, ph. 514-457-9832.

MLB Zīņotājs, 1991. gada janvāris